

Járási szintű Esélyteremtő Programterv

Szerencsi Járás

2015-2020

Készült: Szerencs Város Önkormányzata részére

Projekt: ÁROP-1.A.3-2014-2014-0117

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Bevezető.....	4
A Projekt indokoltsága.....	5
Kapcsolódó jogszabályi háttér.....	7
Az esélyegyenlőség javítását célzó Uniós és hazai stratégiák:	7
Együttműködő partnerek bemutatása	10
Észak-magyarországi régió	12
Borsod-Abaúj-Zemplén megye.....	13
Szerencsi járás	14
Járási Hivatal illetékességi területe:	15
Együttműködésbe vont Önkormányzatok bemutatása:	18
Előzmények:	18
Együttműködésbe vont civil szervezetek bemutatása:	45
Együttműködésbe vont for-profit vállalkozások bemutatása	46
Együttműködésbe vont egyház bemutatása	47
Együttműködésbe vont szervezet bemutatása	48
Demográfiai jellemzők.....	49
Az Együttműködő partnerek, esélyegyenlőség területét érintő, helyi szabályozásának bemutatása	57
Helyi Esélyegyenlőségi Programok elfogadása.....	57
Célcsoportokat érintő jogszabályi változások 2015-ben	57
Önkormányzatokat érintő stratégiai környezet részletes bemutatása	65
Önkormányzati szabályozások:	68
I. Lakhatás.....	71
Telepek, szegregátumok helyzete	75
II. Foglalkoztatás.....	77
Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	87
Közfoglalkoztatás:.....	91
Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás).....	92

III.	Oktatás	95
	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	102
IV.	Egészségügy	104
V.	Szociális helyzet	111
	Beazonosított problémákra hozott fejlesztési lehetőségek	118
	Ábrajegyzék:	126
1.	számú melléklet – Összegző táblázat	127
2.	számú melléklet – Együttműködési megállapodás	131
3.	számú melléklet - adattáblák	133

Bevezető

A JEP sablon célja, hogy a járási központú önkormányzatok számára szakmailag megalapozott helyzetelemzést és tervet tudjanak készíteni az esélyegyenlőség területén, ezzel biztosítva a megvalósítás sikerességét.

- JEP SABLON 1. számú melléklet – Intézkedési terv összegző táblázat
- JEP SABLON 2. számú melléklet – Együttműködési szerződés - minta
- JEP SABLON 3. számú melléklet – Összesítő adattáblák

Vizsgálendő területek: lakhatási, foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi és szociális helyzet

Célcsoportok: mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékossgal élő személyek

Szerencs Város Önkormányzata a **Járási Esélyteremtő Programterv (JEP)** elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás,
- a szociális biztonság,
- az egészségügy,
- az oktatás
- és a lakhatás területén.

Esélyegyenlőség: A különböző adottságú emberek nemi-, faji-, etnikai-, életkori-, vallási-, lelkiismereti- és szexuális érdeklődésen alapuló diszkrimináció nélküli esélyegyenlősége. A valamely területen elszegregált diszkrimináció által fenyegetett társadalmi csoportok hátrányban vannak a társadalmi-gazdasági élet területein, vagy személyes döntésük körébe eső

területeken is. Jelenleg a társadalomban elfoglalt helyzetet befolyásolják azok az erőfeszítések, melyet tesz a társadalom, vagy tesz a hátrányt szenvedő személy a helyzete javítása érdekében.

A helyzetelemzés célja

- Esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportok helyzetének feltárása (adatgyűjtés, problématerületek beazonosítása).
- Áttekinteni a célcsoportok szolgáltatásokhoz történő hozzáféréseinek alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
- Meghatározni az esélyegyenlőséget elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében

Az intézkedés célja

- A célcsoportok helyzetének javítása beavatkozások tervezésével.
- Együttműködési rendszer felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A Projekt indokoltsága

Ezen pályázati konstrukció által lehetőség nyílik a járásban lévő települések szorosabb együttműködésére, az önkormányzatok és más intézmények által ellátott közszolgáltatások megszervezésének finomhangolására, szem előtt tartva az esélyegyenlőség érvényesítését a felzárkózás, az oktatás, képzés, a szociális ellátások, az egészségügy és a foglalkoztatás területén.

Jelenleg a járásban működő szervezetekkel aktív kapcsolatot ápol a járási székhely önkormányzata, de ezek a gyakorlatban igazából csak ad hoc jelleggel szerveződtek, amikor valamilyen konkrét igény merült fel. Viszont az esélyegyenlőség kapcsán szükség van arra is, hogy ezek az együttműködések intézményesítve legyenek, rendszeresen, közös akcióprogramok kiépítésére szolgál, modellszerű együttműködéseké nőjék ki magukat.

A projekt szempontjából kiemelt szerepe van a 2/2012. (VI.1.) EMMI rendeletnek, amely szabályozásának megfelelő helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, valamint intézkedési tervbe kell foglalni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. Erre építve születtek meg a települések Helyi esélyegyenlőségi programjai.

Kapcsolódó jogszabályi háttér

- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.)
- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mőtv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
- előírásaira.

Az esélyegyenlőség javítását célzó Uniós és hazai stratégiák:

EU 2020 stratégia

Céljai:

- foglalkoztatás: a foglalkoztatási arány elérje a 75 %-ot
- kutatás és fejlesztés: EU GDP-jének 3%

- éghajlatváltozás/energia: üvegházhatás csökkentése, megújuló energiaforrások arányának növelése, energiahatékonyság növelése
- oktatás: lemorzsolódási arány 10% alá csökkentése, 30-34 év közöttiek 40%-a rendelkezzen felsőfokú végzettséggel.
- Szegénység/társadalmi kirekesztés: 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, vagy azzal veszélyeztetettek.

Nemzeti Reform Program

- foglalkoztatás: alacsony aktivitás és foglalkoztatottság növelése, inaktív csoportok visszavezetése a munkaerőpiacra
- oktatás: minőség és hatékonyság fejlesztése, képzettségi szint javítása, lemorzsolódás csökkentése
- társadalmi felzárkózás: hátrányos helyzetűek helyzetének javítása

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

- Területi felzárkózási koordináció központja a Türr István Képző és Kutató Intézet
- A stratégia négy pillére: oktatás, foglalkoztatás, egészségügy, lakhatás.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” 2007-2032 Nemzeti Stratégia

A szegénységi ciklus megszakításának szükségessége indokolta. A gyermekszegénység ott nagyobb arányú, ahol együttesen vannak jelen a területi hátrányok (hátrányos helyzetű térség, település, városrész), és egyéb hátrányok (szülők alacsony iskolázottsága, tartós munkanélkülisége, stb.), valamint a jó színvonalú szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei (pl. bölcsőde, óvoda hiánya) is jelentkeznek.

Európai Fogymatékösügi Stratégia

Roma Integráció Évtizede Program

Négy prioritási területe: oktatás, foglalkoztatás, lakhatás, egészségügy. A stratégiai tervben meghatározott feladatok területi és szociális szempontok alapján határozzák meg az intézkedéseket. Az antidiszkrimináció és a kultúra területén van lehetőség arra, hogy a romák, mint önálló célcsoport kerüljenek meghatározásra.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyelőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021

A stratégia 6 prioritást határoz meg:

- foglalkoztatási és fizetési aránytalanság felszámolása
- szakmai és magán- családi élet összehangolása
- erőszak elleni hatékony fellépés
- politikai és gazdasági döntéshozók közötti nemi aránytalanság csökkentése
- sztereotípiák visszaszorítása
- stratégiai célkitűzések megvalósításához kapcsolódó szakmai megalapozás

Együttműködő partnerek bemutatása

A Szerencsi járás Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez tartozó járás Magyarországon 2013-tól, székhelye Szerencs. Területe 432,09 km², népessége 38046 fő, népsűrűsége 87 fő/km² volt a 2013. évi adatok szerint. Egy város (Szerencs) és 13 község tartozik hozzá.

Település	Rang (2013. július 15.)	Lakónépesség (2013.)	Terület (km ²)
Szerencs	járászékhely város	9130	36,68
Taktaharkány	nagyközség	3634	39,14
Tiszalúc	nagyközség	5161	44,88
Alsódobsza	község	294	10,68
Bekecs	község	2528	25,72
Legyesbénye	község	1524	20,31
Mád	község	2260	31,86
Megyaszó	község	2714	53,42
Mezőzombor	község	2469	38,78
Monok	község	1665	41,98
Prügy	község	2488	31,39
Rátka	község	962	11,77

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Település	Rang (2013. július 15.)	Lakónépesség (2013.)	Terület (km ²)
Taktakenéz	község	1265	19,74
Taktaszada	község	1952	25,74
összesen		38046	

Lakónépesség száma az év végén				
	2010	2011	2012	2013
Alsódobsza	316	319	298	294
Bekecs	2410	2391	2521	2528
Golop	555	523	560	550
Legyesbénye	1527,	1516,	1538,	1524,
Mád	2130,	2128,	2290,	2260,
Megyaszó	2760,	2722,	2711,	2714,
Mezőzombor	2434,	2378,	2429,	2469,
Monok	1583,	1558,	1700,	1665,
Prügy	2370,	2348,	2489,	2488,
Rátka	942,	946,	970,	962,
Szerencs	9173,	9100,	9166,	9130,
Taktaharkány	3678,	3642,	3658,	3634,
Taktakenéz	1246,	1243,	1293,	1265,
Taktaszada	1882,	1878,	1949,	1952,
Tállya	1926,	1905,	1975,	1929,

Tiszalúc	5330,	5304,	5247,	5161,
----------	-------	-------	-------	-------

Észak-magyarországi régió

Az észak-magyarországi régió Magyarország észak-keleti részén helyezkedik el, Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyét öleli föl, központja: Miskolc. A régió területe 13 429 km², amely az ország területének 14,4%-át teszi ki. Az ország második legnagyobb megyéje Borsod-Abaúj-Zemplén megye. Borsod-Abaúj-Zemplén a régió területének 54 %-át, Heves 27%-át, Nógrád pedig 19%-át adja. Terület és népesség tekintetében a régió a negyedik helyen áll Magyarországon. Észak-Magyarország földrajzi és természeti adottságai alapján az ország egyik legváltozatosabb régiója. Területén található az Északi-középhegység és az Alföld. Ásvány- és nyersanyag vagyona közül az építőanyagban való gazdagsága, valamint jelentős lignittelepei emelhető ki. A régió jelentős ökológiai potenciállal rendelkezik, természeti kincseinek tárházát a gyógyvíz-, hévíz- és ásványvízforrások bővítik. Területének 13%-a országos és helyi jelentőségű védett természeti terület, az ország védett területeinek 22%-át adja. A régió gazdaságát természeti adottságai és történelmi hagyományai miatt elsősorban a nehézipar és a bányászat határozta meg. A gazdasági szerkezetváltás után ezek az iparágak leépültek és az ipari termelés visszaesett. A külföldi tőke segítségével korszerűsített néhány nagyvállalat azonban megőrizte a régió ipari (gép- és vegyipari) karakterét, így már érezhető a régió gazdasági fejlődése. A mezőgazdaság részesedése a bruttó hozzáadott értékből az átlagnak megfelelő. Ebben a régióban a legmagasabb az erdősültség és magas a gyepterület aránya. A termőhelyi adottságok - elsősorban a domborzati viszonyoktól függően - igen változatosak. A régió szőlő- és gyümölcsstermelése jelentős. A térség idegenforgalmi vonzerejét a változatos természeti adottságok, kulturális értékek, néprajzi hagyományok, a gyógyvizek, a híres szőlő és borkultúra adják.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

A megye területe: 7.247 km², lakónépség száma: 734.341 fő, népsűrűsége: 101 fő/km², települések száma: 357, székhelye: Miskolc, főbb városai: Kazincbarcika, Mezőkövesd, Ózd, Sárospatak, Sátoraljaújhely, Szerencs, Encs, Tokaj, és Tiszaújváros.

Területének kétharmadát hegy- és dombvidék alkotja: Bükk-hegység, Zempléni-hegység, Csereháti dombság, Borsodi dombság.

A megye az ipar egyik fellegvára volt. A rendszerváltás után válságba került a kohászat, a bányászat, a gépipar, sőt a korábban húzóágazatnak számító vegyipar termelése is visszaesett.

Az ipari nagyvállalatok felbomlása, a mezőgazdaság privatizációja és az egyéni vállalkozói kedv felerősödése következtében a gazdálkodó szervezetek száma ugrásszerűen megnőtt. A termőterület 610 ezer ha, melynek több mint 4 tizede erdő. Alacsony a szőlő és gyümölcs területek aránya, pedig e két ágazat történelmi hagyományokkal rendelkezik ezen a vidéken. A megye kereskedelmi szerkezete a 90-es évek közepétől folyamatosan átalakulóban van. Megjelentek a multinacionális kereskedelmi vállalatok, melyek megléte sok embernek ad munkalehetőséget.

Magyarországon idegenforgalmi szempontból kevés vonzóbb vidék található, mint ez a megye. Az erdők, festői tájak vadászatra és kiránduló turizmusra egyaránt alkalmasak. Számos történelmi és kulturális műemlék mellett itt található a világörökség részévé választott Aggteleki-cseppkőbarlang, az Európában egyedülálló Miskolc-tapolcai barlangfürdő, Lillafüred a Palota Szállóval, a Hámori tóval és az ország legnagyobb vízesésével, az iskoláiról és kultúrájáról híres Sárospatak, a boráról világhírű Tokaj, a gyógyfürdőhelyéről közismert Mezőkövesd.

Szerencsi járás

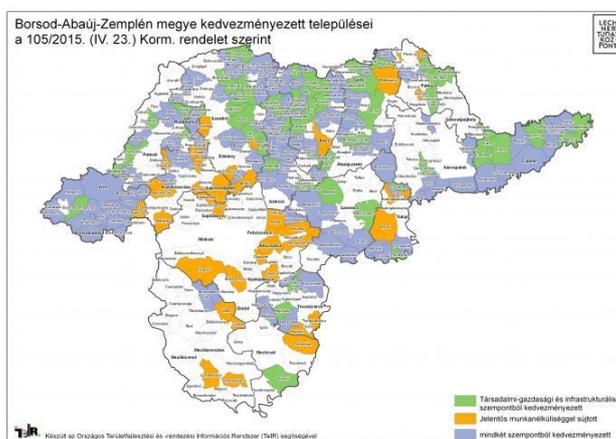

A szerencsi járás az Észak-magyarországi régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében helyezkedik el. A járás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyével (Tiszavasvári járás), illetve a Tiszaújvárosi, a Miskolci, a Szikszói, az Abaúj – Hegyközi és a Tokaji járásokkal határos. A Miskolc 35 km-re, míg Nyíregyháza 50 km-re található. A járáshoz tartozó 14 település természet-földrajzilag az alábbi három kistéjhez sorolható:

- Harangod: Alsódobsza, Megyaszó
- Taktaköz: Prügy, Taktaharkány, Taktakenéz, Taktaszada, Tiszalúc,
- Hegyalja: Bekecs, Legyesbénye, Mád, Mezőzombor, Monok, Rátka

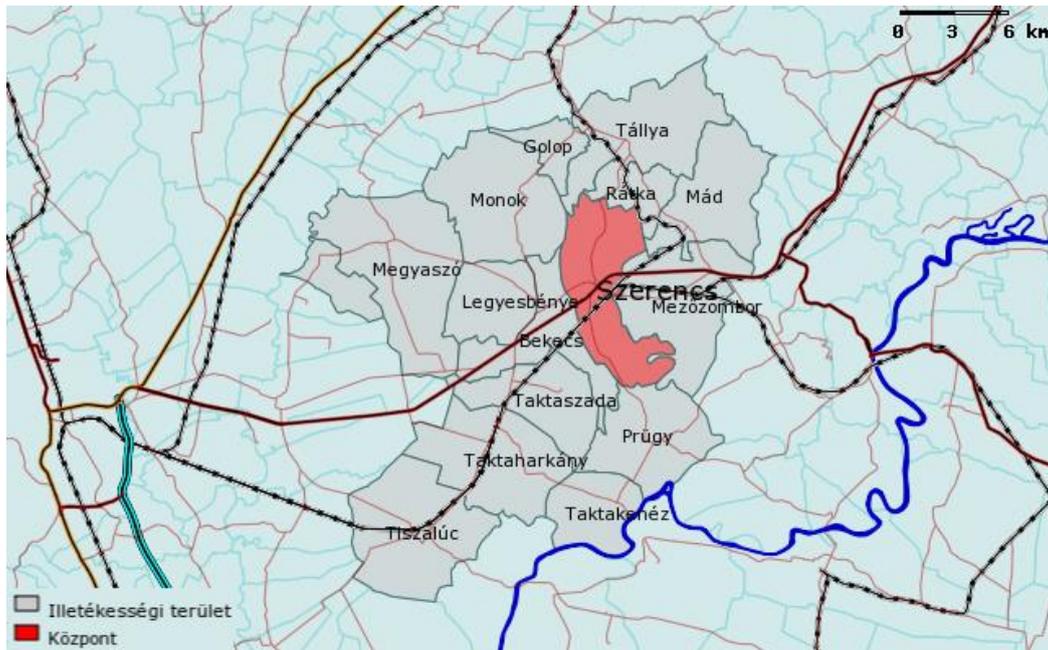
Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések száma [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: 8

Jelentős munkanélküliséggel sújtott települések száma [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: 6

Járási Hivatal illetékességi területe:

Intézmény: Járási Hivatal
Központ: Szerencs
Összesen: 16 településen illetékes

Illetékességi terület	Eljutási idő * (Óra:Perc)	Távolság (km)
Alsódobsza	0:22	18
Bekecs	0:6	4
Golop	0:14	12
Legyesbénye	0:8	6
Mád	0:10	9
Megyaszó	0:17	14
Mezőzombor	0:8	6
Monok	0:15	13
Prügy	0:14	12
Rátka	0:7	5
Szerencs	0:0	0

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Taktaharkány	0:15	13
Taktakenéz	0:18	17
Taktaszada	0:13	10
Tállya	0:11	8
Tiszalúc	0:24	20

Adatforrás: GeoX Kft.

(2013(idő, táv),2014(intézmény))

Település: Szerencs illetékességi terület, eljutási idő, távolság:

Intézmény típusa	Központ	Eljutási	Távolság km
		idő * Óra:Perc	
Építésügyi Hivatal	Miskolc	0:41	40,7896
Építésügyi körzetközpont	Sárospatak	0:45	42,375
Fogyasztóvédelmi Felügyelőség	Miskolc	0:41	40,7896
Gyámhivatal	Szerencs	0:0	0
Járási Hivatal	Szerencs	0:0	0
Katasztrófavédelmi kirendeltség	Miskolc	0:41	40,7896
Kerületi Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatal	Miskolc	0:41	40,7896
Kistérségi ÁNTSZ	Szerencs	0:0	0
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség	Miskolc	0:41	40,7896
Körzeti Földhivatal	Szerencs	0:0	0
Megyei földhivatal	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei Kormányhivatal Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerv	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága	Miskolc	0:41	40,7896

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei Kormányhivatal Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága	Miskolc	0:41	40,7896
Megyei népegészségügyi szakigazgatási szerv	Miskolc	0:41	40,7896
MKh. Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szerveinek Munkavédelmi Felügy.	Miskolc	0:41	40,7896
MKh. Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkaügyi Felügy.	Miskolc	0:41	40,7896
Munkaügyi központ kirendeltsége	Szerencs	0:0	0
NeKI Kirendeltség	Miskolc	0:41	40,7896
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Megyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága	Miskolc	0:41	40,7896
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Regionális Adó Főigazgatósága	Miskolc	0:41	40,7896
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága	Miskolc	0:41	40,7896
Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság	Miskolc	0:41	40,7896
Polgármesteri hivatalok	Szerencs	0:0	0
Rendőrkapitányság	Szerencs	0:0	0
Szociális és gyámhivatal	Miskolc	0:41	40,7896
Városi Bíróság	Szerencs	0:0	0
Vízügyi Igazgatóság	Miskolc	0:41	40,7896

Adatforrás: GeoX Kft.
 (2013(idő, táv),2014(intézmény))

Együttműködésbe vont Önkormányzatok bemutatása:

Előzmények:

Szerencsi járásba összesen - Szerencssel együtt - 14 település tartozik.

Szerencs város Önkormányzata a járás településeinek helyzetének, demográfiai adatainak, és az esélyegyenlőségi célcsoportok jelenlegi helyzetének megvizsgálása után, a statisztikai adatok tendenciáit vontta elemzésbe. Fontos szempont volt, hogy a kiválasztásra kerülő településekkel előzetesen egyeztetés történjen, és hogy minden település rendelkezzen hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Programmal. A programokat megvizsgálva gyűjtött információt a arról, hogy a járáshoz tartozó települések jelenleg hol tartanak az esélyegyenlőség javítása érdekében hozott intézkedések végrehajtásában.

- Először is megállapította, hogy rendelkeznek hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal, így a velük tervezett együttműködési formai szempontok alapján megalapozott.
- Továbbá tekintettel arra, hogy az álláskereső aránya 16 %, illetve nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma ezer lakosra 288,2, és rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma ezer lakosra 11.3, így társadalmilag is olyan mutatók érvényesülnek a járásban, amely megalapozottá teszik azt, hogy esélyegyenlőség témakörében megvalósulhasson egy központosított fejlesztés.

A bevont települések kapcsán összességében elmondható, hogy jellemzően fogyó népességgel rendelkeznek, és ezen belül is többségben vannak a 65 év feletti. Emellett megfigyelhető az, hogy egyre többen hagyják el ezen településeket. Másik fontos adat az is, hogy a természetes szaporodás száma is alacsony, és az elmúlt években folyamatosan csökken a mértéke. Tekintettel arra, hogy ezen problémák minden településnél jelen vannak, így közösen kell erre megoldást találnia a településeknek.

1. Szerencs

Szerencs a Nagyalföld és az Eperjes-Tokaji-hegylánc találkozásánál fekszik. A helységtől északra-északnyugatra húzódó hegyeket, amelyeken évszázadok óta a környékbeliek szőlőt termesztnek, a Szerencs-patak völgye elválasztja a Zempléni-hegység tömbjétől.

Szerencs és környékének helyzete többször változott abból a szempontból, hogy a Tokaj-hegylajai borvidékhez tartozónak tartották-e. Még egy 1641. évi szőlőrendtartás 13 felsorolt hegylajai települése között ott olvashatjuk Szerencs nevét. Az 1737. évi királyi levonat azonban, amely először minősíti zárt termőtájú a Hegylaját, már nem említi Szerencset és a környező falvakat. A XVIII. században a mezőváros többször kérvényezte a vármegyénél, hogy szőlőtermelése révén tekintsék hegylajai helységnek. Ezt előbb a vármegye utasította el, majd Mária Terézia 1770-es rendelete után, mely szerint a hegylajai települések az aszú termés után is tizedet kötelesek fizetni, a helybeliek sem szorgalmazták az ügyet. A XIX. század végén a hegylajai szőlőket a filoxérvész pusztította. Az újraterelítés óta, tehát a XX. század első éveitől Szerencset és a környező községek közül Bekecset, Megyasztót és Monokot ismét Tokaj-hegylajához tartozónak tekintik. Napjainkban Szerencs immár a Világörökség részét képező Tokaj-hegylajai borvidékhez tartozik. Mivel a nagy múltú borvidéket az ország belsejéből e városon át lehet elérni, ezért találó az elnevezés: Szerencs, a Hegylajja kapuja.

Szerencs történelme

Kedvező környezeti adottságai révén e vidéken már az ősidőktől kezdve éltek népcsoportok. A neolitikumból a tiszai-kultúra emberének tárgyait tárták fel a régészek, és a talált emlékek szerint a népvándorlás idején is lakott volt e terület.

A honfoglalás koráról Anonymus Gesta Hungarorum és a környékről előkerült szórványos régészeti leletek vallanak. I. István korában Szerencs esperességi központ volt. A történelmi kutatások még annak a lehetőségét is felvetik, hogy Patakhoz hasonlóan itt is működött valamiféle ispánsági központ, amely a későbbiek során elsorvadt, és beolvadt Zemplén vármegyébe. Az bizonyos, hogy a XIII. és XV. század között Szerencs a környék tizedszedő központja volt.

A település történetének fontos dokumentuma az az 1490-ben keletkezett oklevél, amely először említi Szerencset oppidumként, mezővárosként.

A XVI. század elejétől megnőtt a Hegyalja gazdasági és stratégiai jelentősége. A Szerémséget elfoglalta török, így a Lengyelország felé irányuló borkereskedelemben Tokaj-hegyalja egyre nagyobb szerepet töltött be.

A XV-XVI. század fordulóján a felső-magyarországi megyékben, így Zemplénben is sok jobbágyportát birtokolt Szapolyai János, a későbbi magyar király. Az oklevelek tanúsága szerint az 1490-es évektől ő volt a bencés apátság kegyura, és a szerencsi tizedet is ő szedette be. A kettős királyválasztás után viszont nagy ellenfele, Habsburg Ferdinánd birtokolta a területet, aki 1532-ben a Bebek-családnak adományozta. Bebek Györgyöt, aki a német párt legfőbb támogatója volt a Hegyalján, Némethy Ferenc tokaji várkapitány 1556-ban elűzte Szerencsről, s a helységet Izabella királyné uralma alá helyezte. Némethy 1556 és 1559 között a bencés apátság helyén erődítményt alakított ki, s a nagy fontosságú utak ellenőrzésének céljából helyőrséget helyezett el benne.

1603-ban a szerencsi uradalom a Rákóczi család örökös tulajdona lett.

Rákóczi Zsigmond bőkezűen támogatta a reformáció térhódítását. A Németalföldről saját költségén hozatott papírt, és az ő tulajdonában volt az a vizsolyi ház, ahol Manskovit Bálint kinyomtatta a Károli Gáspár által magyarra fordított bibliát.

A város történetének talán legfontosabb fejezete is Rákóczi Zsigmond korához köthető. A Bocskai-felkelés idején ugyanis Rákóczi Zsigmond már nagy hatalommal és tekintéllyel rendelkező báró volt, s így az ő részvétele a felkelésben Bocskai számára is nagy jelentőséggel bírt. Rákóczi előbb a közvetítő szerepét töltötte be Bocskai és a császáriak között, majd teljesen a felkelés oldalára állt. 1605. április 17-20. között az ő birtokán, Szerencsen tartották azt az országgyűlést, amely Bocskai Istvánt Magyarország fejedelmévé választotta, s amelyen kimondták a protestánsok vallásszabadságát.

1605. március 10. körül Bocskai a szerencsi várban ütötte fel főhadiszállását. Innen küldette szét március 29-én meghívóját, mely szerint "... Rendeltük az gyűlés napját ez jövő húsvét nap után való vasárnapot ... itt Szerencsen. ". Bocskai meghirdette tehát az országgyűlést, hívta a vármegyék s a szabad városok küldötteit, de abban nem lehetett bizonyos, hogy a követek el is jönnek, hiszen a rendek a Rudolf király által Pozsonyba hirdetett országgyűlésre szóló meghívást is visszautasították. A felkelés katonai sikerei és az a tény, hogy ennek nyomán 1605 februárjában az erdélyi rendek elfogadták a szultáni athnamét, és Bocskait erdélyi fejedelmi rangra emelték, megnövelték a szabadságharc vezérének tekintélyét.

A nagy katonai győzelmek mellett rendkívül jelentős politikai sikernek számított, hogy a rendek elfogadták Bocskai meghívását, s 1605. április 17-én a szerencsi református templomban összeült az országgyűlés.

Ezzel kibővült a felkelés társadalmi bázisa, hiszen a csapatokban harcoló vitéz rendek, a Ez a politikai támogatás alapozta meg a felkelés későbbi sikerét, hiszen ekkor Bocskai – bár török nyomásra már Erdély fejedelme is volt – még nem bírta az erdélyiek bizalmát. A magyar rendek által nyújtott bizalom adott lehetőséget Bocskainak arra, hogy bebizonyítsa: "...annyi nyavajái után észére jött vala", s hogy "... nemzetéhez való szereteiért levetkezé a német lelket". A fejedelem úgy fejezte ki háláját az őt megválasztó országgyűlésnek helyet adó településnek, hogy 1606. március 9-én Szerencset szabad királyi városi rangra emelte, és lakosainak jelentős kiváltságokat adott. Szerencs lakossága is tisztelettel emlékszik a nagyfejedelemre: április 20-án, a fejedelemválasztás évfordulóin minden évben megemlékezünk e jeles eseményről, s e napot Szerencs képviselő-testülete 1998-ban a város napjává avatta. 1606. december 29-én

Bocskai István meghalt. A XVIII. század elején az épület újra a Rákóczi-család birtokába jutott. II. Rákóczi Ferenc életének több eseménye kapcsolódik Szerencshez. A Bécsből hazatérő ifjú gyakran szállt itt meg feleségével együtt. Vallomások című önéletrajzi művéből megtudhatjuk, hogy a nyár elejét rendszerint Szerencsen töltötte. 1697-ben itt érte a hegyaljai felkelés híre. (Ekkor még gyorsan elhagyta a vidéket, nehogy gyanúba keveredjen az udvar előtt.) A kuruc szabadságharc idején számos magas rangú vendéget fogadott e várban. Egy 1710-ben írt levelében a vezérlő fejedelem elrendelte a szerencsi vár megerősítését. II. Rákóczi Ferenc utoljára 1710. október 5-én járt őseinek kedves városában. A XVIII. században a vár már elveszítette korábbi katonai stratégiai szerepét, az épületen jelentős átalakításokat hajtottak végre. A település lassú gazdasági fejlődésnek indult. Ennek hiteles bizonyítéka, hogy Mária Terézia 1757-ben évi hét vásár megtartását engedélyezte a városnak. A XIX. század elején a Szirmay család szerezte meg a várat a hozzátartozó birtokokkal együtt, s ez a család lakta az épületet 1945-ig. A XIX. század második felében a Széchényiek, majd a Harkányiak vásároltak birtokokat a város határában. Az 1876-os közigazgatási reform során a települést nagyközségnek minősítették, Szerencs elveszítette középkori mezővárosi státusát.

A XIX. század elejétől – elsősorban Tessedik Sámuel tevékenységének köszönhetően – hazánkban is egyre inkább terjedt a cukorrépa termesztése és a cukorfőzdék működése. A kiegyezés után már nagyipari méretűvé fejlődött a cukortermelés. A századvégi filoxéra-vész idején, a válság hatására született meg egy Zemplén vármegyei cukorgyár telepítésének gondolata. Számos elképzelés közül végül a gyár helyének Szerencset választották. A döntésben szerepet játszott a település jó megközelíthetősége. Ez a közút mellett vasúton is lehetségessé vált, hiszen 1859-ben megépült a Miskolcot Nyíregyházával összekötő pálya, majd 1871-72-ben a Sátoraljaújhely felé vezető vasúti vonal, így Szerencs vasúti csomóponttá vált. Nyolc hónap alatt épült fel Európa akkor legnagyobb cukorgyára és finomítója, amely 1889. december 10-én kezdte meg a termelést. Az ipartelepítés megindította a település gyors fejlődését. 1880 és

1910 között a lakosság száma megháromszorozódott. 1923-

ban a Magyar Cukoripari Rt. megépítette csokoládéüzemét, melynek termékei országosan ismertté tették Szerencs nevét.

A két világháború között, ha nem is a korábbi ütemben, de folytatódott a település fejlődése, 1930-ban már 6707 lakosa volt. A gyárak tisztas megélhetést biztosítottak dolgozóiknak, és más munkalehetőségek is akadtak, például hengermalom és kőbánya is működött. Több iskolája és számos aktívan tevékenykedő egyesülete volt a helységnek, amely mutatja a kulturális élet fejlettségét. 1945 után a gyárakat államosították, Szerencs járási székhely lett. A település fejlődése a 60-as években indult meg. A korszerűsített cukorgyár és csokoládéüzem mellett felépült a kenyérgyár és a gépgyár. Fejlődött a könnyűipar és a szolgáltató rendszer. Megerősödött a Szerencsi Állami Gazdaság. Ekkor létesült a város két középiskolája: a Bocskai István Gimnázium és a Szakmunkásképző Intézet. A fejlődés eredményeképpen 1984-től Szerencs ismét városi rangot kapott.

Szerencs jelenkori fejlődése

Az elmúlt évtizedekben sok új épülettel gyarapodott a város. A lakosság korszerűbb egészségügyi ellátását szolgálja a Szántó J. Endre Egyesített Szociális és Egészségügyi Intézet. A mai építészet alkotása az 1987 és 1989 között épült Népház. Megformálásában a természetközeli építészet jelenik meg, építőanyagaiban domináns a fa és az üveg. Lottózó, tanácskozó helyiségek, irodák kaptak benne helyet. Hasonló stílusban épült a Városi Sportcsarnok. Az épület a Rákóczi-vár mellett található, harmonikusan illeszkedik a műemléki környezetbe. A településre Miskolc felől érkezőket a Világörökségi Kapuzat fogadja, mely az Összefogásért Tokaj Világörökségéért projekt keretében épült fel 2007-ben. A Kapuzat egyrészt kilátóként szolgál, másrészt turisztikai fogadóépület. Régi adósságát törlesztette az önkormányzat, amikor jelentős pályázati támogatással megkezdte az 1910-ben épült Községi Fürdő teljes rekonstrukcióját. Az intézmény 2007 novemberétől Szerencsi Fürdő és Wellnessház néven működik. A kikapcsolódásra, felfrissülésre vágyókat medencék, gőzkabin, infra- és finn szauna, sókamra és számos egyéb kényeztető szolgáltatás várja.

A város lakosainak tájékoztatását szolgálja a Szerencsi Hírek, kéthetente megjelenő közéleti lap, a Szerencsi Képűjság és a Szerencsi Televízió adása.

Napjainkban Szerencs alap- és középfokú oktatási intézményeivel, kulturális, szociális, egészségügyi és sportlétesítményeivel, szolgáltatásaival a 18 települést magába foglaló Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulás központja.

Az önkormányzat előtt még számos megoldásra váró feladat áll. Ezek közül a legfontosabb a munkahelyteremtés és a vállalkozások támogatása, színvonalas, sokoldalú szolgáltatások biztosításával emelni a településen élők komfortérzetét, s javítani a település népességmegtartó képességét. Az elmúlt években számos fejlesztési elképzelés valósult meg (uszodaépítés, ipari park, iskolafelújítás, virágosítás, önkormányzati bérlakásépítési program), és sok új beruházás indul az elkövetkező időben. A fejlesztések mindegyikének célja, hogy egy európai léptékű és színvonalú kisvárossá váljon a 10.000 lakosú Szerencs.

Ond településrész

Szerencs város társközsége Ond, mely a hét vezér egyikéről kapta nevét. A történelem során a két település között szoros gazdasági, társadalmi kapcsolat alakult ki. Napjainkban egységes közigazgatási, önkormányzati igazgatás jellemző a két településrészre.

Ond neve először a XIII. században fordul elő írásos dokumentumban, alakja 1247-ben Ound. Ekkor a Zempléni várispánsághoz tartozott, ezért csak királyi birtok lehetett. A Tolcsva-

nemzetség ősi birtoka volt. A nemzetség tagjai, Uz fia Jakab és Imre 1330-ban ondi birtokukat átengedték Németh Lukácsnak. Az 1332-37-es pápai tizedszedő lajstromokban Mazaondja, Mazandya néven szerepel. Ősi birtokosai közé kell számítanunk a Bogát-Radvány nemzetségből származó

Monakyakat és a velük rokon Dobiakat. 1476-ban a tokaji pálosok is szerepelnek az ondi részirtokosok között. A település 1567-ben a török-tatár csapatok támadása során elpusztult, s birtokosai közel három évtized múlva, 1595-ben telepítették újra. Az újraterelítést évfordulóját az önkormányzat emléktábla állításával ünnepelte meg. 1603-ban adomány útján Rákóczi Zsigmond kezére került. 1647-ben I. Rákóczi Ferenc az esztergomi érseknek elzálogosította. Alig egy évtizeddel később a történelmi források arról számolnak be, hogy Ond is a törökök

által elfoglalt, hódoltatott települések közé tartozik. A Rákóczi-féle szabadságharc bukása után a család férfiági birtokrésze visszaszállott a királyra, leányági része az Aspremontok, majd a Szirmayak, a Wolkenstein- és az Orczy-család birtokába ment át. Fényes Elek szótárában (1851) Ondot magyar faluként említi, szőlőhegye a Tokaj-hegyaljához tartozik, ahol igen jó bor terem.

A szép természeti környezet mellett a katolikus templom és az 1802-ben épült református templom nyújtanak idegenforgalmi látványosságot.

A falu lakói mindent elkövetnek, hogy egy kedves, barátságos települést alakítsanak ki, ehhez azonban az önkormányzat támogatására is szükség van. Az infrastrukturális fejlesztések sorában a helyi óvoda épületére áldoztak jelentős összeget, és folyamatosan zajlik a csapadékvíz-elvezetés problémájának megoldása.

2. Monok

Monok Borsod-Abaúj-Zemplén megyei község, amely elsősorban neves szülöttjéről, Kossuth Lajosról ismeretes. A település a Tokaj-hegyaljai Történelmi Borvidék és a Világörökség részét képezi.

Monok a történelmi Zemplén vármegyében, a Eperjes–Tokaji-hegység déli részén, Szerencstől észak-nyugati irányban 12 kilométerre található. A Zempléni-hegységhez két földtanilag különálló egység csatlakozik, északon a Viltányi-röghegy, délen pedig a Szerencsi-dombvidék. A hegyek ölelésében a Szerencsi-dombság lankás tája oltalmában fekszik a település. Az említett dombság a Hernád folyó és a Tokaji-hegység déli része között terül el és öt észak-déli irányú vonulatra tagolódik. A dombvidék központi része Monok környezetében található. A meglehetősen magasnak számító kiemelkedések zártak és felszínük erdővel fedett. 337 méteres tengerszint feletti magassággal a dombvidék második vonulatának tagja, a Nyírjes tekinthető a térség legmagasabb pontjának. Az ettől alacsonyabban fekvő lankákon korszerű mezőgazdasági termelés zajlik. A gazdák leginkább szántóföldi kultúrák és borszőlő termelésével foglalkoznak, amihez a terület természeti adottságai ideális feltételeket biztosítanak.

Monok neve a szerzetest jelentő szláv *monoh* szóból ered. Az azonban bizonytalan, hogy a település honfoglaláskori alapítású vagy csak a tatárjárás után hozták létre. Monokot 1273-ban kapták meg a Bogátradvány nemzetségből származó Lúciak, akik ezt követően a faluról Monakyaknak nevezték magukat. A 13. század végén Monok már biztosan létezett, birtokosai fontos nemesi családnak számítottak. A török korban Monok sem kerülhette el sorsát. Hasszán temesvári pasa 1567-es hadjárata során a törökök felégették a falut, az 1567-es adóösszeírás pusztaként említi. A 16. század végére a falu újra benépesült a Monakyak pedig a felemelkedés útjára léptek. Azonban a felemelkedés csupán rövid tündöklés volt, mivel 1643-ban Monaky János halálával férfiágon kihalt a dinasztia. Ekkor Monaky Anna házasságot kötött gróf Andrassy Mátyással, így a település az Andrassy család tulajdonába került. Az Andrassyak felújították a kiskastélyt, de csak rövid ideig használták. A nemesi rang kiérdemlése ugyanis lehetővé tette számukra, hogy a szomszédos domboldalon egy újabb és nagyobb méretű kastélyt építtessenek. Ez egy barokk stílusban emelt palota volt, ami a későbbi klasszicista átalakítás során nyerte el napjainkban is megcsodálható formáját. A kastély sokáig a nemesi kulturális élet egyik központja volt, azonban gróf Andrassy György 1881-ben bekövetkezett halála után a pazar kastély hosszú időre gazdátlanul maradt. A család már nem tartott igényt a kastélyra, ezért örököse, gróf Andrassy Dénes a Gyermekvédő Ligának ajándékozta és benne általános iskolát alakítottak ki. Azóta a települést egyetlen család sem birtokolja, az Andrassy-kastély pedig napjainkban kulturális célokat szolgál.

3. Rátka

Rátka község a világörökség részét képező Tokaji Történelmi Borvidék egyik német nemzetiségi települése.

A településről az első írásos adat 1255-ben jelent meg. 1567-ben azon zempléni települések között emlegetik, amelyeket feldúlt a török, s emiatt lakosságát részben elveszítette. A megmaradt lakosság az erdélyi és császári hadak portyázásai miatt elmenekült. A község a regéci uradalom részeként ekkor már a Rákóczi család birtoka, s 1697-től teljesen lakatlan.

1716-ban Trauthson János Lipót Donát herceg tulajdona, kinek fia Trauthson János Vilmos a község újraneveléséhez a Szent Német Római Birodalom alattvalói közül hívott be

telepéseket. Így népesült be Rátka község 1750-, illetve 1785-ben a Schwarzwald- és a Bodentó környékéről érkezett családokkal. A 18. században betelepült németek egymás közötti házasodása, az etnikai-nyelvi összetartozás tudata, a hasonló szokások és értékrendek - beleértve a rátkai nép példás szorgalmát - zárt közösséggé formálták a település lakosságát. A Bretzenheimek 1806-tól 1876-ig tartó uralma komoly fordulatot jelentett a viszonylag elkülönülten élő rátkai lakosság addigi nyugodt életében.

Az 1750-ben, a betelepüléskor kötött úrbéri szerződésük helyett 1815-ben új urbáriumot kényszerítettek rájuk, amely megfosztotta őket a korábbi szerződés számukra előnyös elemeitől, ráadásul a gazdatisztek folyamatos visszaélései is megkeserítették mindennapjaikat. Az 1841-ben kötött, a Mária Terézia-féle úrbérrendezés kötelmeit Rátkán meghonosító urbáriummal a lakosság végleg betagozódott az egységesen megkövetelt földesúri szolgáltatások kényszerű felvállalásába, amelynek következtében jogállapota és társadalmi helyzete tovább romlott. Rátka lakóinak 1870-es években megindult polgárosodását és a tőkefelhalmozást az 1880-as évek hatalmas, szőlőbirtokokat kipusztító filoxérajárványa nagymértékben visszavetette, s a település gazdasági élete a két világháború közötti időszakban sem talált magára. A társadalmi-gazdasági hanyatlás betetőzését jelentette a II. világháború kora. A győztes hatalom bosszúja különösen kegyetlenül sújtott le a rátkaiakra, a németes hangzású névvel rendelkezők könnyen váltak a "málenkij robot" áldozataivá. A történelem nehéz időszakain túljutva és a német nemzetiségi hagyományokból folyamatosan erőt merítve Rátka lakossága ma bizakodással tekint egy szebb jövő felé.

4. Taktaszada

Taktaszada község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szerencsi járásban. Szerencstől délnyugatra a valamikori Takta folyó, ma már csak csatorna mentén található, a harangodi dombság keleti részén, a Tokaji-hegytől légvonalban 8,5 km-re.

Vasúton jól megközelíthető a Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely/Nyíregyháza vasútvonalon, a vonatok többségéhez helyi buszjáratú csatlakozás van, ami az utasokat beszállítja az állomásról a 2,5 km-re fekvő falu központba.

Autóval a 37-es főútról a bekecsi-taktaharkányi bekötő úton Taktaharkány irányába kell haladni 1,5 km után balra tábla jelzi a községet. Másik megközelítési lehetőség a Szerencs–Prügy-útvonalról, az újonnan épült bekötőúton lehetséges. A község és Szerencs között menetrendszerinti autóbuszjárat közlekedik.

A községhez tartozó termőföldek melyek a harangodi oldalon találhatóak nagyon jó minőségűek, a Taktán túliak inkább legelőnek alkalmasak, szárazabb években a gabona szépen terem itt is. Tartozott a községhez egy telepített nyárfaerdő (Kis Erdő) melyet mára a helybéliek teljesen kiirtottak, elhordták tüzelőnek. A Takta folyó régi leválasztott (Ótakta) medréből kialakítottak egy halastavat amit a hetvenes évek elejéig műveltek, sok halásznak adott munkát, mára teljesen elvadult, benőtte a teljes felületét a nád. A Takta folyó mint élővíz – a taktaszadai szakaszán az eredeti medrében folyik, ezért itt a legszélesebb, 80-100 méter – halban gazdag (ponty 1–5 kg-ig, compó, csuka, sügér).

A Takta töltése nagyon alkalmas kerékpározásra, déli irányban Taktaharkány, Tiszalúc, Tiszadob, északi irányban Szerencs, Mezőzombor, Prügy, Tarcál, Tokaj érhető el.

Az Árpád-kori oklevelek Zoda, Zuda és Zada néven említik. 1270-ben már szerepel s ezidőbeli birtokosa a Zud nembeli Bikk fia Jakab fia, Nagy Simon. Ebből az időből származtatják a falu Takta-parti része alatt elterülő temetőt, e temetőnek a feltárása mindmáig azért nem történni mert a mai falu részben a temetőre épült. 1300-ban a Rathold nembeli István fia Kokos mester is birtokosa, de a nagyobb rész Zoda János comesé. 1374-ben Zoday Miklós hűtlenségbe esvén, a Monakiak kapják. 1400-ban az Isépi családot iktatják némely részeibe. 1405-ben a Cselei és Dobai családoknak is van benne részük. 1450 körül a Kornisok is részbirtokosai. 1453-ban Pike Miklós és Eszenyi Miklós. 1467-ben, a mikor még praediumként szerepel, Rákóczy Györgyöt iktatják itteni birtokrészekbe. 1567-ben a pusztult helyek között említik s az 1598-iki összeírás szerint a király s a Monakiak birtoka. A Rákóczy-féle mozgalmak alatt elpusztult s csak 1730 körül telepítették be ismét. A Monakiak része a gróf Andrássyaknak jutott, harmadrésze pedig a Udvari Kamaráé lett, azután Almásy György és Zábrádszky József voltak az urai. Majd gróf Andrássy Dénes, Kóczán Miklós, Potoczky Imre és Zábrádszky Ottóné bírták. Van itt egy régi kúria, melyet Zábrádszky László építtetett, majd Kóczán Miklósé lett. Hajdan Földvár nevű, sáncokkal körülvett vára is volt, a 15. század elején Takta-Földvár néven említett vár valószínűleg azonos ezzel. Ide tartoztak Roszmalom, Bolhás-, Disznós- és Fehértó-puszták és Szeles-major, de itt ezen a tájékon kellett lenni Új-Őrnek is, mely Wyewr alakban a XV. században a szerencsi apátság birtokaként szerepelt.

Taktaszadán két templom van, melyek közül a református 1714-ben, a római katolikus 1860-ban épült. Az 1831. évi kolerajárvány 41 áldozatot szedett a faluban. 1848-ban a szadaiak nagy lelkesedéssel fogadták a forradalom hírért és sokan beálltak innen katonának a forradalom honvédseregébe. Az első világháborúban számos férfit soroztak be a hadseregbe és vittek ki a frontra. Sokuk soha többé nem tért vissza falujukba.

1919-ben a községben direktórium alakult és várták, hogy tényleg megvalósuljon az ígért földosztás. Ám e helyett hamarosan román megszállás alá került a község. Valamit segített később az itteni gazdálkodóknak a Nagyatádiféle földreform, amelynek során sokan jutottak 1-2 holdas parcellákhoz. A falu zsellérei ekkor többnyire a cukorgyárhoz tartozó földeken dolgoztak. Az 1930-as évek elejének gazdasági válsága idején sok kisparaszt ment tönkre a faluban.

A második világháború idején a front több napig megtorpant a falu határában a Takta-híd felrobbantásának köszönhetően. 1945-ben a községben közel 1000 hold földet osztottak ki. 1947-ben helyreállították a felrobbantott Takta-hidat, és állami kezelésbe került a község addigi felekezeti iskolája. 1949-ben vezették be a villanyt. 1950-ben mozi kezdte meg működését a faluban. Az 50-es években a jó minőségű földeken gazdálkodó parasztnak között még nem volt vonzó a tsz- szervezés gondolata, emiatt itt csak az 1960-as évek elején alakult meg a tsz. A jó közlekedési helyzetű községből később a fiatalok mind nagyobb hányada ingázott Szerencs és Miskolc ipari munkahelyeire, miközben az agrár szektorban munkát vállalók átlag életkora mind magasabb lett, a falu mezőgazdasági népessége az 1980-as évekre fokozatosan elöregedett. 1969-ben elkészült a község új általános iskolája, ennek ellenére még az állami kezelésbe vett felekezeti iskolákba is jártak a gyerekek, felváltva heti turnusokban látogatták a három iskolát. Község népessége 1960 és 1980 között mérsékelten fogyott, azt követően stabilizálódott. Az 1990-es évek elején a falu lakossága figyelemre méltó mértékben megfiatalodott, jelenleg a falunak több mint 2000 lakosa van.

A munkanélküliség sajnos magasabb az országos átlagnál, az önkormányzat különböző közmunka-programokkal igyekszik ezen enyhíteni, sok beruházást valósítottak meg Uniós forrásokból, ezeken a beruházásokon a helybéliek dolgoztak. Így valósult meg az új községháza, a művelődési ház, az új főtér, és még számos építmény. Az árvíz az utóbbi időben sok gondot okoz, de a helybéliek helytállása még mindig megóvta a falut a komolyabb károktól, vízbetöréstől.

5. Legyesbénye

A középkorban az Aba nemzetség ősi javai közé tartozott a vidék, már a Névtelen Jegyző is említi az Abák Taktamelléki birtokait. A pápai tizedlajstromokban (1332-1337) említik először, *Begna* néven. 1374-ben *Egyházsbénye*, majd *Albénye* néven örökítették meg nevét az oklevelek kiállítói. A 14. században az Aba nemzetség bodrogkeresztúri ágazata volt Bénye tulajdonosa, amikor külön Al- és Felbénye néven ismerték. Zsigmond király 1428. december hó 12-én Temesvárott kelt adománylevelében Bényét a Palaghy és Kelecsényi családoknak adományozta. 1429-ben beiktatták az új tulajdonosokat a nekik adományozott részekre. Szabados jog alapján azonban a községnek nemes birtokosai voltak, tehát a beiktatásnak ellentmondtak. 1522-ben beiktatták a község birtokába királyi adomány alapján Csillag Istvánt és Thoma Ferencet. 1567-ben a község is osztozott a Hegyalja siralmas sorsában, amikor a többi községgel együtt ezt a települést is elpusztították a törökök. Rákóczi Zsigmond a községet a szerencsi vár kapitányának, Békési Jánosnak adományozta, aki ezután cselédeivel és háza népével ideköltözött. A háborús időkben erősen megfogyott lakosság számát az új tulajdonos növelni akarta, és mivelhogy feleszi születésű volt, szülőfalujából, Leleszről telepített ide egyes családokat, ezzel új lakókat telepített az elnéptelenedett faluba.

A 17. században a Rákócziak, valamint a Szemere család birtoka volt az akkor (s még a 18. században is) **Mezőbénye** néven szereplő település. A 17. század derekán a törökök ismét végigpusztították a községet: a lakosok közül sokat megöltek, sokat rabszíjra fűztek, állataikat pedig mind elhajtották. 1711-ben a többi Rákóczi-birtokkal együtt a települést is elkobozták, a kincstár tulajdonába ment át a már községből pusztává néptelenedett falu. 1747-ben III. Ferdinánd király a községet ököljoggal I. Rákóczi Györgynek és feleségének, Lorántffy Zsuzsannának adományozta. A 18. század birtokosainak buzgalma folytán lassanként újra benépesült, míg azután új községgé alakult át.

Plébániája már a 14. században fennállott, valamint temploma is, amit az *Egyházsbénye* elnevezés is igazol. 1902-ben, Jézus szent szívének tiszteletére épült a község most fennálló római katolikus temploma, melynek belsejét 2000-ben felújították, így a megyei egyik legszebb vidéki templom lett. A református temploma a 18. század elején épült.

A második világháborút a település viszonylag nagyobb károk nélkül megúsza, nem okozott olyan súlyos károkat, mint néhány más településen. Épületek megsérültek, sok esetben bombatalálat, illetve ágyúlövedékek találata nyomán. 1952-től a mozi is működött a községben, először a Zalay-kastély egy részében, majd a Kultúrházban 1987-ig. 1959-60 között épült a mai felső tagozat épülete, az új iskola, addig a gyerekek három különálló épületben tanultak, a görög iskola, a katolikus iskola és a református iskola épületében. 1970-től önálló orvosi rendelő és postahivatal is működik a településen. 1978-ban kezdett el üzemelni a vezetékes ivóvízhálózat. Új intézmények is létrejöttek, mint pl. a csecsemőgondozó, a könyvtár, vagy a múzeum. 1999-ben létrehozták a „Legyesbényéért Közalapítványt”. 2001-ben került kiépítésre a földgázvezeték.

6. Bekecs

Bekecs község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szerencsi járásban, Miskolctól 32 kilométerre keletre, a Tokaji borvidéken, Szerencs várossal gyakorlatilag egybeépülve.

A települést, amely fontos kereskedelmi út mentén épült fel, már Anonymus is említi. Nevét valószínűleg 12. századi birtokosáról, a Beke családról kapta. A tatárjárás, majd a török uralom idején is elpusztult a község, de mindig újra benépesült. A község református templomának 1625-ben történő felszentelésekor itt járt és beszédet mondott Szenczi Molnár Albert zsoldárfordító. A 19. századtól kezdve Bekecs már nem volt önálló település, a szomszédos Legyesbénye községhez, majd a második világháború utántól Szerencshez tartozott. 1956-ban önállósodott újra. Az önállóság hozzájárult a település fejlődéséhez, melyben sokat segített a tsz-rendszer is (Bekecs négy község termelőszövetkezeti központja volt).

A megye többi településével ellentétben a válság, melybe a rendszerváltás után került az észak-magyarországi községek többsége, Bekecsset nem érintette. Ez Szerencs közelségének is köszönhető. A bekecsi labdarúgás teljesen megszűnt miután a csapat "Zemplén FC - Bekecs" néven megnyerték a megyei bajnokság másodosztályát, a csapat szponzora anyagi gondok miatt felszámolta a csapatot, viszont a községben megtalálható a sportpálya, amely kb. 100 férőhelyes.

7. Taktaharkány

A Taktaköz az Alföld peremi süllyedékterületek egyik legszebb részlete. Tájéképileg a Bodrogek folytatása, attól a tokaji Nagy-hegy választja el. A nagyközség neve összetett eredetű. Első tagja a Takta, a falu déli határában lévő Taktafolyótól ered, míg a Harkány, ősi, Árpád-kori Horkany személynévből származik. A település földesurai a XVIII. századtól kezdve a zsidó eredetű Harkányi bárók voltak, kik a környező földterületek tulajdonosai voltak az államosításig.

A kistáj névadója, a Takta Csobajnál ered, alig 6 km-re a Tiszától. A kb. 300 km²-es síksági táj a Szerencsi-dombvidéktől és a Harangodtól a Tiszáig terjed. Taktaharkány nagyközség e vidék egyik meghatározó települése. Belterülete 216 hektár, külterülete 3701 hektár nagyságú. Vasúton a Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely/Nyíregyháza-vasútvonalon, közúton a 3-as főútból elágazó 37-es főútról közelíthető meg.

A Taktaköz mocsaras területe már a honfoglalás idején lakott volt. A települést először írásosan 1211-ben a Várad Regestrumban említik, mint a szerencsi johanniták birtokát. A következő évszázadokban a falu több nemesi család kezébe kerül, egészen 1594-ig amikor Rákóczi Zsigmond lesz a földbirtokos. A Rákóczi-család tulajdonában marad egészen a Rákóczi-szabadságharc bukásáig, amikor az Aspremont grófoké, később a Királyi Kamaráé lett. A falu szinte teljesen református lakossága számára 1793-ban kezdtek kőtemplomot építeni, melyet 1806-ban szenteltek fel és a mai napig áll. Az egykori Rákóczi-birtok nagy részét egy osztrák zsidó származású pénzember, Koppely Fülöp bérelte 1855-től 1945-ig. A család az uradalom alapján változtatta nevét Harkányira majd később bárói rangot nyertek. Taktaharkányban született Harkányi Frigyes későbbi kereskedelemügyi miniszter. Gyerekkorában egy évig a községhez tartozó jajhalmi uradalomban élt Gárdonyi Géza családjával.

8. Tiszalúc

Borsod-Abaúj-Zemplén megyei nagyközség, mely a Hatvan–Miskolc–Szerencs–Sátoraljaújhely/Nyíregyháza-vasútvonal mentén, Miskolctól 20 km távolságra, a Harangod mező délkeleti részén található, a Takta holt-tiszai torkolatánál. A település a 37-es főútról közelíthető meg a legjobban, de eljuthatunk ide a 36-os és a 35-ös főútról is.

A községet északról Taktaharkány, keletről a Tisza (azon túl Tiszadob), délről Kesznyéten, Girincs és Köröm, nyugatról pedig Hernádnémeti, Bócs és Berzék határolják. Tengerszint feletti magassága 124,24 méter, legmagasabb része a Messzelátó domb 156 m, legalacsonyabb helye a Vadvizes és a Sárrét 96 m. A nagyközség megközelítése közúton illetve vasúton lehetséges.'

Tiszaluc és környéke ősidők óta lakott hely volt. Határában a kőkorszak korai szakaszából, Kr. e. 5000-ból származó sírokat tártak fel a régészek. A rézkor középső szakaszában pedig már valószínű falu alakult ki ezen a területen. A régészeti kutatások az igazolják, hogy a bronzkorban a község határában lévő Sarkad-pusztán emelkedő Danka-dombon sáncokkal megerősített, várszerű erődítmény állt. Az erődítményben lakott a közösség vezetőrétege, a falu pedig a domb lábánál terült el. A település létezésére Anonymus Gesta Hungarorum című munkájában is utal, amikor a magyarok honfoglalásáról írott fejezetben már név szerint említi a helyet: Árpád vezér küldöttei: Ösbő meg Velek a Tisza folyón, a Lucz-révnél átúsztattak.

A település 'Élő-Tisza' partján alakult ki. A szeszélyesen kanyargó folyószakasz a Tisza-mente egyik legárvízveszélyesebb szakasza volt. Innen zúdultak le az áradások az Alföld felé. A Tisza-szabályozása után a nagyközség szerepe a víziközlekedés szempontjából háttérbe szorult.

Árpád-kori település. Nevét már 1219-ben említette oklevél, melyből megtudjuk, hogy az ispotályosoknak ott már ekkor szegényházuk volt.

1261-ben pedig említették, hogy ekkor a luczi vámnak egy része az egri püspöké volt.

1290-ben a királyi peczerek földje volt, melyet Simon fia Tamás kapott adományba.

1373-ban Luczot az aurániai perjel elcserélte a Czudar családdal, amely a falut 1440-ig birtokolta.

1392-ben a Bogátradvány nemzetségből származó Luczi fia, Simon birtoka volt.

1405-ben az Isépi, Cselei és a Dobi családoké volt.

1435-ben a Dobi és a Monaki családok voltak birtokosaiként említve. Ekkor már népes hely lehetett, mivel ekkor már Felső és Alsó jelzőkkel két szomszédos község viselte e nevet.

1440-ben a Czudarok a maguk részét a Rozgonyiaknak adták zálogba, és ugyanezt teszik 1450 körül a Monakiak is, ekkor a Ruszkai Kornisok lettek zálogos urai.

1492-ben Beatrix királyné Felsőluczot visszabocsátotta Monaki Mihály birtokába.

1567-ben a törököktől elpusztított helyek között volt említve.

1598-ban, a mikor a török hódoltságához tartozott, a törökön kívül Monaky Ferencz, István és Péter és Rákóczi Zsigmond adóztatták.

1603-ban I. Rudolf király Rákóczi Zsigmondnak újabb adományt adott a birtokra.

1644-ben itt a kuruc és labanc seregek között véres csata volt. 1711-ben a Rákócziak többi birtokaival együtt a Udvari Kamara foglalta el, míg Alsólucz 1732-ben Szirmay Tamásé és Fáy Gáboré lett.

1774-ben Szendrői Török József az ura. Később azután Alsólucz Rákóczi-jogon a gróf Aspremontoké, a felsőluczi pusztá pedig a Monakiak révén az Andrássyaké lett. Az Aspremont-féle részt azután a gróf Erdődyek kapták, a 20. század elején gróf Erdődy Györgynek és gróf Andrássy Gézának volt itt nagyobb birtokuk s az előbbinek, az ide tartozó Sarkad-pusztán, csinos emeletes úrilaka is épült.

Kuruczvölgyi dűlőjéről azt tartja a hagyomány, hogy 1707-ben itt táborozott csapataival II. Rákóczi Ferenc.

1750-ben az egész község leégett, az 1600 körül épült református templommal együtt.

A Lányi Sándor vezette Tisza felmérés (1833-1846) alapján Széchenyi István ezen a vidéken indította meg ünnepélyes keretek között a szabályozási munkálatokat 1846. augusztus 27-én. Erre emlékeztet a folyó tiszadobi oldalán felállított emlékmű.

A 20. század elején Zemplén vármegye Szerencsi járásához tartozott.

1910-ben 2758 lakosából 2747 magyar volt. Ebből 814 római katolikus, 1660 református, 18 izraelita volt.

9. Alsódobsza

Alsódobsza község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Szerencsi járásban. Miskolctól 22 kilométerre északkeletre, a Zempléni-hegység délnyugati dombjai mögött, a Hernád bal partján helyezkedik el.

A település Borsod-Abaúj-Zemplén megyében helyezkedik el, a Hernád folyó mentén, Miskolc és Szerencs között, páratlanul szép természeti környezetben. Csodálatos kilátás nyílik a Bükki, Zempléni hegyekre, a Borsodi ártérre, és a Hernád völgyre. Tiszta időben a Magas-Tátra, és az Alacsony-Tátra hegyei is jól láthatóak a Szlovák-karszttal együtt.

Hivatalos írásban először az 1332-37-es pápai tizedlajstrom említi a település nevét, Dobszát. A szájhagyomány szerint ezt a nevet a tatárjárás idején kapta, amikor is „dobszó” jelezte a tatárok jövetelét. Valójában az ideköltöző Dobsai családról kaphatta, majd később már itt találunk egy Kázmér nevű családot is, s innen a későbbi név: Kázmér-dobsza. A község legrégebbi gazdájának a Perényi családot említik a feljegyzések, amely család Zsigmond királytól kapta a falut, 1404. december 20-án. Ő 1405. június 19-én elcserélte a földet a Kysnemty testvérekkel. 1409. szeptember 6. előtt már Garai Miklós nádor a tulajdonos. A pápai tizedlajstrom 1410-ben foglalkozik a dézsmaszedés ügyében a községgel, mert annak szegény lakossága alig tudott fizetni. 1465-ben a község birtokosai már a Gercsey és Csányi családok, amíg 1484-ben zálogjogon ismét a Gercsey család birtokába jut. Későbbi idők feljegyzései más birtokosokról is megemlékeznek, mint például Barcskay János özvegye, Lencsés...etc. 1807–1808, sorsforduló volt a falu életében. Ekkor kezdődött meg a felköltözés az ún. Ófaluból, a település jelenlegi helyére. Ekkor szabták ki az iskola, és a templom helyét is, amelyek még ma is ott állnak. Ekkor adták ki a papi és tanítói földeket is, amelybe beletartozott a szántó, a szőlő, a kaszáló, és a kenderföldek. Ez akkor mindösszesen 24 holdat tett ki, amelyből 16 hold a lelkészé, 8 hold pedig a tanítóé volt. Az új helyen a község neve, Kis-Dobsza lett, egészen 1810-ig, amikor is a mostani Alsódobsza nevet kapta. 1891-ben a faluban tűzvész pusztított. Szinte minden leégett, de hamar újjá is épült. Ekkor nagy mennyiségű szőlőt termeltek ezen a vidéken (erre utal a község címere is), melynek az 1890 körüli filoxeravész vetett véget. Ezután külterjes mezőgazdasággal, és állattenyésztéssel foglalkoztak az itt élők. Az I. világháború hatalmas emberi és anyagi veszteségeket okozott. A bevonultak közül 18-an nem tértek vissza. A II. világháborúban 9-en haltak meg, tűntek el nyomtalanul.

10. Mád

Mád Község Tokaj-hegyalja egyik legnagyobb múltú települése, 2002-től a világörökség része. A csupán dél felől nyitott, északról hegyekkel, keletről-nyugatról dombokkal övezett, védett kis völgykatlanban helyezkedik el. A Mádat körülölelő panoráma párját ritkító.

Első írásos említése a 13. századból, az Árpád-korból való. A Rákóczi-család az 1600-as évek elején birtokrészeket szerzett Mád területén. A település gazdag múltja a 15-16. században összefonódott a világhírűvé vált Tokaji bor termelésével, itt volt a borértékesítés egyik központja, itt határozták meg a tokaji bor árát. Virágkorát a 17-18. században élte. Jelentős zsidó lakosság telepedett le, s kapcsolódott be a borkereskedelembe. Hajdani gazdagságát számos építészeti remek őrzi. A 16. századi késő gótikus katolikus templom, a 18. századi római katolikus temetőkápolna, valamint Szent János-szobor, a 17. századi dézsmaház, a barokk Rákóczi-Aspremont kastély, a 19. század elején épült református templom és több kismemesi kúria, amelyek ma is kisvárosias külsőt adnak Mád főutcájának. A 18. századi copf stílusú, ma már világhírű zsinagóga egyike az ország legrégebb és legszebb zsinagógáinak, melynek teljes restaurálása megtörtént. A 20. század második felében az ásványi anyag bányászat és feldolgozás központja alakult ki.

Újabb kutatások szerint a méltán világhírű mádi bor ízét, zamatát a magas nyomelem tartalmú, különleges ásványokból, vulkáni kőzetekből nyeri. Borászati és pincekultúrája világhírű, itt található Tokaj-hegyalja szőlőterületének 1/5 része.

Sajnos a rendszerváltásnak vesztese volt a település, mivel három fontos gazdasági egység megszűnt a településen, így az Országos Érc- és Ásványbányák Hegyaljai Művei, a Rákóczi Szakszövetkezet valamint a Tokaj-hegyaljai Állami Gazdasági Borkombinát.

A gazdasági egységek helyébe kisebb vállalkozások jöttek létre, azonban az addig foglalkoztatott létszámnak csak a töredékét tudták foglalkoztatni, így a rendszerváltást követően a munkanélküliség aránya 40 % között mozgott.

Az utóbbi években tőkeerős vállalkozók a minőségi bortermelés érdekében tettek kezdeményezéseket, ezzel 70-80 fő munkába állását segítették. (Elsősorban fizikai jellegű munkatevékenység jellemző ezekben a vállalkozásokban.)

További lehetősége a településnek az idegenforgalmi előnyök kihasználása, mely nagy mértékű fejlődést mutat.

11. Taktakenéz

A Taktaköz a Közép-tiszai ártér kistája . A mintegy 120 km² nagyságú területen a szabolcsi homok keveredik a tiszai lösszel, imitt-amott a Zempléni hegység nyúlványaival. A Taktaközt keleten és délen a Tisza határolja, északon és nyugaton pedig valamikor a Tiszából kiszakadó, majd elmocsarasodott, Szerencstől csatornává alakított folyócska a Takta vonja körbe.

A Tisza szabályozásával a terület jellege megváltozott. A terület községei mind homokszigeteken helyezkednek el, mert a szabályozás előtt magasabb árvizek idején csak ezek nyújtottak biztonságot. Az áradások a terület mintegy 80-90%-át elöntötték, így a szabályozás előtt szinte az egész Taktaköz árterület volt, a mélyebben fekvő területeken pedig állandó jellegű mocsár alakult ki. A felszín a sok elhagyatott, elmocsarasodott folyómeder az ún. „takták” miatt nem olyan egyhangú, viszont emiatt földművelést csak jelentéktelen nagyságú területeken lehetett folytatni.

A község a Tisza jobb partján fekszik. Rendszeres autóbuszjárat Taktaharkány vasútállomásával köti össze.

Története:

A taktaközi települések közül Taktakenéz talán a legfiatalabb, hiszen a szabályozás előtt a Tisza kanyarulatai fogták közre az ősi falut, melynek a neve ma is Ókenéz, jelenleg a Tisza bal partján Tiszadob közelében található. Nyomait egyetlen épület, az ókenézi kastély őrzi.

Az idősebbek elbeszélése szerint a hajósok háromszor is találkoztak a településsel a Tisza kanyarulatai miatt. Akkor a falut Kenyízsnak nevezték, s teljes egészében a Tisza szeszélyétől függött az itt élők élete, ami igencsak viszontagságos volt, mert a „vásott” Tisza szinte minden évben tönkretette az itt élők házacskáit.

Ráadásul a folyó –szabályozása előtt- háromszor is érintette Kenézt. Amikor a Tiszát szabályozni kezdték, s vizét új mederbe terelték, a falu népe szedte a sátorfáját, s a mai helyükön telepedtek le. Ezért tartja azt a szájhagyomány, hogy a község kétszer született.

Idézet a Taktaszadai mondákból: „..., mert most már Tiszadobnak azon az ódalán van ez a kastély, a Tisza most már ezen az ódalán folyik, de még akkor a más ódalán folyt, azér nevezik Ókenyízsnak...”

Anonymus szerint az ABA nemzetség ősi birtokához tartozott a település. Az 1352-es Anjou-kori okmánytárban „Kenbez Tacta” formában említették. A XIII. században Patay Sámuel birtokában volt, Takta-Kényes néven. A XIX. Század elején Drevenyák-, majd Andrássy birtok lett. Ebből az időből őriznek egy emléket, a régi református egyház keresztelő kannácskáját, mely 1767-ben készült. A kannán a község neve Kenyízs-ként szerepel.

A Taktaköz a népi kultúra tekintetében mintegy átmenetet képez az Alföld és a Felvidék között, mert szigetszerű elhelyezkedése ellenére sem nevezhető néprajzilag zárt területnek, bár a terület lakosai között élt valamilyen összetartozás-tudat féle. Erre utal az alábbi falucsúfoló mondóka:

„Tokaj város ginges-gangos,

Kerek Ladány, piszkos Tardos,

Pernyehordó csobajiak,

Takárosak a bájiak!

Nagy sipkások a prügyiek,

Gévások a kenéziek.”

A napi megélhetés biztosítása érdekében gyakran kellett más vidékeken napszámos munkát vállalniuk. Az itt élő ember gazdasági tevékenységét elsősorban az őt körülvevő vízi világ határozta meg, ennek ellenére a források szerint „rétes ember”-nek titulálták Taktaköz lakosait. A legkisebb alkalmas területet is szántóul használták, takarmányt gyűjtöttek, állattenyésztéssel foglalkoztak. A földosztásig az itteni gazdasági tevékenységet a felvidéki Andrássy gróf családi birtokai határozták meg. A lakosság cselédként dolgozott a gróf birtokain, erre utalnak a még ma is fellelhető több család részére szolgáló közös konyhás, több család lakhelyéül szolgáló cselédlakások az úgynevezett „Dohányos tanyán”.

Taktakenéz a háború után lett Borsod- Abaúj- Zemplén megyéhez csatolva, addig a többi taktaközi településsel együtt Szabolcs megyéhez tartozott. J

1989-ben vált Taktakenéz közigazgatásilag önállóvá. Az önállóság meghozta gyümölcsét, hiszen az elmúlt 20 esztendőben nagyarányú fejlődésen ment keresztül a település.

Taktakenéz 1229 fős település. A lakosság körülbelül 43,3%-a a roma etnikumhoz tartozik. Magyarországon a romák az 1400-as években jelentek meg.

Taktakenézen az 1800-as évek közepétől élnek romák. Akkoriban 4 család telepedett itt le, ma 95 család talált itt otthonra. A 95 roma családból 62 család /összesen 389 fő/ él szegregátumban.

A KSH adatai alapján Taktakenéz településen az elmúlt 5 évben az alábbiak szerint alakult a népesség szám.

12. Prügy

Prügy község területén a régészeti leletek tanúsága szerint már az őskorban lakott település állt. A Takta csatorna partján 6000 éves kőkori telep nyomait fedezték fel a régészek. A föld mélyéből kőbalták, edénytöredékek, csiszolt csontok kerültek elő.

A Taktaköz falvai - így Prügy is - középkori eredetű. Az Árpád kori oklevelekben Prügymonostora (PrügYTELEK) néven szerepel.

A település természetes határai (a Takta és a Tisza folyók) mocsaras, lápos környezete miatt a tatárjárás és a törökidő idején - a Taktaköz más településeivel együtt - kitűnő rejtékhelyül szolgált a menekülő lakosságnak.

Egy véletlen tüzeset folytán szinte az egész falu leégett (1752), majd járványok tizedelték meg a lakosságot (kolera 1831), később szélvihar (1859) és árvíz (1862) okoz jelentős károkat.

Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc idején nem tesznek említést a területről (néhány jobbágy vett részt a harcokban). A történelem vihara először igazán az első világháború idején és az azt követő román megszálló csapatok jelenlétekor éri el a községet, mely ennek következtében jelentős károkat szenved. Nem kerülte el Prügy a második világháború okozta megpróbáltatásokat sem. 1944 őszén harcok dúltak a falu határában: épületek sérültek meg, pusztultak el.

Az újjáépítés után, 1950-től a községet Szabolcs vármegyétől Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez csatolták. A lakosság állattartással; árpa, rozs, kender, kukorica, kerti zöldségfélék (híres volt a prügyi torma) termesztésével, háziipari termékek (kosár, szekérfas) és az állattartásból származó termékek (tej, vaj, sajt, túró) értékesítésével, valamint napszámos munkával biztosította megélhetését.

A múlt századtól a szerencsi cukor- és csokoládégyár biztosított állandó munkát a környék lakosainak. Helyben a mezőgazdasági termelészövetkezet foglalkoztatott nagyszámú munkaerőt. A '70-es évek közepétől a falu dinamikus fejlődésnek indult, melynek eredményeként sok új ház épült. Ekkor a fiatalok is letelepedtek szülőfalujukban, munkahelyet is találva itt.

A rendszerváltás után a helyi és környékbeli munkalehetőségek beszűkülésével növekedett a munkanélküliek száma. E vidéket viszonylagos elzártságánál fogva (vasútvonal hiánya) a fejlődést serkentő hatások is elkerülték. A jövőbe mutató út a fiatal értelmiségi és szakmunkás társadalmi réteg kiművelése és megtartása megfelelő munkahelyek teremtésével, illetve az idegenforgalom fellendítése az ember által teremtett és a természeti értékek tudatos megőrzése által.

13. Mezőzombor

A település nagy utat tett meg a fejlődés útján, hiszen a régi időkben zsellér, bérmunkás településből, a TSZ időkben permanens növekedési pályának indult és napjainkra már XIX. századi képet mutat, mind közintézményei, mind a község környezeti megjelenése vonatkozásában.

A község arculata kettős. A Tokaj-Hegyaljai Borvidék részeként őrzi a történeti kultúrtáj jegyeit. Külterületén csodálatos szőlőhegyek, szépen művelt lankák találhatók, komoly borászati létesítményekkel, kiváló borokkal. A település magja, belterületi részei az Észak-Alföld kezdeményei, ahol még létező és aktívan működő tanyavilág, nádas, mocsaras területek található, csodálatos növény- és állatvilággal (gémek, kócsagok, gólyák). Nagy területen gazdálkodnak az itt élők szántóföldi növényekkel, mely ugyancsak sajátos hangulatot ad.

Nincs híján a település a turisztikai látványosságoknak sem, hiszen itt található a Patay-kastély, ahol jelenleg étterem és borozó működik. Az ide látogatók felsétálhatnak a dombtetőn lévő filagóriához, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a környező hegyekre és az alatta elterülő síkságra. Tiszta időben a Tisza vonaláig tárul elénk a panoráma.

A kastély szomszédságában a Disznókő szőlőbirtok terül el, mely nevét a dombtetőn lévő, disznófej formázó szikláról kapta. A borászat létesítményeit Ekler Dezső tervezte, tájba illő

impozáns épületek töltik be a hegyoldalt, építészeti látványosságként szolgálva az ide érkezőknek és az átutazóknak. A szőlőbirtok és a kastély környezetében minden hónap második vasárnapján kézműves piacot tartanak, mely a közeli és távoli környék egyik közkedvelt és sokak által látogatott attrakciója.

A külterület egyik kiemelkedő turisztikai célpontja az un. „Bortó”, mely forrásokból táplálkozó mesterséges tó. Környezetében az idegenforgalmat minden szempontból kiszolgálni képes szolgáltatások várják az ide látogatókat. Faházak, kemping, horgász stégek, fürdőzési lehetőség, étterem, rendezvényközpont, futballpálya áll rendelkezésre. Több térségi és helyi rendezvénynek is helyszínt ad a létesítmény (amatőr fogathajtó verseny, Mezőzomborról elszármazottak találkozója).

Mezőzombor település része az UNESCO által világörökségként nyilvántartott Tokaj-Hegyaljai kulturtájnak.

A község közigazgatási szempontból önálló, a közel 2.500 lakosú népesség állandónak mondható. Közös önkormányzati hivatal alakítására nem volt szükség és ilyen irányú kérés sem érkezett más településről.

Mezőzombor az Észak-magyarországi régió, BAZ megye, és a Szerencsi Járás részeként osztozik a gazdasági és társadalmi jellemzők meghatározottságában.

A település története:

Mezőzombor Borsod-Abaúj-Zemplén megye középső részén, a Zempléni-hegység déli lábaihoz közel elhelyezkedő község, Szerencstől keletre, Tokaj-Hegyalján.

Fontos vasúthálózati pont, ahol Szerencs-Sátoraljaújhely és a Szerencs-Nyíregyháza vasútvonalak ágaznak el. A hozzá legközelebb fekvő város Szerencs, amelynek a községtől való távolsága közúton és vasúton egyaránt 4 km. A község tömegközlekedési kapcsolatit Szerencssel és Miskolccal sűrű személyvonat-forgalom biztosítja.

A település nevét a történelmi feljegyzések 1298-ban említik először, amit Lehel fia Sumbor nevéből származtatnak. A község urai a történelem folyamán gyakran változtak, számos pereskedés ismert a megye nemesei között a községért. A számos kúriával és szőlőbirtokkal rendelkező falu birtokosai között 1593-ban szerepel először a Rákócziak neve. 1665-ben Mezőzombor II. Lipót császár különféle szabadalmi jogokkal ruházta fel, ám később fejlődése

megtorpant. A falu bora egyenértékű volt a tokajjéval, de lakossága életében a tiszai halászat is fontos szerepet játszott, hiszen a folyó szabályozása előtt a község határában volt a Tisza.

A lakosság egy része fokozatosan bérmunkássá és cseléddé vált a XIX. század folyamán, amikor a közeli Bodrogkeresztúr határában kőbányát nyitottak. A község foglalkoztatási szerkezetét jelentős mértékben átalakította, amikor megkezdte termelését a közeli Szerencs cukorgyára. Itt igen sokan találtak munkát a falubeliek közül. A mezőgazdaság területén foglalkoztatottak főként a Harkányi báró szőlőjében vagy az Andrássy-birtokokon dolgoztak.

1944-ben közel egy hónapig állt a front a település határában, ami sok kárt okozott.

1945-ben földosztás volt Mezőzomboron, majd megalakult a földműves szövetkezet. Az ötvenes években a helyiek elvégezték a templom felújítását, a bekötőút építését, erdősítésre és szőlőtelepítésre került sor a község határában. Külön program keretében került sor a belvízelvezetésre is. A TSZ jelentős támogatást nyújtott az 1960-70-es években a jó közlekedési helyzetét kihasználó, és Szerencs szomszédságában egyre jobban fejlődő mezőgazdasági települést. Fiataljai közül mind többen választották az ipari munkát, ezért Miskolcra, Szerencsre és más nagyobb településekre is sokan ingáztak még az 1980-as évek végén is.

Az egyházak szerepe mindig fontos volt a falu életében. Az Árpádok korában főesperesség volt itt. A községben megtalálható a református, a görög katolikus és a római katolikus templom is.

A különböző felekezetek egy tanerős iskolát nyitottak a községben az 1880-as években, amit 1908-ban négy tantermes állami iskola váltott fel. Az iskola javára Andrássy gróf adományozott telket.

A községben 1 háziorvos rendel, 1 általános iskola és 1 napközi otthonos óvoda, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat valamint idősek klubja működik, 2 körzeti védőnő látja el a csecsemő- és kisgyermek gondozási feladatokat. A településen 20 km hosszú vízvezeték-hálózat üzemel, megvalósult a szennyvízcsatorna beruházás is. Megépítésre került a vezetékes gázhálózat is.

A községben a szervezett kommunális szilárd hulladékgyűjtés megoldott.

Mezőzomboron jelenleg 100 vállalkozás folytat különféle típusú gazdasági tevékenységet.

A település legjelentősebb gazdasági szervezete a Disznókő Szőlőbirtok. A Tarcal és Vidéke Takarékszövetkezetnek is van a településen helyi kirendeltsége.

Az agrárfoglalkozású népesség aránya 5-6 %.

A község híres műemlék jellegű épülete a Patay, vagy más néven a Sárga borház a 37-es főút mentén, a falu határában. Ma étterem működik benne.

A település nevezetessége a Bortó, mely forrásvízből táplálkozó mesterséges tó. Környezetében színvonalas panzió, faházak és strand, vendéglő várja az érdeklődőket. A település 2002-ben a világörökség részévé vált Tokaj-Hegyalja világörökségi diplomájának elnyerésével. Idegenforgalmi szempontból jelentős a Sós-Borház Panzió is, mely a település külterületi részén, a 37-es Főút mellett található.

A település belterülete: 215 ha, külterülete: 3663 ha. Tehát közel 4 ezer hektáron terül el a község közigazgatási területe.

Állandó népessége 2,495 fő.

A település határa ásványkincsekben gazdag, területén zeolitot, bentonitot, kvarcitot, kaolint bányásznak. Domborzati viszonyai kedvezőek a szőlőtermesztésre, tokaji bor előállítására, de a talaj termőképessége előnyös bizonyos gyümölcsök (kajszi, meggy, szilva, dió) és gabonafélék (búza, kukorica, napraforgó) termesztésére.

14. Megyaszó

Megyaszó község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Zempléni-hegység Nyugat felé elhúzódó lankái között, a Harangod-patak völgyében fekszik. A mezőgazdasági jellegű település már az emberiség őskorában is lakott volt. A korábbi évtizedekben felszínre hozott bronzkori leletek a Nemzeti Múzeumba, és a londoni British Múzeum gyűjteményébe kerülve hirdetik a falu messze nyúló múltját.

A község nevét a hagyomány szerint a település valamikori határában hatalmas ősi erdőségben tanyázó medvék bömböléséről kapta, mely a faluba hallatszott. Innen előbb Medveszó, majd Mediaszó, végül Megyaszó lett a település neve. A község birtokosai évszázadokon át változtak. A Rákóczi-féle szabadságharc bukása után az akkor Rákóczi Zsigmond tulajdonában lévő települést több királyhű birtokos között osztották szét. 1713-ban földrengés pusztította a települést, 1750-ben tűzvész martaléka lett. A XVIII. - XIX. században a

településen gazdasági visszaesés tapasztalható, mely annak tudható be, hogy a község fekvésénél fogva kiesik az országrészek közötti átmenő forgalom főútvonalaiból, különösen a XIX. század óta kiépített főútvonalak, vasutak kerülnek el. A második világháború után kezdett újból fejlődni, szépülni a község, viszont a község arculat folyamatosan változott az idők folyamán.

A település egyetlen műemlék épülete az Árpád kori alapokon nyugvó, várszerű kőfallal körülvett református templom. 1960-ban alakult meg az „Aranykalász” Mezőgazdasági Termelészövetkezet, valamint ekkor épült fel a 8 tantermes iskola, mely mára 17 tantermesre bővült.

1976-tól működik a Mackó kuckó Napközi otthonos óvoda, és a Községi Könyvtár, mely 1954-től áll a lakosság rendelkezésére, 13744 db kötettel. Az 1989-es rendszerváltás után településünkön kiépült a telefonhálózat, és a gázhálózat, 2005-ben a szennyvízelvezető közcsatorna hálózatát megkezdte működését

Település lakossága zömében tisztességes, becsületes, rajtuk kívül álló körülmények folytán nehéz helyzetbe került, paraszti múlttal rendelkező személyekből áll, akik között hagyománya van a kétkezi munka megbecsülésének, szeretetének. Községben a cigány lakosság aránya 35 % körüli, a falu közösségébe jól beilleszkedtek, azonban a roma férfiak meghatározó része, a nők pedig csaknem valamennyien munkanélküliek.

A község földrajzi fekvéséből, domborzati viszonyaiból, éghajlatából, talajösszetételéből adódóan elsősorban mezőgazdasági tevékenység folytatására alkalmas, mely nagy hagyományokkal rendelkezik a településen.

Együttműködésbe vont civil szervezetek bemutatása:

Szerencsi Rászorultakért Alapítvány

Az alapítvány célja és feladatai között szerepel a társadalom perifériájára szorult réteg támogatása, egyrészt anyagi segítség nyújtásával, másrészt ingyenes jogi tanácsadással. Tevékenységük között szerepel a jótékonyági rendezvények és a képzések megszervezése mellett az érdekvédelem is. Számos nélkülözhetetlen orvosi műszert vásárolt és adományozott a szerencsi székhelyű Idősek Otthona részére. Karácsonyi adományokat nyújtott (meséskönyvek, játékok, édességek) a hátrányos helyzetű óvodás és iskoláskorú gyermekeknek.

Hegyalja Kapuja Mozgáskorlátozottak Egyesülete

Az egyesület 1992. április 10-én alakult, Szerencs város és környéke mozgássérültjeiért. Alapszabálya előtérbe helyezi a mozgássérültek, mozgáskorlátozottak társadalmi beilleszkedését, rehabilitációját, mind a gyógyászati, mind a mindennapi élet terén. Körülbelül 4700 regisztrált tagja van, ebből 2200 fizető. 32 település tartozik a vonzáskörzetébe.

Szerencs Város Sportegyesülete

A társaság a tagjai által önkéntesen létrehozott, az Önkormányzattal működtetett és nyilvántartott tagsággal rendelkező egyesület 1993. március 2. óta. 303 regisztrált tagja van.

Céljai közé tartozik:

- tagjai részére a rendszeres testedzés és sportolás lehetőségének biztosítása,
- az egyesületi tagok testi és lelki egészségének megőrzése és a mindennapi életük során keletkező feszültségek oldása,
- hasonló gondolkodású emberek találkozásának elősegítése, a találkozásukhoz megfelelő körülmények biztosítása,
- közösségi élet kibontakoztatása,

- a lakosság sportolási, testedzési lehetőségének megteremtése, szabadidősportjának segítése,
- sportkapcsolatok létesítése és fejlesztése,

Szerencsi Fiúk Hagyományőrző és Kulturális Egyesület

Az egyesület célja általában Szerencs Városban és környékén lakó fiatalok számára lehetőséget nyújtani a népi kultúra megismertetéséhez, a feledésbe merült táncok, dalok, szokások, játékok megismertetése, lehetőséget biztosítani az igényes szórakoztatásra, olyan programok, szakmai előadások szervezése, ahol kultúránk minden részletével megismerkedhetnek az érdeklődők, s célunk, hogy ezekbe a programokba az anyaországokon kívül élő magyar fiatalokat is bevonjuk. Célja továbbá, hogy olyan fiataloknak is lehetőséget biztosítsanak, akik nincsenek olyan anyagi helyzetben, hogy megismerkedjenek Szerencs és környékének kulturális hagyatékával. Ezen kívül az Egyesület további célja, hogy az általa megszerzett ismereteket és programok olyan szabadidős elfoglaltságot jelentsenek, amely ahhoz járul hozzá, hogy valóban hasznosan teljesen a fiatalok mindennapjai, ezzel megelőzve hogy olyan útra tévedjenek, amely nevelésük és fejlődésük szempontjából rossz útra vezetné.

Együttműködésbe vont for-profit vállalkozások bemutatása

Annak érdekében, hogy az élethelyzetek javulásnak induljon, mindenekelőtt a foglalkoztatás az, amely jelen projektben közvetlenül becsatornázható, még pedig a bevont cégeken keresztül. Az alábbi cégek azok, akik a múltban példaértékű lépéseket tettek az esélyegyenlőség és a foglalkoztatás növelése érdekében. Természetesen az alább megemlített cégeken kívül minden más szervezetet meghívunk, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben működtessük a modellszerű együttműködést és a társadalmi párbeszédet.

Szerencsi Bonbon Kft.

Szerencsi Bonbon Kft. 1996 áprilisában jött létre, hogy továbbvigye a nyolcvanéves szerencsi édességgyártás történelmi jelentőségű hagyományait.

A Szerencsi Bonbon Kft. nap, mint nap nagy hangsúlyt helyez a minőségre, a széles választékban készülő termékeinek készítése, gyártása folyamán, mert tudják, hogy csak így képes meghódítani újabb és újabb vevőket, piacokat. A társaság valamennyi dolgozója fontosnak tekinti munkáját, melyen keresztül Szerencs város hírnevének öregbítését is küldetésének tekinti. Fontos az, hogy folyamatosan fejleszt a cég, és az Uniós pályázatok kapcsán is nagy tapasztalatokkal rendelkezik, úgy mint például 2014-ben ő is szintén pályázott, és el is nyert egy beruházási pályázatot.

Monax Kft.

A Monax Kft. a dán gyártmányú IPL termékek egyedüli magyarországi forgalmazója. Alapvető célkitűzése, hogy partnereinek olyan szellemi és műszaki háttérrel biztosítson a termeléshez, amely egyszerűsíti az anyagbeszerzést, támogatja a műszaki fejlődést és az adott műszaki színvonalhoz igazodik. Jelenleg 10 főt foglalkoztat a cég. Tavaly az alkalmazottak átlagos állományi létszáma 9 fő volt, akiknek megoszlása:

- Fizikai besorolásúak: 5 fő
- Szellemi foglalkozásúak: 4 fő

A cég jelenleg növekvő tendenciát mutat, folyamatosan fejlődik.

Szerencsi Mezőgazdasági Zrt.

Részvénytársaság 100 százalékos magyar magántulajdonban lévő mezőgazdasági vállalkozás, amely alapvetően állattenyésztéssel foglalkozik. A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékei értékesítésével évente közel 4 Mrd Forint árbevételt ér el. Szerencsi központtal 70 km-es átmérőben dolgozunk, a 396 fő alkalmazásával a térség legnagyobb foglalkoztatója. Szervezeti felépítésében komoly helyet és szerepet tölt be az Érdekképviselő, és azon belül a Szakszervezet és Üzemi tanács, ezzel támogatva és megtestesítve az esélyegyenlőséget is.

Együttműködésbe vont egyház bemutatása

A Szerencsi Református Egyházközség gyülekezete napjainkban is aktív munkát folytat. Istentisztelet a templomban, imaóra a gyülekezeti teremben, bibliaóra, presbiteri bibliaóra,

nőszövetségi bibliaóra, hétzáró istentisztelet a gyülekezeti teremben, ifjúsági óra a gyülekezet Találkozás-házában, kóruspróba. Tevékenysége során mind az ifjakat, mind pedig az idősebb korosztályt megszólítja. Olyan közösségi élet alakult ki, amely alkalmas arra, hogy az esélyegyenlőség terén is releváns információkkal, elképzelésekkel, javaslatokkal rendelkezzenek a képviselők. Fontos jelenlétük a projektben, hiszen nélkülük egy igen komoly nézőpont maradna ki. Továbbá a hívekkel olyan bizalmi kapcsolatot ápol a Egyházközség, amely nagyban hozzájárul ahhoz hogy valós problémákra adhasson választ majd az Esélyteremtő Programterv.

Együttműködésbe vont szervezet bemutatása

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatalt Demeter Ervin kormány megbízott vezeti. A hivatal szervezetet Dr. Lukács Irén főigazgató irányítja. A főigazgató általános helyettese Dr. Stiber Vivien igazgató.

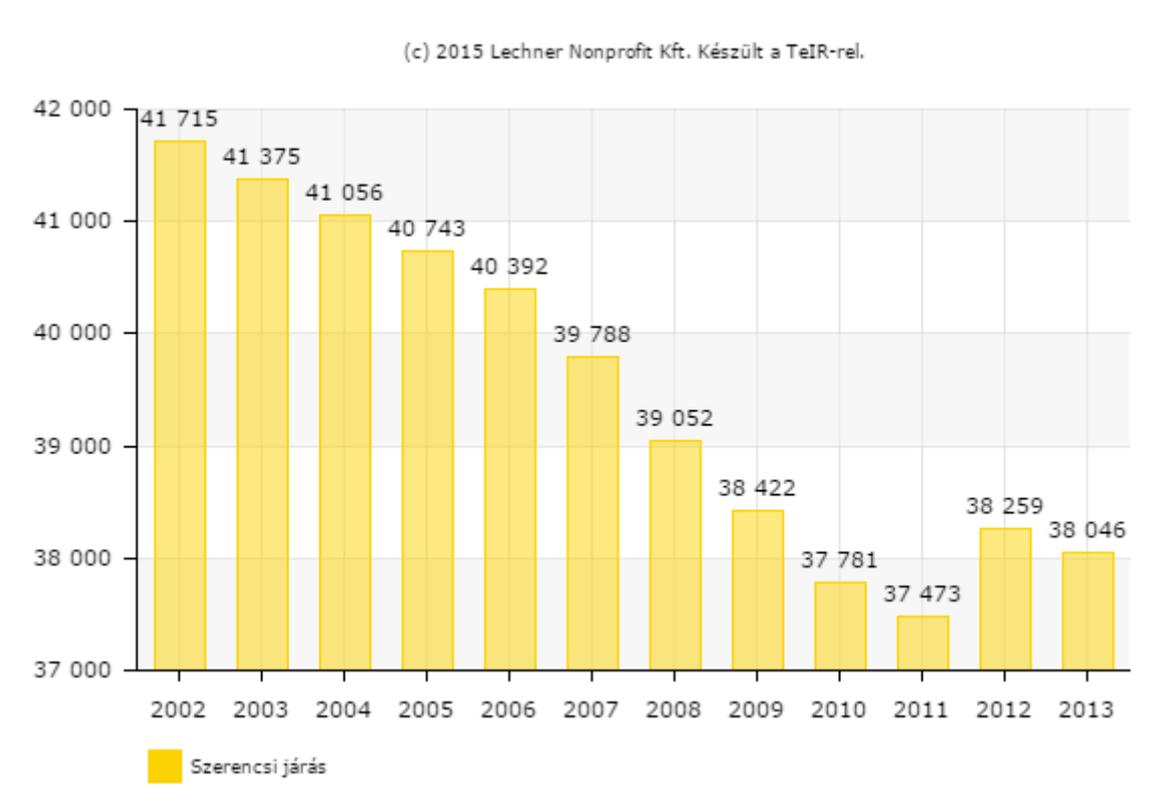
A kormányhivatal a jogszabályoknak és a kormány döntéseinek megfelelően - összehangolja és elősegíti a kormányzati feladatok területi szintű végrehajtását. Államigazgatási hatósági jogkört gyakorol, melynek keretében a különböző ügyekben (pl.: építésügy, gyámügy, adóügyek) első vagy másodfokon jár el. Ellátja a helyi önkormányzatok és kisebbségi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését, valamint a kistérségi fejlesztési tanács, a megyei területfejlesztési tanács, a térségi fejlesztési tanács és a regionális fejlesztési tanács működésének törvényességi felügyeletét is. Ellenőrzi a területi illetékességgel államigazgatási jogkörben eljáró, illetve az ilyen feladatokat ellátó szerveket.

A kormányhivatal közreműködik egyes szervezési feladatok ellátásában, mint pl.: katasztrófák elleni védekezés, illetve a közigazgatási képzések és továbbképzések területén vizsgáztatási és vizsgaszervezési tevékenységet végez. Gondoskodik a területi koordináció fórumának, a fővárosi és megyei államigazgatási kollégiumnak, létrehozásáról, működéséről, valamint közreműködik a közigazgatás korszerűsítésével, és az elektronikus közigazgatás kialakításával kapcsolatos feladatok összehangolásában és szervezésében.

Demográfiai jellemzők

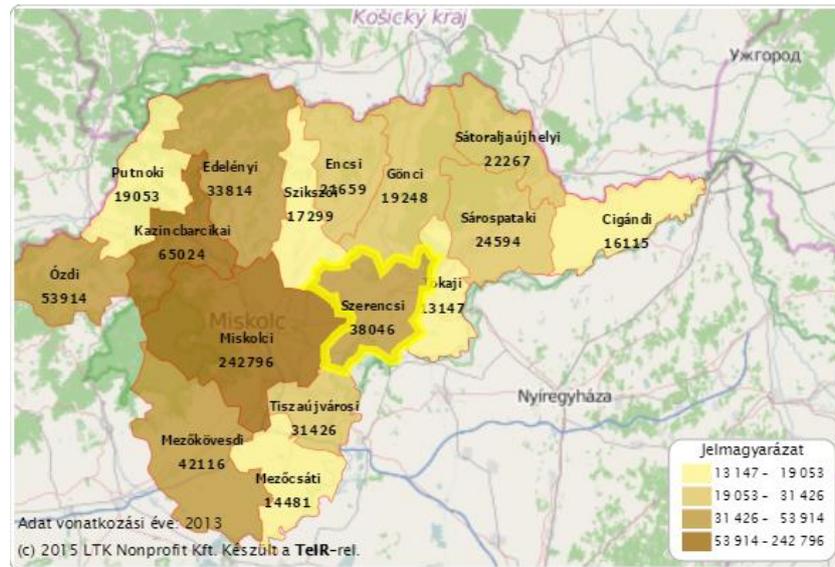
A települési önkormányzatok szolgáltatás szervezése – figyelembe véve az esélyegyenlőség által megfogalmazott szempontokat is - sokfajta elemzést kíván meg. A település általános jellemzőinek ismeretein túl (demográfiai trendek, gazdasági aktivitás, egészségügyi helyzet, jövedelmi viszonyok stb.) a jogszabályi változások nyomon követése, a finanszírozási háttér pontos ismerete, a településen működő szolgáltatók ismerete és a velük történő együttműködés nélkülözhetetlen.

A statisztikai adatok szerint Szerencs Járás lakónépessége 2013. január 1-jén 38046 fő. Minimálisan csökkent a lakosság száma az előző évhez képest. A két népszámlálási adatot tekintve (2001-2011) 0,8 százalékos emelkedést mutat, és így közel 38 ezerre tehető a lakosság száma.

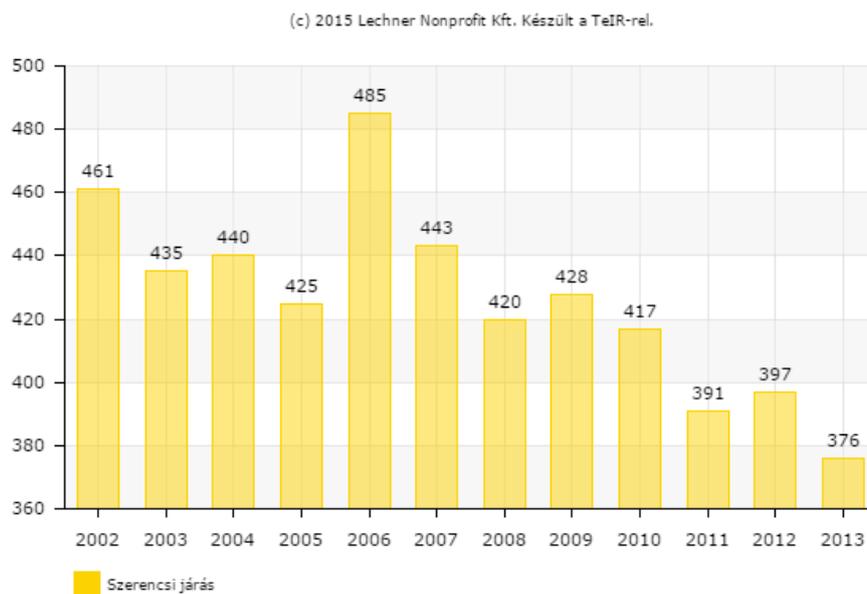

1. ÁBRA LAKÓNÉPESSÉG SZÁMA A SZERENCSI JÁRÁSBAN

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

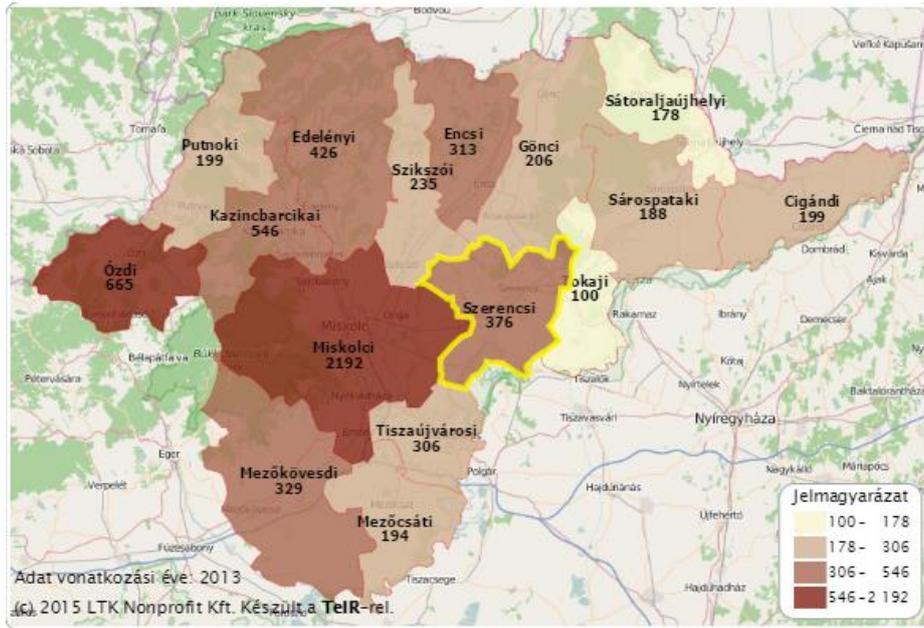

Élveszülések számának alakulása 2006-tól folyamatos csökkenést mutat, 2013-ban 376 fő született a járásban, ez 2006-hoz képest közel 13%-os csökkenést jelent.

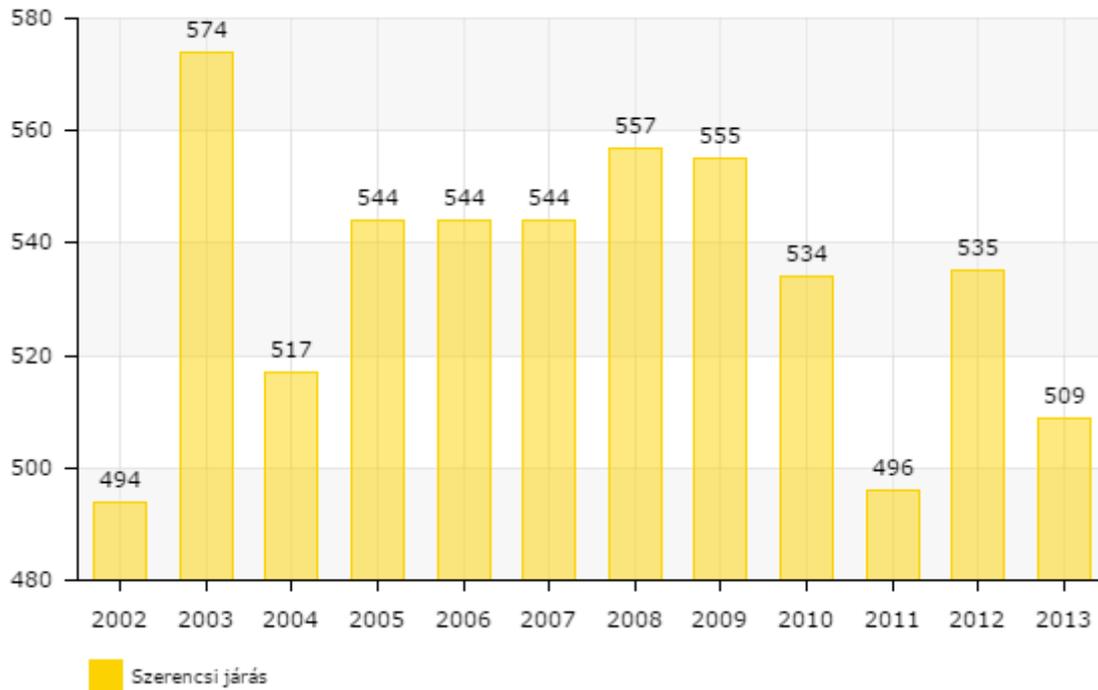

2. ÁBRA ÉLVESZÜLETÉSEK SZÁMA A SZERENCSI JÁRÁSBAN

Élveszülés a magzat világrajövele, amennyiben az az életnek valamilyen jelét (mint légzés vagy szív működés, illetőleg köldökzsinór-pulzáció) adja, tekintet nélkül arra, hogy mennyi ideig volt az anya méhében és mennyi ideig élt.

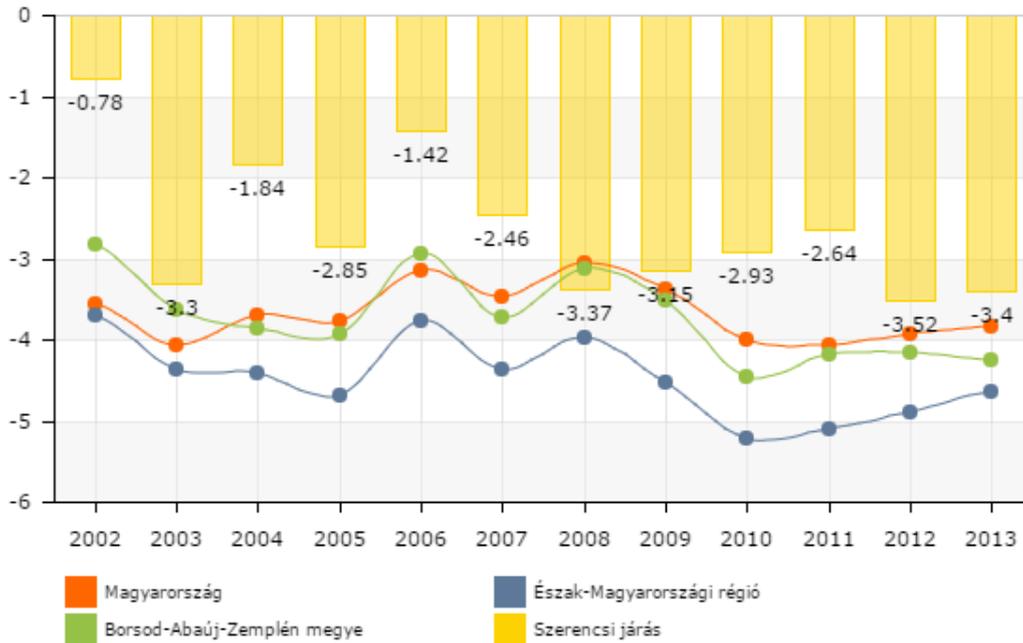
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

3. ÁBRA HALÁLOZÁSOK SZÁMA A SZERENCSI JÁRÁSBAN

Az élet minden jelének végleges elmúlása az elveszületés megtörténte után bármikor, azaz az életműködésnek a születés utáni megszűnése, a feléledés képessége nélkül.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

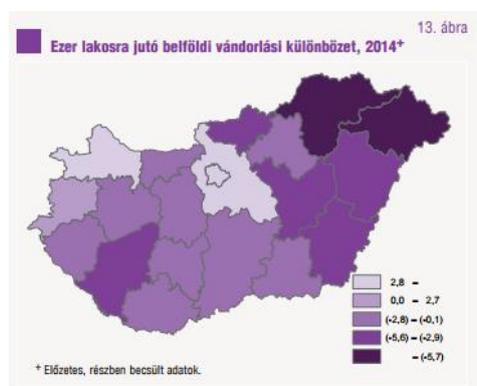

4. ÁBRA TERMÉSZETES SZAPORODÁS/FOGYÁS ÖSSZEHASONLÍTÓ TÁBLÁZATA

Az élveszületések és a halálozások különbözete.

A 2. 3. és 4. ábrából kiderül, hogy az élveszületések száma jelentős mértékben elmarad a halálozások számától. A tendencia az országos, megyei és regionális átlaghoz hasonlóan alakul. Az elvándorlás és az odavándorlási adatokat is figyelembe véve, komoly problémát jelent a járásban a lakosság szám csökkenése.

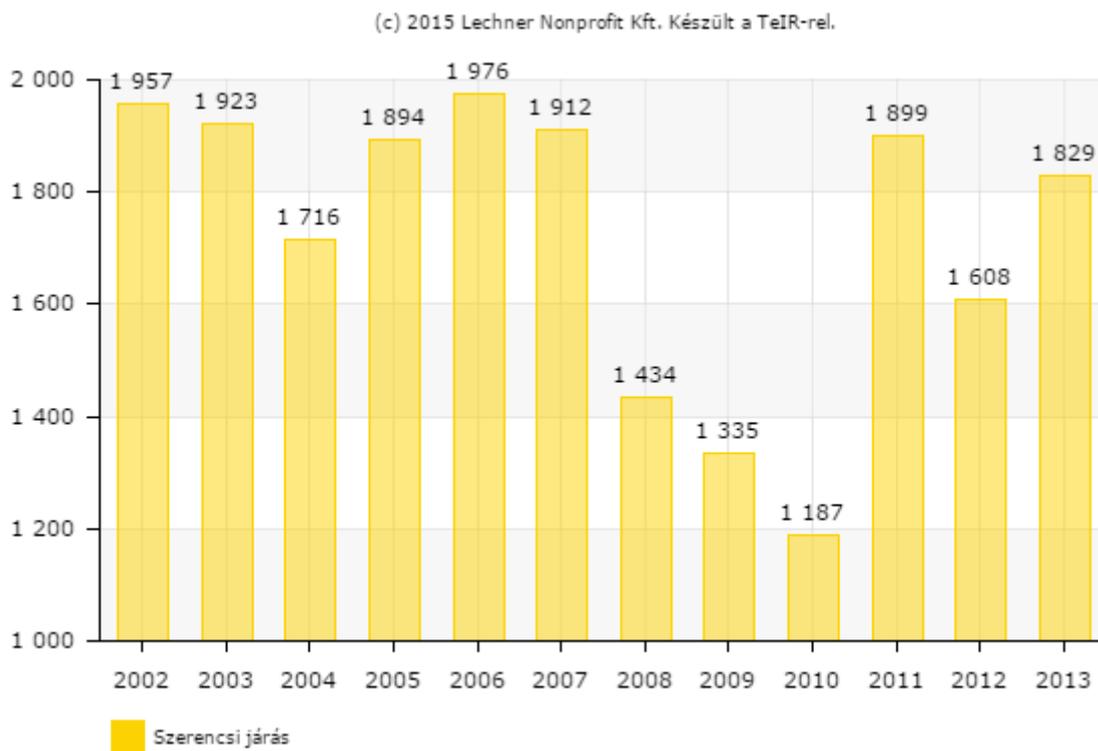
Országos kimutatás a belföldi vándorlási különbözetről:

5. ÁBRA BELFÖLDI VÁNDORLÁSI KÜLÖNBÖZET

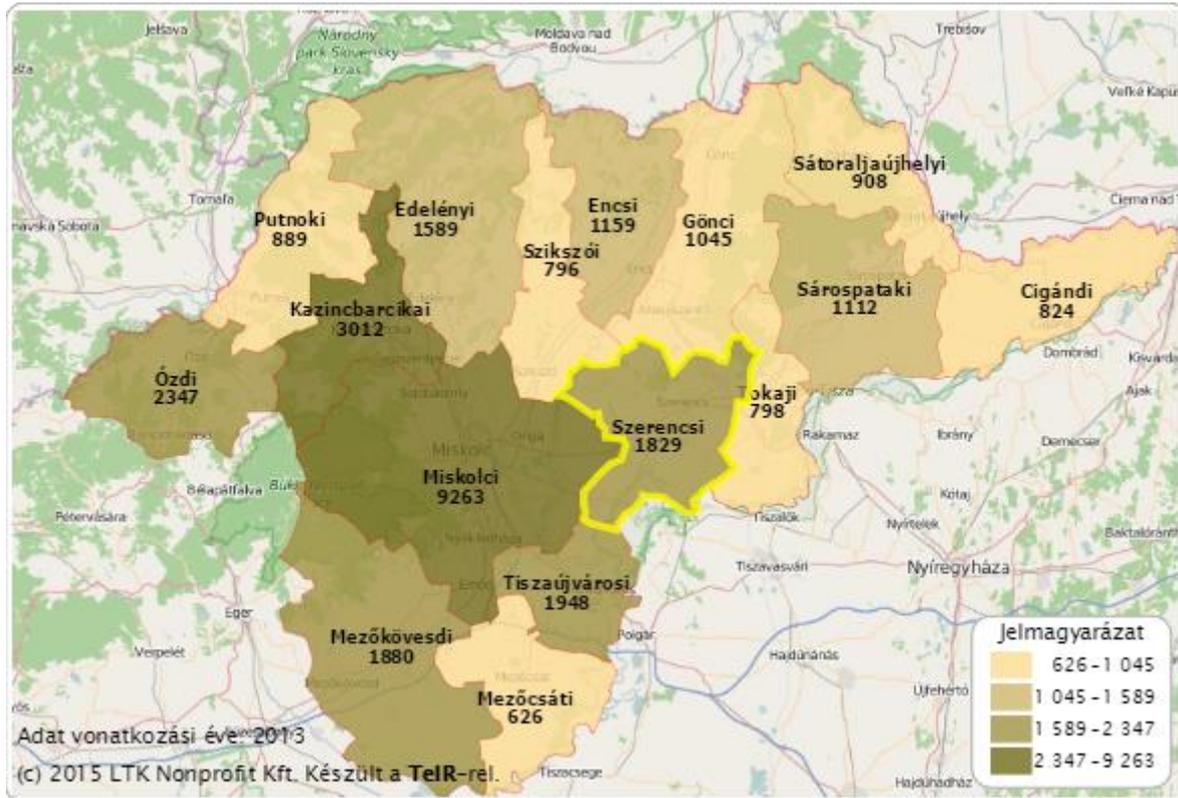
Forrás: Statisztikai tükör 2015/23.

A belföldi vándorlás iránya és mértéke lényegesen módosíthatja egy adott terület népességének a születések és halálozások által meghatározott lélekszámát. 2014-ben az állandó vándorlások száma a korábbi évek csökkenő tendenciájától eltérően növekedett. A régiók közül a leggyengébb Észak-Magyarország és Észak-Alföld népességmegtartó ereje volt, míg a megyék esetében 2014-ben is a korábbi évekhez hasonlóan Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok megyéből vándoroltak el a legtöbben.

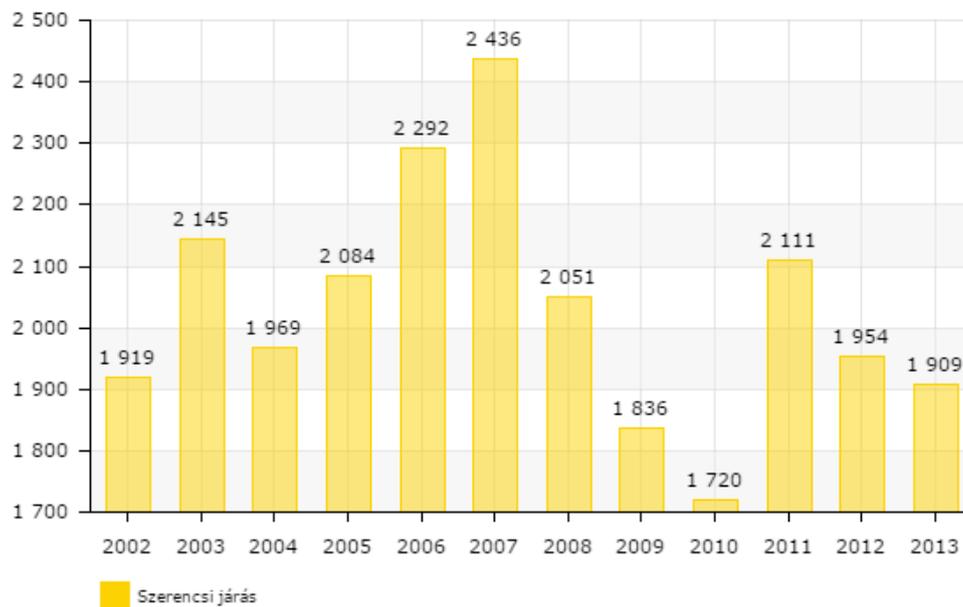

6. ÁBRA ODAVÁNDORLÁSOK SZÁMA A SZERENCSI JÁRÁSBAN

Állandó és ideiglenes belföldi odavándorlások összege.

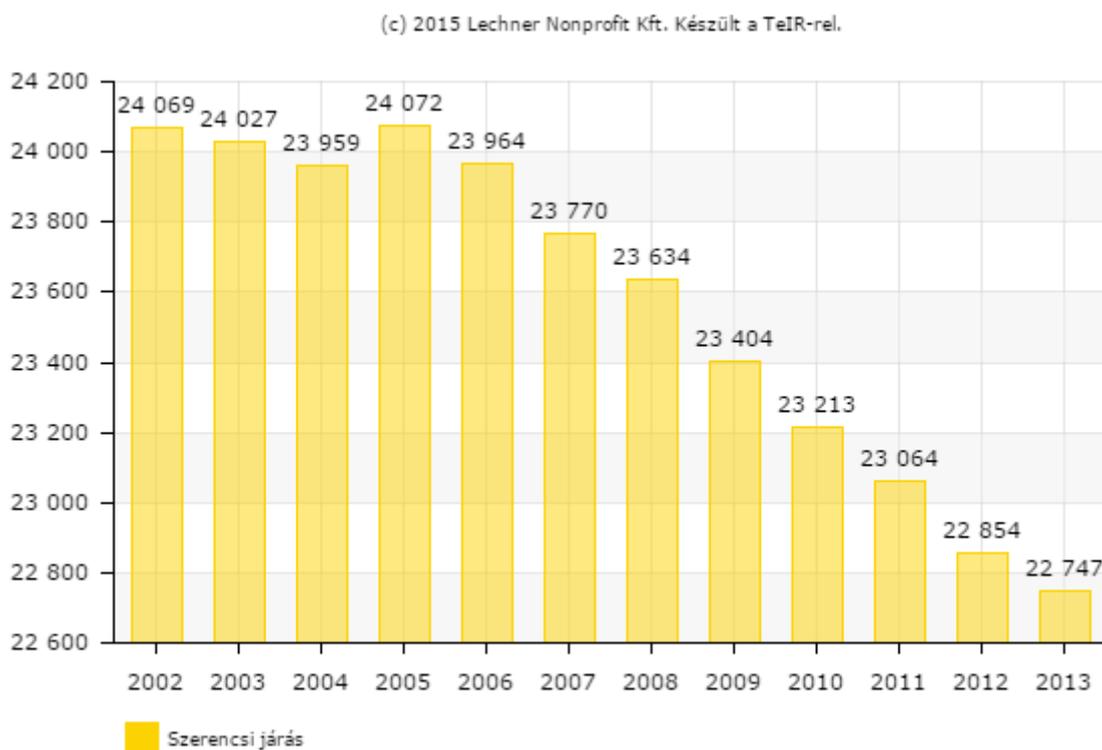
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

7. ÁBRA ELVÁNDORLÁSOK SZÁMA

Állandó és ideiglenes belföldi elvándorlások összege.

Az odavándorlás száma 2013-ban 1829 fő volt, az elvándorlása 1909. A mutató -80 főt eredményez. A Járás népességmegtartó erejének növelése érdekében lépéseket indokolt tenni.

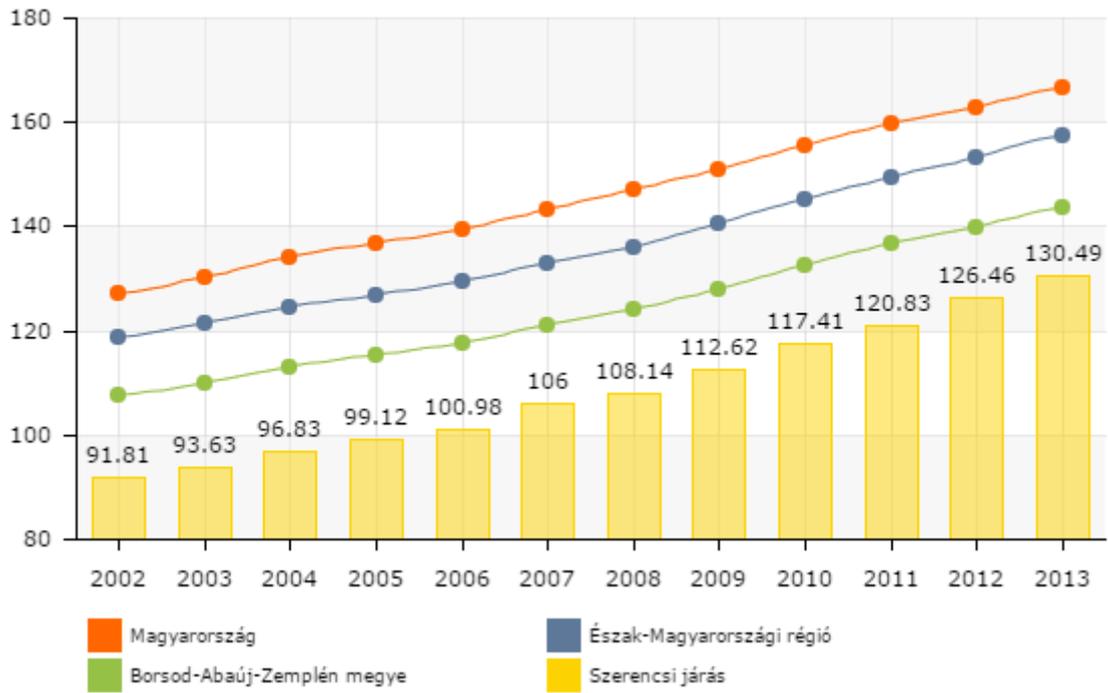

8. ÁBRA ÁLLANDÓ NÉPESÉGBŐL A 18-59 ÉVESEK SZÁMA

Az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma. Két népszámlálás közötti évek népességszámának meghatározása a továbbvezetés módszerével lehetséges, amely során az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai kerülnek feldolgozásra.

A Járás lakónépességének fogyása mellett a másik megfigyelt csökkenő tendencia, hogy a lakónépességben belül (5 éves periódust figyelembe véve) közel -1000 fővel változott az aktív népesség száma. Ezzel párhuzamosan nő a 60 éven felüli népességszám. A járás öregedési indexe magas.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

9. ÁBRA ÖREGEDÉSI MUTATÓ

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

Az Együttműködő partnerek, esélyegyenlőség területét érintő, helyi szabályozásának bemutatása

Helyi Esélyegyenlőségi Programok elfogadása

Önkormányzat neve	Önkormányzati jóváhagyás (fő)	Lakónépesség
Alsódobsza	2015.06.22.	336
Bekecs	2013.06.27.	1650
Golop	2013.06.25.	596
Mád	2013.09.16.	2494
Megyaszó	2015.06.11.	2810
Mezőzombor	2013.11.04.	2500
Monok	2013.07.03.	1700
Prügy	2015.06.24.	2630
Rátka	2013.06.25.	970
Szerencs	2013.06.27.	9464
Taktaharkány	2015.06.29.	3792
Taktakenéz	2013.07.31.	1312
Taktaszada	2013.07.23.	2016
Tállya	2013.06.26.	1990
Tiszalúc	2013.06.27.	5490

Forrás: <http://hep.tkki.hu/Public/PublishedProgramSearch.aspx?searchtext=>

Célcsoportokat érintő jogszabályi változások 2015-ben

1. A szociális területet lefedő, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) jelentős változáson ment keresztül.

A 2013. évi LXXV. törvény és a 197/2013.(VI.13.) Kormányrendelet módosítja fenti jogszabályokat. A törvénymódosítás értelmében 2014. január 1-jétől az átmeneti segély,

a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnik, és önkormányzati segéllyé olvad össze. A törvény felhatalmazása szerint a települési önkormányzatnak legkésőbb 2013. december 31- éig kellett megalkotnia az önkormányzati segély megállapításának, kifizetésének, folyósításának valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét.

2. A hatáskörök a szerint kerültek módosításra, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41.§ (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a képviselő-testület hatáskörét a jegyzőre átruházza.
3. Az önkormányzati segély esetén az ellátás megállapításánál figyelembe vehető, egy főre számított havi családi jövedelemhatárt az önkormányzat rendeletében úgy kellett szabályozni, hogy az nem lehet alacsonyabb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-ánál (37.050.-Ft). (2013. évben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 28.500.-Ft). Ettől eltérően a megállapított jogosultsági értékhatár magasabb: család esetén 150% (42.750.-Ft), illetve egyedülálló személy esetén 200 % (57.000.-Ft) és gyermekét egyedül nevelő személy esetén 175 % (49.875.-Ft).
4. A korábban a közoktatásról szóló törvényből a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet tényének megállapítása a Gyvt. szabályozása értelmében 2013. szeptember 1. napjától a jegyző feladata. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében 3 körülményből (szülők alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete) legalább 1 fennáll, halmozottan hátrányos helyzet megállapításához pedig a fenti 3 körülményből legalább kettőnek kell fennállnia. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a gyermekek részére a köznevelés területén kedvezményeket, támogatásokat, jogosultságokat biztosít.
5. Az étkeztetés esetében a Szt. 62.§(1) bekezdése határozza meg a szociális rászorultság szempontjait, melyek között szerepel a hajléktalanság is, mint rászorultsági szempont.
6. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakul.
Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerülnek.

A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lesz, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg.

Az egyes ellátásokat érintő változások:

I. Aktív korúak ellátása

(jogszabályi háttér: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.), 33.§-37/C.§, az átmeneti rendelkezések vonatkozásában: 134.§, 134/B.§)

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

A jelenleg jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-től a járási hivatal hatáskörébe kerül. Ettől az időponttól kezdődően az ellátással kapcsolatos ügyek intézésére a járási hivatal jogosult. A kérelmeket továbbra is be lehet nyújtani a polgármesteri hivataloknál, amelyek azt továbbítják a járási hivatalok részére.

Az aktív korúak ellátása keretében megállapítható ellátástípusok és az ellátásra jogosultak körei esetenként változni fognak.

I.1. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban nem várható változás azon kívül, hogy a támogatást a járási hivatal fogja megállapítani.

A támogatás havi összege – 2014-hez hasonlóan – 22 800 Ft.

I.2. Rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-től megszűnik. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhettek jogosultságot.

Az új rendszer bevezetésének lépései a következők:

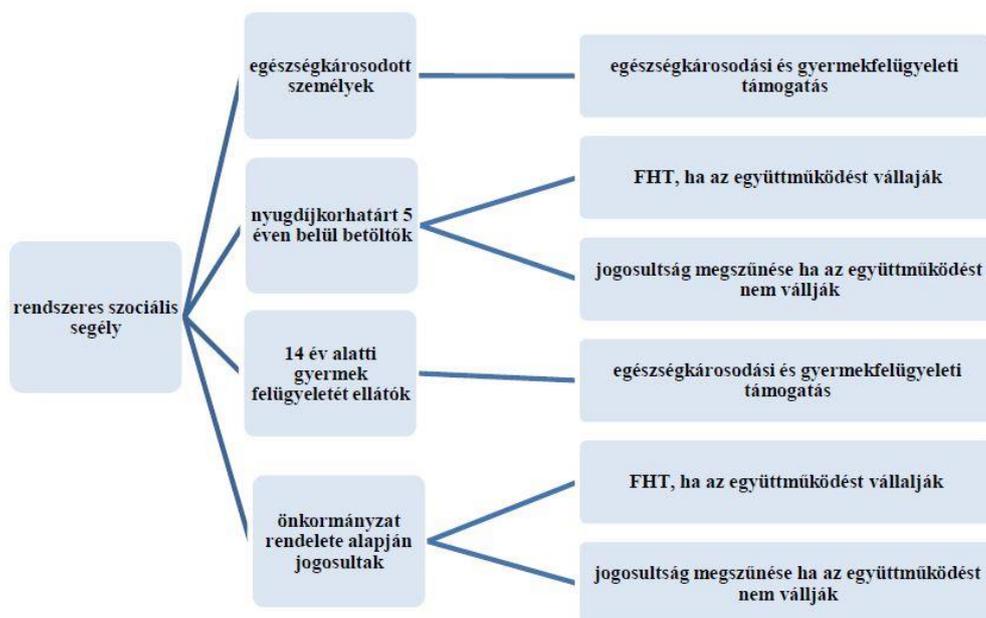
A jelenleg rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultságát a jegyző 2015. január 1. és 2015. február 28. között felülvizsgálja.

A felülvizsgálat eredményeként a jegyző határozatban megállapítja, hogy az ügyfél 2015. március 1-től milyen ellátásra lesz jogosult.

Automatikusan, az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lesznek jogosultak azok a személyek, akik azért jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősülnek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudják.

Ha vállalják a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), akkor foglalkoztatást helyettesítő támogatást kaphatnak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján jogosultak jelenleg rendszeres szociális segélyre.

Ha a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján rendszeres szociális segélyre jogosult személy az együttműködést nem vállalja, akkor az aktív korúak ellátására való jogosultságát meg kell szüntetni.

Az újonnan bevezetendő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegét a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kell majd kiszámítani, egyedül a családi jövedelemhatár összege változik:

Az EGYT havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át. (A nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a, tehát az EGYT maximuma 2015. évben 46 662 Ft.)

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 92%-ának szorzatával. (2015. február 28-ig az önym. 90%-áig kellett kiegészíteni a család jövedelmét. Az új szabályok szerint egy egyedülálló személy esetében a családi jövedelemhatár összege 26 220 Ft, mert a fogyasztási egység arányszáma:1, az önym. 92%-a: 26 220 Ft.)

Az Szt. 2015. február 28-ig hatályos 37/A. § (1) bekezdés alapján rendszeres szociális segély akkor állapítható meg és akkor folyósítható – kivéve az egészségkárosodásuk okán ellátásban részesülő személyeket – ha a személy nyilatkozatában vállalja az együttműködési kötelezettséget a települési önkormányzat által erre kijelölt szervvel. Az Szt. alapján az együttműködés intézményi feltételeiről a települési önkormányzat elsősorban a családsegítő szolgálat útján gondoskodik.

A rendszeres szociális segély ellátórendszerből történő kivezetésével megszűnik a családsegítés szerepe az aktív korúak ellátásában részesülők együttműködési kötelezettségének biztosításában. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult ellátotti kör

részére speciális élethelyzetük miatt nem került előírásra együttműködési kötelezettség. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek pedig az állami foglalkoztatási szervvel kötelesek együttműködni.

II. Lakásfenntartási támogatás

(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C.§ (1)-(2) bekezdés)

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-étől kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehet benyújtani.

Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik 2015. március 1. előtt kérelmezték a lakásfenntartási támogatást, a következőképpen alakul:

Ha az ellátásra való jogosultságot 2014. december 31-ig megállapították, akkor az ügyfél a korábbi szabályoknak megfelelően egy év időtartamra jogosult a lakásfenntartási támogatásra.

Ha a hatóság 2015. január 1-ét követően dönt a támogatásra való jogosultságról, akkor a lakásfenntartási támogatást csak 2015. február 28-ig lehet biztosítani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

III. Adósságkezelési szolgáltatás

(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C.§ (4) bekezdés)

Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-étől kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik részére 2015. március 1. előtt került megállapításra az adósságkezelési szolgáltatás, a szolgáltatást a korábbi szabályok alapján kell nyújtani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek számára.

IV. Méltányossági közgyógyellátás

(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C.§ (3) bekezdés)

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-től kikerülnek a szociális törvényből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem lesz kötelező.

Méltányossági közgyógyellátás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehet benyújtani.

A korábban hatályos szabályokat kell alkalmazni, tehát az ellátásra való jogosultság egy éves időtartamban fennáll az alábbi esetekben:

Ha az ellátásra való jogosultságot 2015. március 1-jét megelőzően megállapították, vagy

Ha az ellátásra való jogosultság megállapítása iránti eljárás 2015. február 28-án folyamatban van.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

V. Méltányossági ápolási díj

Az ellátás biztosítása az települési önkormányzatok számára jelenleg sem kötelező.

A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a szociális törvényből.

A 2015. március 1-ét megelőzően megállapított ellátások az önkormányzat mérlegelésétől függően biztosíthatóak 2015. március 1-jét követően, települési támogatás formájában.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében ellátást biztosíthatnak a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére.

VI. Önkormányzati segély

(jogszabályi háttér: Szt. 45.§)

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lesz.

E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét példálózóan sorolja fel:

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,

b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,

c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,

d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Az Szt. szabályozása szerint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást más jogszabály alkalmazásában lakásfenntartási támogatásnak kell tekinteni.

A települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kell megalkotnia.

VII. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szociális szolgáltatásokat érintő módosítások

- Az intézményi térítési díj szabályainak változása
- A támogatott lakhatás szabályainak módosítása
- Belépési hozzájárulás bevezetése a tartós bentlakást nyújtó szociális intézményekben
- Az intézményi jogviszony megszüntetésére vonatkozó szabályok módosítása
- A területi lefedettséget figyelembevevő finanszírozási rendszerbe történő befogadás szabályainak módosítása
- Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás működésének racionalizálása
- Lakóotthoni átalakulás kötelezettségének hatályon kívül helyezése
- Támogatott lakhatás célcsoportjainak változása
- Térítési díj visszamenőleges megállapítása kivételes esetben
- Jogorvoslati rend pontosítása
- A falu és tanyagondnoki szolgáltatás egyes szabályainak módosítása
- A 150 fős korlátra vonatkozó szabályok
- Egyházi kiegészítő támogatás megtérítésére vonatkozó szabály pontosítása
- Jelzálogjog bejegyzés szabályának pontosítása

Az Szt.-hez kapcsolódó kormányrendeletek legfontosabb változásai

- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosításai

- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet módosításai
- A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet módosításai
- Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm.
- A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint a szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek feladat - és hatásköréről szóló 95/2012. (V. 15.) Korm. rendelet módosításai

Az Szt.-hez kapcsolódó miniszteri rendeletek legfontosabb változásai

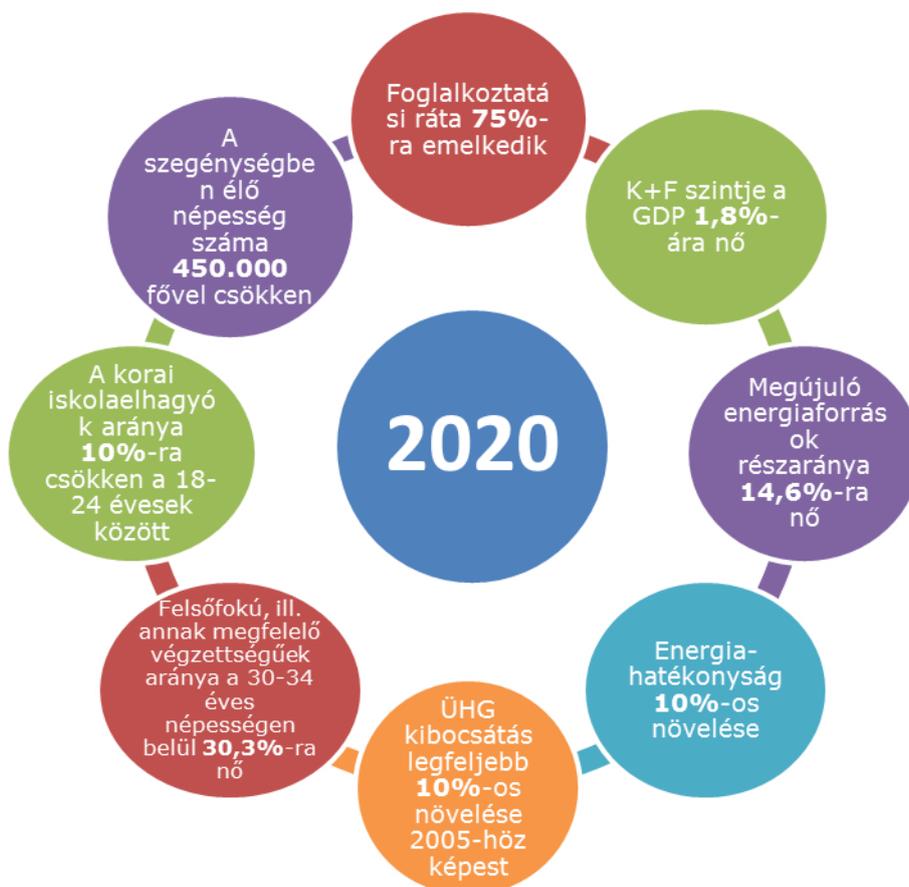
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SZCSM rendelet módosításai. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításai
- A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet módosítása

[Önkormányzatokat érintő stratégiai környezet részletes bemutatása](#)

Széchenyi 2020.

A 2014-2020 közötti időszakban jelentős uniós forrás áll Magyarország rendelkezésére. A korábbi hét éves periódushoz képest – melynek a legfőbb célja a leszakadt régiók felzárkóztatása volt – a most induló ciklusban az EU más célkitűzéseket vállalt. Ezeket 11 pontban foglalta össze. Az összes tagállamnak a 11 célhoz kell igazítania saját fejlesztési terveit, így mind a 28 ország egy irányba fejlődik majd tovább.

Magyarország a következő hét éves időszakban összesen 7480 milliárd forintot használhat fel. Az összes forrás 60%-át a Gazdaságfejlesztésre fordíthatjuk majd, melynek részét képezi a foglalkoztatottság elősegítése is. Az előző időszakhoz képest másfélszer több forrás jut majd munkahelyteremtésre, háromszor több a kutatás-fejlesztésre és innovációra, energiahatékonyságra és az infokommunikációs szektor fejlesztésére pedig a korábbi dupláját használhatjuk fel. A teljes pénzügyi keret legalább 15 százalékát közvetlenül a kis- és középvállalkozások megerősítésére fordítják majd, és a pályázati rendszerben is több változásra számíthatunk.

A 2007-2013 és a 2014-2020-as tervezési időszak összehasonlítása

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

	2007-2013	2014-2020
Uniók tervezési keretek	-Strukturális alapok és vidékfejlesztés elkülönül -Tagállami szintű keretdokumentum (Nemzeti Stratégiai Referenciakeret, NSRF)	•Integrált tervezés:Közös Stratégiai Keret (5 alap egységes keretben) uniós szinten •Tagállami szintű keretek (Partnerségi Megállapodás)
Tematikus súlypontok	- 15 OP	• 9 OP, célzottabb tervezés uniós és hazai szinten (11 tematikus cél, EU 2020)
Prioritások	-Gazdaságfejlesztés: 24% -Foglalkoztatás mint szociális kérdés	• gazdaságfejlesztés: 60% • Foglalkoztatás a gazdasági fejlesztés része
Intézményrendszer	-Központi irányítás (NFÜ) -Regionális dekoncentráció (RFÜ)	• központi koordinációval (ME) működő decentralizált intézményrendszer (IH-k a szakpolitikáért felelős tárcáknál) • valós térségi decentralizáció (megyei szinten)
Eljárásrendek, támogatási formák	-Komoly adminisztratív kötelezettségek, -2010-től racionalizáció, egyszerűsítések -Pályázatok vissza nem térítendő támogatással -Kombinált mikro-hitel	• egyszerűbb eljárásrendek, központi koordinációval •Vissza nem térítendő támogatások mellett nagyobb teret kapnak a pénzügyi eszközök •A pénzügyi eszközök teszik ki a teljes összeg 10%-át • közsféra ne pályázzon: szakmailag kijelölt fejlesztések, ismert programozható forráskeretek • nyílt pályázatok mellett optimalizált projekt-kiválasztási eljárások

2014-2020 időszak Operatív programok:

Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)

Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)

Terület és Településfejlesztési OP (TOP)

Intelligens Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)

Környezet és Energetikai Hatékonyság OP (KEHOP)

Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)

Koordinációs OP (KOP)

„Vidékfejlesztés, halászat” OP

Önkormányzati szabályozások:

Prügy Község Önkormányzata a 48/2003. (XII. 17.) sz. Képviselőtestületi határozatával a Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. III. tv. alapján a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások köréből a családsegítés, étkeztetés és házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása feladatainak ellátására, valamint a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. által meghatározott feladatok ellátására a Prügy Községi Önkormányzat által létrehozott Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot - feladatának bővülése miatt - átszervezte, s ezzel egyidejűleg az intézmény elnevezését Prügy Községi Szociális Szolgáltató Központ-ra változtatta. Az intézmény önálló jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati intézmény, fenntartásáról Prügy Község Önkormányzata gondoskodik, továbbá részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, amely a Képviselőtestület által meghatározott keretek között működik.

Bekecs, Taktakenéz, Taktaszada és Prügy Községek Önkormányzata 2006. február 24-én intézményfenntartó társulási megállapodást kötött a családsegítéssel és a gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos kötelező feladatok ellátására. A társulás elnevezése Prügy Környéki Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat.

Prügy és Taktakenéz Községek Önkormányzata 2006. február 24-én intézményfenntartó társulási megállapodást kötött a házi segítségnyújtással kapcsolatos kötelező feladatok ellátására. A társulás elnevezése Prügy Környéki Házi Segítségnyújtó Szolgálat.

- Az Észak-magyarországi régió társadalmi atlasza. NORDA Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft.
- Az Észak-magyarországi régió közoktatás-fejlesztési stratégiája 2007-2013.
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Önkormányzatának Feladatellátási, Intézményhálózat-működtetési és Fejlesztési Terve
- Prügy Taktakenéz Szennyvíz Beruházó Önkormányzati Társulás

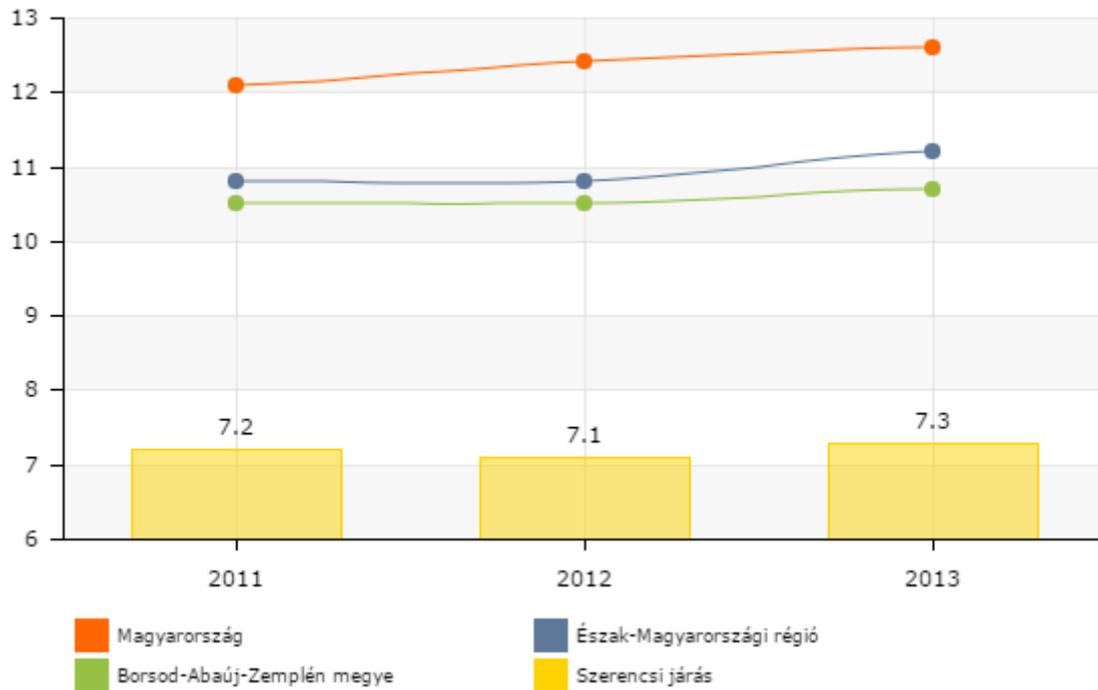
Mád: A település Esélyegyenlőségi Programját Mád község Önkormányzat képviselő-testülete 57/2013. (IX.16.) KT határozatával fogadta el. Mád település a tagja a Szerencsi Többcélú Kistérségi Társulásnak, a Szerencs és Környéke Orvosi Ügyeleti Társulásnak, a Hegyaljai

Családsegítő- és Gyermekjóléti Társulásnak, az Abaúj-Zempléni Szilárdhulladék Gazdálkodási Önkormányzati Társulásnak és a Borsod-Abaúj-Zemplén Térségi Ivóvíz-kezelési Önkormányzati Társulásnak.

Az Önkormányzat Gazdasági Programja – mely a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján készült – rögzíti a település hazai és nemzeti kapcsolatait, megvalósult és tervezett fejlesztéseit, a település jelenlegi gyenge- és erős pontjait és fejlesztési koncepcióját.

- Mád község Önkormányzat Képviselő-testületének a gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló 5/2004.(III.03.) önkormányzati rendelete: meghatározza az önkormányzat által biztosított gyermekvédelmi támogatások- és személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, szervezetét, a gyermekvédelmi ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.
- Mád község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális gondoskodás helyi szabályairól szóló 4/1993.(VII.12.) önkormányzati rendelete: meghatározza a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások formáit, igénybevételük feltételeit.
- Mád község Önkormányzat Képviselő-testületének első lakáshoz jutók támogatásáról szóló 6/1991.(VII.25.) önkormányzati rendelete: az önkormányzat lakás építéshez vagy vásárláshoz kíván segítséget nyújtani vissza nem térítendő támogatás formájában.
- Mád község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi közművelődéről szóló 6/2005. (IV.13.) önkormányzati rendelete: a rendelet célja, hogy a helyi lakosság művelődési és kulturális igényeinek figyelembe vételével – a helyi hagyományok, lehetőségek alapján – meghatározza a Képviselőtestület által támogatott közművelődési tevékenységek körét, ellátásának módját és feltételeit, a szakmai és finanszírozási alapelveket.
- Mád község Önkormányzat Képviselő-testületének a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj Pályázatáról szóló 12/2003. (X.07.) rendelete: a felsőoktatási hallgatók és felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok részére – kizárólag szociális rászorultság alapján, tanulmányi eredménytől független támogatására.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

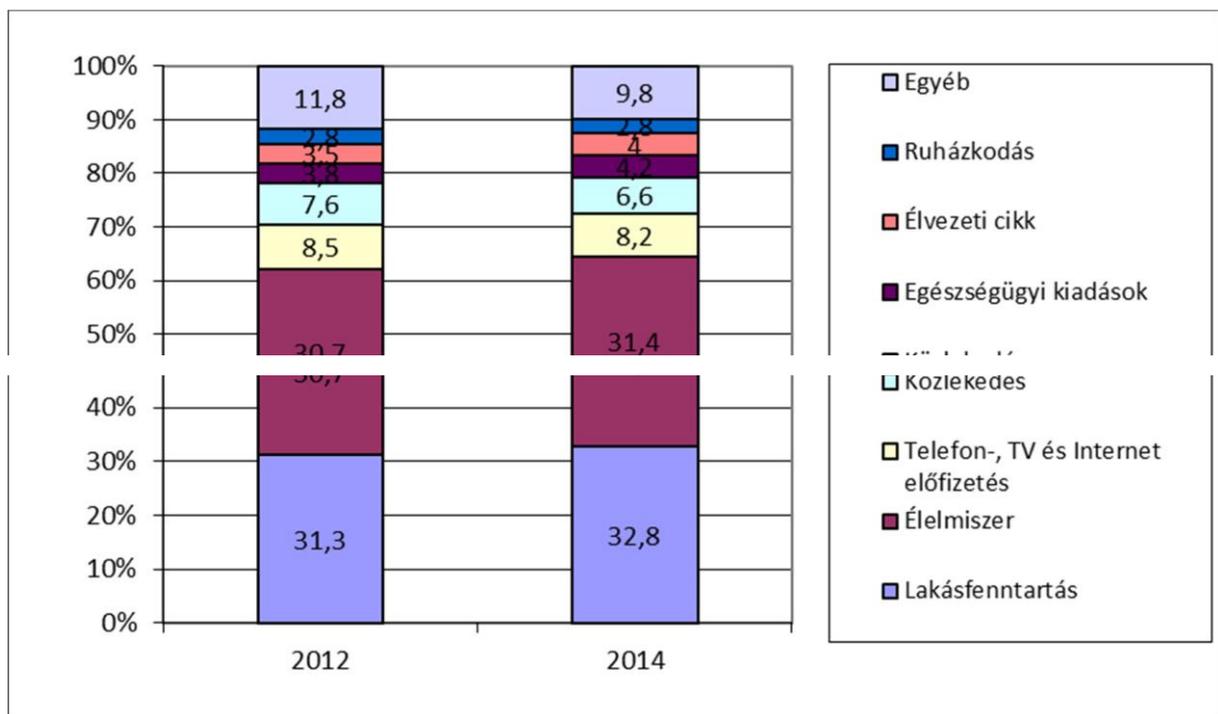
10. ÁBRA REGISZTRÁLT NONPROFIT SZERVEZETEK EZER LAKOSRA JUTÓ SZÁMA, 2011-TŐL

Minden olyan nem profitszerzésre irányuló regisztrált szervezet (alapítvány, közalapítvány, egyesület, egyesülés, érdekképviselet köztestület, közhasznú társaság, valamint az egyesülési törvény hatálya alá tartozó társadalmi szervezet) a nonprofit szektor részének tekintendő, amelyet a hatályos jogi szabályozás rendelkezéseivel összhangban, önálló jogi személyként bejegyeztek.

I. Lakhatás

Az Ebktv. 26. §-a alapján mindenki számára egyenlő bánásmódot kell biztosítani a lakhatási lehetőségek kihasználása, illetőleg a lakáshoz jutás terén.

A TÁRKI országos felmérése alapján a háztartások átlagosan a kiadásaiknak egyharmadát élelmiszerrel kapcsolatos kiadásokra költik. A másik jelentős költségelem a lakásfenntartással kapcsolatos kiadás, melyek jelentősen megnöttek a vizsgált időszakban: míg a 2004/2005-ös adatfelvétel idején a kiadások egynegyedét tették ki a lakásfenntartással kapcsolatos költségek, addig 2009-ben ez a tétel meghaladta az összes fogyasztás 30%-át, majd 2014-re megközelítette a kiadások egyharmadát.

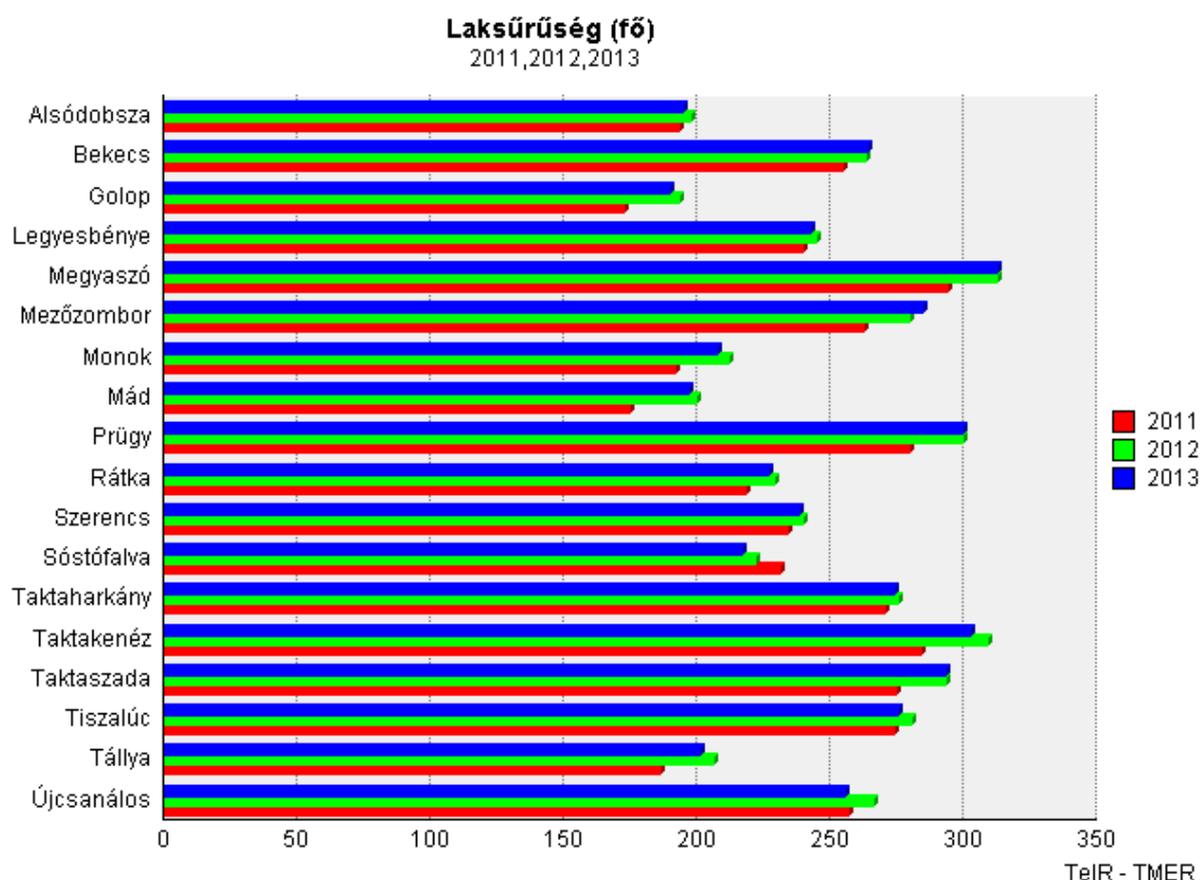

11. ÁBRA FOGYASZTÁSI KIADÁSOK SZERKEZETE 2012-2014

Forrás: TÁRKI Monitor jelentések 2014

Közlekedésre, telefon, tévé- és internet-előfizetésre együtt a költségek 7-8%-a, egészségügyi kiadásokra és élvezeti cikkekre nagyjából 4-5%-a jutott a teljes vizsgált időszakban.

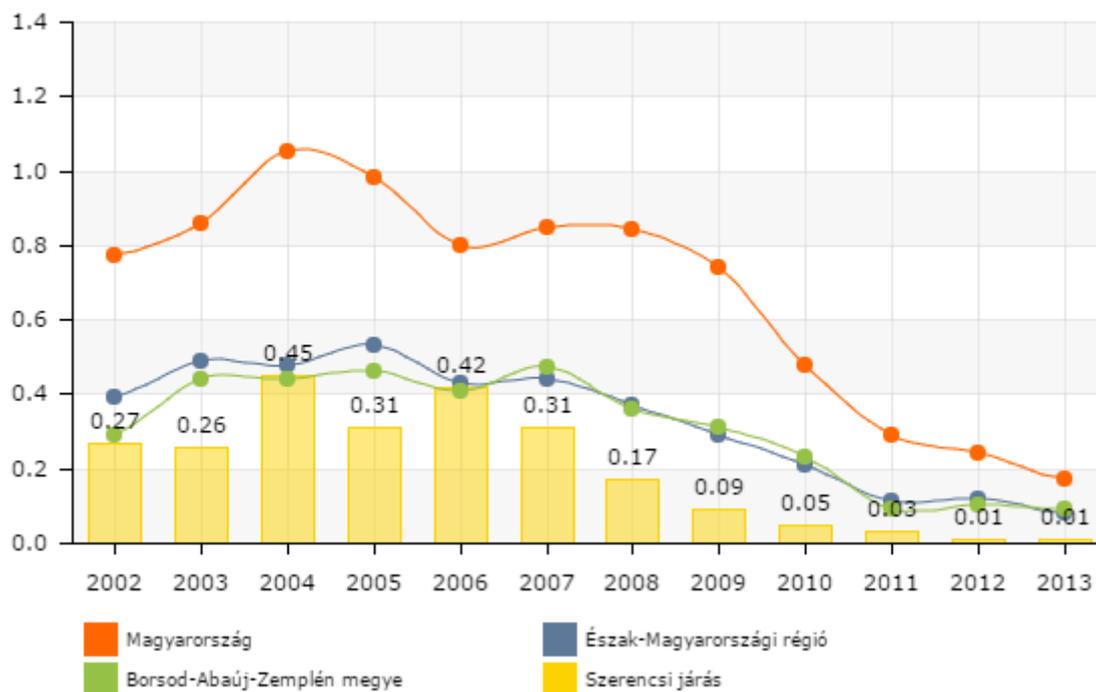
Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény III. Fejezete alapján a szociális ellátások rendszere 2015. március 1-jétől átalakult. Megszűnt az Önkormányzat kötelezettsége, de egyben a lehetősége fennmaradt arra, hogy a lakhatási problémák megoldására lakásfenntartási támogatást és adósságkezelési szolgáltatást nyújtson a lakossága számára.

12. ÁBRA LAKSŰRŰSÉG SZERENC S JÁRÁSBAN

Laksűrűség tekintetében Megyaszó, Prügy és Taktakenéz áll az első három helyen (300 fő feletti számmal).

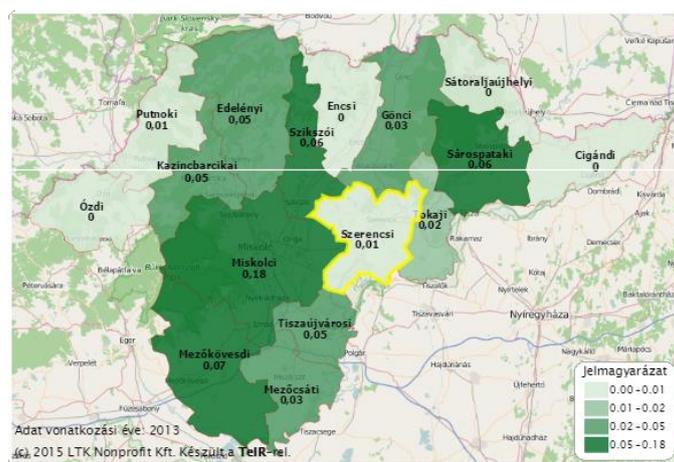
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

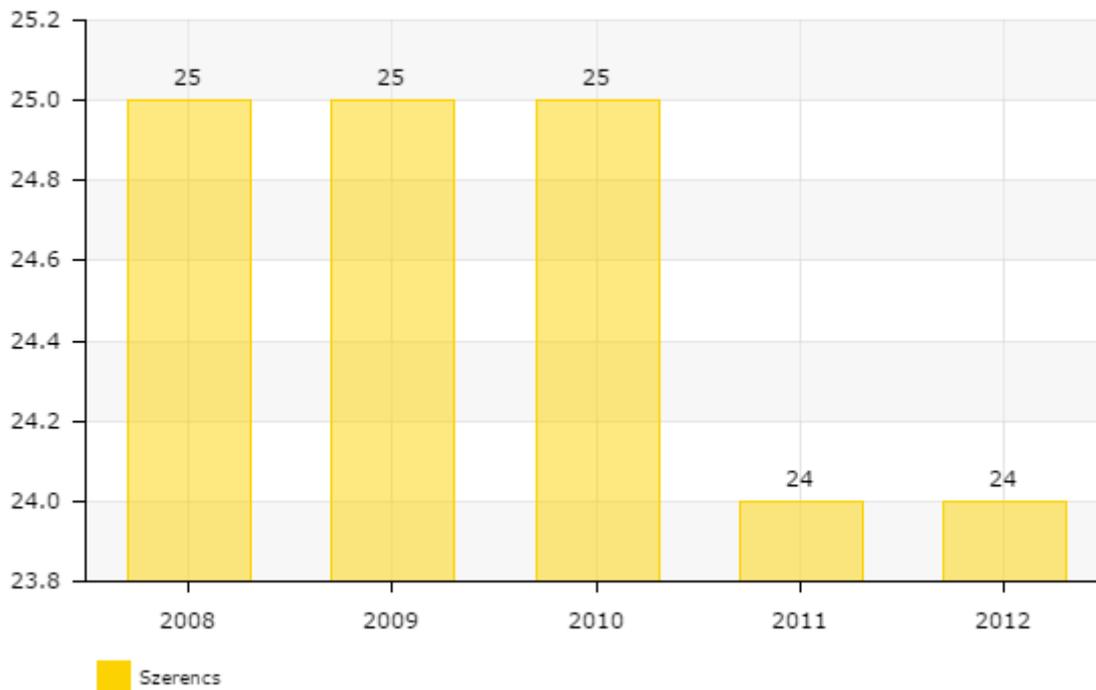
13. ÁBRA ÚJ ÉPÍTÉSŰ LAKÁSOK ARÁNYA

A tárgyévben épített lakások aránya az év végi lakásállományon belül.

Az új építésű lakások aránya a járásban alacsony közel 0,2 a különbség az országos átlaghoz képest, de a régiós és a megyei átlagot sem éri el.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

14. ÁBRA FENNTARTOTT ÖNKORMÁNYZATI LAKÁSBÉRLEMÉNYEK SZÁMA

Adathiány miatt az önkormányzatok által fenntartott lakásbérleményekről nem tudunk teljes képet adni. Magas az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a járásban, amin önkormányzati bérlakás-állomány bevonásával lehetne kezelni.

Alacsony komfortfokozatú lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) (népszámlálás 2001) (%) (Szerencs Járás és vonzáskörzetében)	
Alsódobsza	49
Bekecs	20
Golop	31
Legyesbénye	37
Mád	37
Megyaszó	43

Mezőzombor	41
Monok	44
Prügy	33
Rátka	21
Sóstófalva	72
Szerencs	17
Taktaharkány	27
Taktakenéz	50
Taktaszada	52
Tállya	37
Tiszalúc	34
Újcsanáros	49

Telepek, szegregátumok helyzete

Az Ebktv. 26.§-ának (3) bekezdése rögzíti, hogy a „lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerinti egyes csoportok valamely településen, illetve telelpülésrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.”

Az elmaradott településrészek lakhatási helyzetének komplex kezelését a Helyi Esélyegyenlőségi Programok (HEP) célrendszerével összhangban kell megvalósítani. A HEP a települések esélyegyenlőségi szempontú fejlesztési programja, melynek elengedhetetlen része a telepekre vonatkozó rész is. Az átvizsgált dokumentumokban (járás településeinek programjaiban) nem készült teljeskörű feltérképezése a szegregátumoknak, vagy a szegregálódó településrészeknek. Általánosságban elmondható, hogy a legtöbb szegregátum a települések belterületén helyezkedik el, még akkor is, ha többnyire nem központi fekvésű helyen. A falvakban jellemzően a település szélén fekvő, a szocializmus időszakában felépített

Cs-lakások, vagy a rendszerv változtatást követően kialakult „szocpolos” házakat sűrítő utcák, lakótömbök. Számos szegregátum esetében is megfigyelhető a vegyes beépítettség.

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehetett benyújtani. Azoknak az ügyfeleknek, akik 2015. március 1. előtt kérelmezték a lakásfenntartási támogatást, a következőképpen alakult a jogosultsága:

- Ha az ellátásra való jogosultságot 2014. december 31-ig megállapították, akkor az ügyfél a korábbi szabályoknak megfelelően egy év időtartamra jogosult a lakásfenntartási támogatásra.
- Ha a hatóság 2015. január 1-ét követően döntött a támogatásra való jogosultságról, akkor a lakásfenntartási támogatást csak 2015. február 28-ig lehetett biztosítani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

lakhatás területén beazonosított problémák és fejlesztési lehetőségek	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony komfortfokozatú lakások száma magas	- szennyvízülepítő létrehozása, illemhelyek kialakítása - komfortfokozat növelése
tisztázatlan tulajdoni viszonyok	- tulajdoni viszonyok feltérképezése - tulajdoni viszonyok rendezése
nehéz a fiataloknak saját lakáshoz jutni	- támogatás lakástulajdonhoz való jutáshoz
magas rezsiköltség, alacsony jövedelem	- pénzbeli és természetbeli támogatások juttatása - szociális tűzifa program

II. Foglalkoztatás

A foglalkoztatási egyenlőségről szóló irányelv célja a vallástól, hittől, szexuális orientációtól és életkortól független egyenlő elbánás elvének megvalósítása a foglalkoztatás és képzés területén.

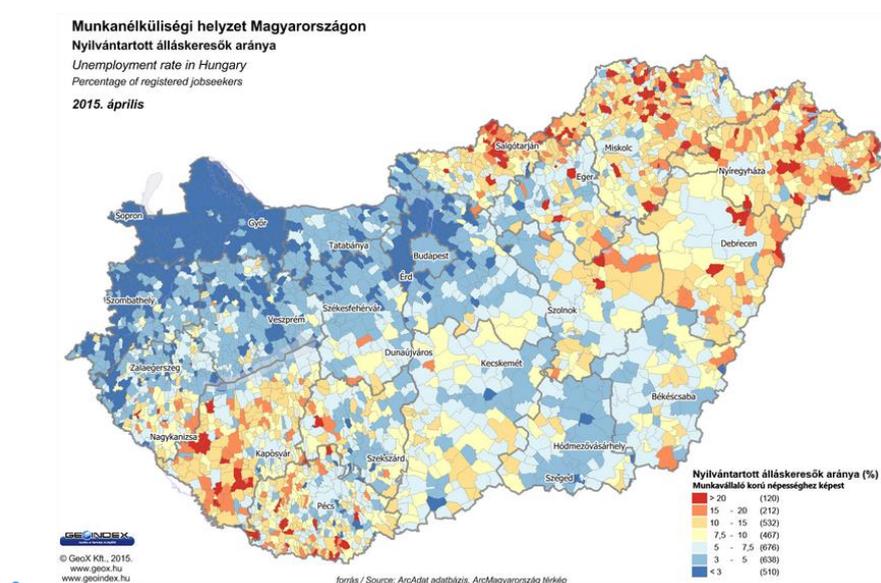
A foglalkoztatottság illetve a munkanélküliség helyzetét tekintve elmondható, hogy a gazdasági változások a járás lakóit is jelentősen sújtották, a foglalkoztatási problémák növekedtek, majd pedig csökkentek az elmúlt években. A gazdaságilag aktív népességből (15-64 év közötti lakónépesség) a nyilvántartott álláskeresők száma emelkedett 2007. december és 2012. december között, majd 2013 évtől csökkenés látható a meglévő statisztikai adatok alapján.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban Szerencs Járásban 2010-ben 2272 fő, 2011-ben 2306fő, 2012-ben 2663 fő, 2013-ban 1739 fő és 2014-ben 1446 fő volt jogosult. A közfoglalkoztatási programokba jelentős számban vonnak be foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket, illetve regisztrált álláskeresőket. A foglalkoztatási programok szervezésénél elsődleges cél a munkára képes lakosság munkához juttatása, foglalkoztatásának elősegítése.

A nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy kisgyermekes anyáról van-e szó. A legutóbbi (2013) Magyar lelkiállapot vizsgálat szerint a gyermekvállalási hajlandóságot nem elsősorban az együttélési forma, sokkal inkább a családi munkamegosztás, valamint a nők munkaerőpiacra való visszatérésének biztosítása befolyásolja. Egyik lehetőségként a részmunkaidős foglalkoztatással a gyermeket nevelő nők kapcsolata nem szakad meg a munkaerőpiaccal, és a család érdekei is kevésbé sérülnek. A felmérés szerint Magyarországon alacsony az elterjedtsége a részmunkaidős foglalkoztatásnak.

A járásban komoly problémát a munkanélküliségi ráta folyamatos emelkedése jelenti, mely nemcsak az álláskereső, hanem családja, mikrokörnyezete szociális helyzetét is erősen befolyásolja. A gazdasági válság is érezteti még hatását, hiszen az építőipari beruházások minimálisra csökkentek, több cég is felszámolásra került, az egyéni vállalkozók száma is csökkent. Ezen tendenciák következménye, hogy emelkedett az álláskeresők száma.

Országos kimutatás

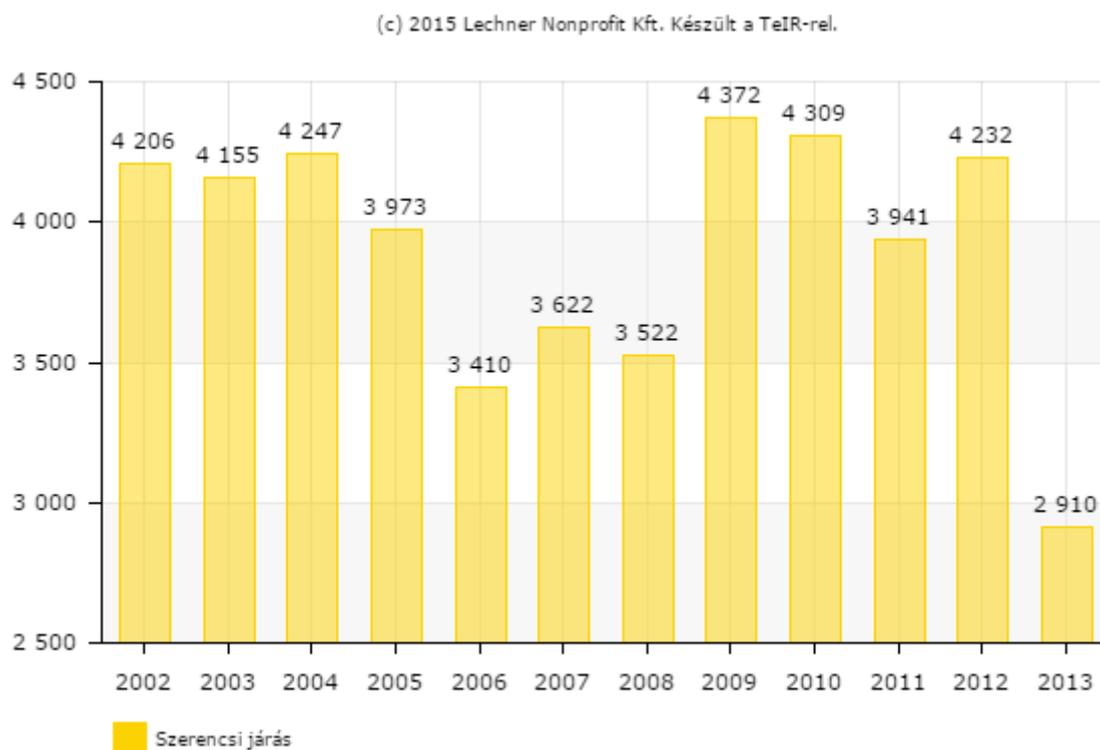
15. ÁBRA MUNKANÉLKÜLIEK ÉS A 180 NAPNÁL RÉGEBBEN REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA ÉS ARÁNYA NEMENKÉNT

(Forrás: NGM/KEKKH)

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen, fő (éves átlagos létszám)			Ebből: 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	%	Nő	férfi
2010	2253	2714	4967	1356	1361	2717	60,2	50,1	54,7
2011	2448	2788	5236	1245	1220	2465	50,9	43,8	47,1
2012	2450	2631	5081	1404	1283	2687	57,3	48,8	52,9
2013	1830	1853	3683	1157	905	2062	63,2	48,8	56,0
2014	1659	1820	3479	823	775	1598	49,6	42,6	45,9

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Ennek kiszámolását úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát (fő) elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfiak számával és megszorozzuk százzal.

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

16. ÁBRA REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA (FŐ)

Regisztrált munkanélküli az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

(Forrás: KSH-Tájékoztatási adatbázis, NGM/KEKKH)

15-64 év közötti állandó népesség, fő (január 1-jén)			nyilvántartott álláskeresők száma, fő (éves átlagos létszám)		
nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

				fő	%	fő	%	fő	%
2010	1399 3	13826	27819	2253	16, 1	2714	19, 6	4967	17, 9
2011	1382 9	13774	27603	2448	17, 7	2788	20, 2	5236	19, 0
2012	1331 0	13363	26673	2450	18, 4	2631	19, 7	5081	19, 0
2013	1344 4	13390	26834	1830	13, 6	1853	13, 8	3683	13, 7
2014	1427 2	14216	28488	1659	11, 6	1820	12, 8	3479	12, 2

A %-ot kell értelemszerűen számolni, pl.: nyilvántartott nő álláskeresők osztva a 15-64 éves nők számával×100

Megjegyzés: teljes 15-64 éves népességgel lehet csak számolni a javasolt "gazdaságilag aktív 15-64 éves népesség" helyett mivel ez az adat nem található a TeIR-ben.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint, éves átlagos létszám

(Forrás: NGM/KEKKH)

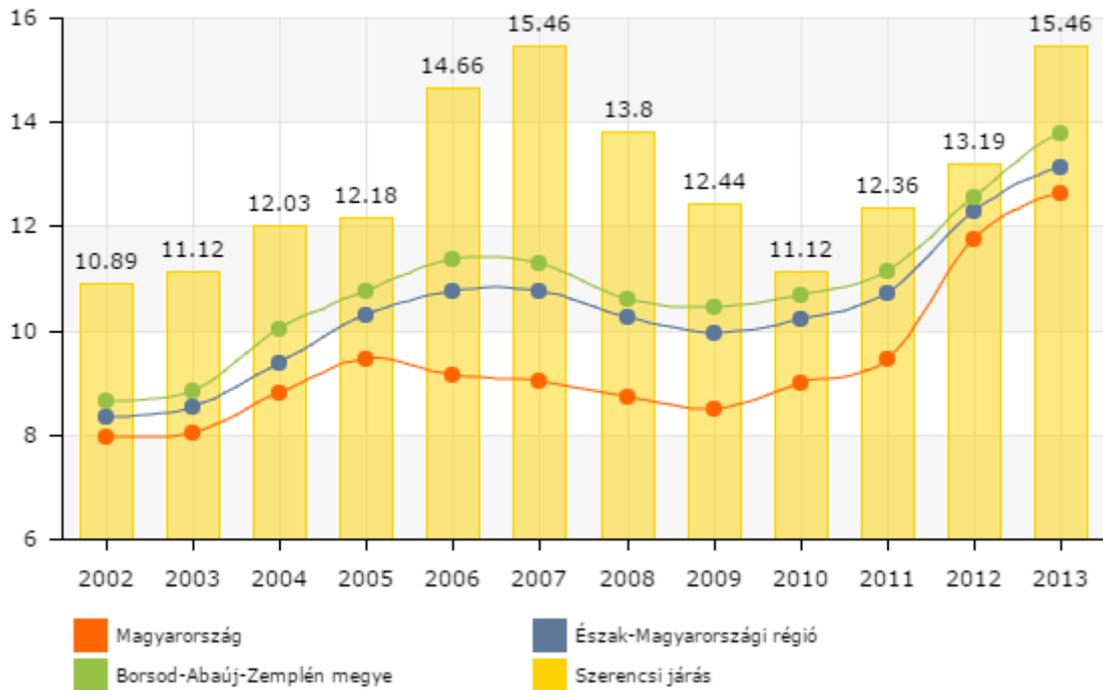
		2010	2011	2012	2013	2014
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	4967	5236	5081	3683	3479
20 éves és fiatalabb	fő	286	291	271	231	250
	%	5,8	5,6	5,3	6,3	7,2
21-25 év	fő	758	814	817	591	529
	%	15,3	15,5	16,1	16,0	15,2

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

26-30 év	fő	602	604	588	406	414
	%	12,1	11,5	11,6	11,0	11,9
31-35 év	fő	663	641	589	402	332
	%	13,3	12,2	11,6	10,9	9,5
36-40 év	fő	615	641	623	461	417
	%	12,4	12,2	12,3	12,5	12,0
41-45 év	fő	591	612	587	408	384
	%	11,9	11,7	11,6	11,1	11,0
46-50 év	fő	574	594	573	378	353
	%	11,6	11,3	11,3	10,3	10,1
51-55 év	fő	635	670	616	418	356
	%	12,8	12,8	12,1	11,3	10,2
56-60 év	fő	228	346	395	369	388
	%	4,6	6,6	7,8	10,0	11,2
61 év felett	fő	16	22	22	19	56
	%	0,3	0,4	0,4	0,5	1,6

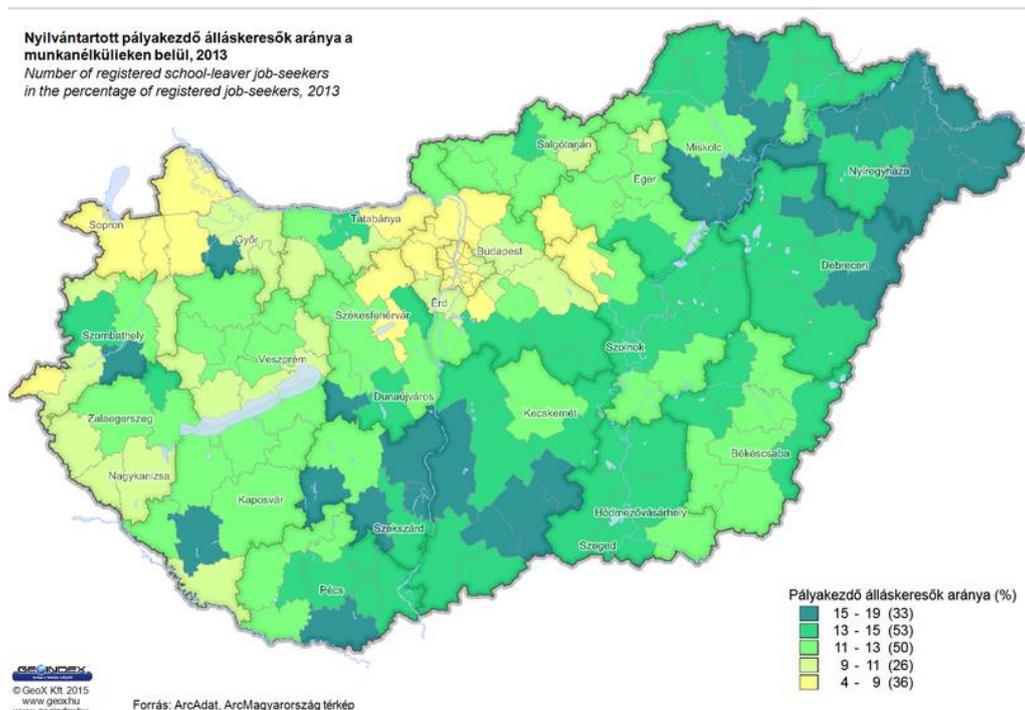
A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

17. ÁBRA PÁLYAKEZDŐ MUNKANÉLKÜLIEK ARÁNYA

A pályakezdő álláskeresők aránya a nyilvántartott álláskeresők között.

**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma
 nemenként**

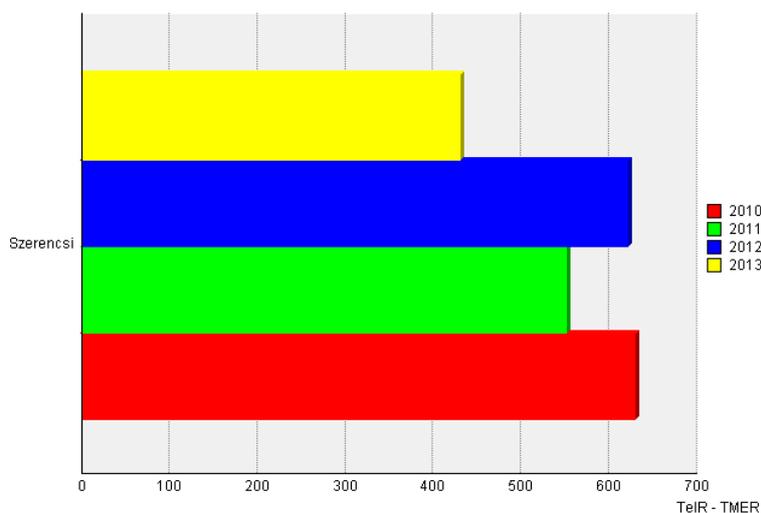
(Forrás: KSH-Tájékoztatási adatbázis, NGM/KEKKH)

év	18-29 évesek száma, fő (állandó népesség)			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2010	3590	3800	7390	270	7,5	348	9,2	619	8,4
2011	3541	3783	7324	276	7,8	349	9,2	624	8,5
2012	3555	3725	7280	333	9,4	353	9,5	686	9,4
2013	3541	3722	7263	292	8,2	280	7,5	572	7,9
2014	3540	3758	7298	262	7,4	292	7,8	554	7,6

A százalékos arányok kiszámítása hasonló az előző táblázat számítási módjához. Megjegyezzük, hogy ebben a táblában a Nemzeti Munkaügyi Hivaltól származó adatok vannak, melyek havi és negyedéves bontásban érhetők el.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

Regisztrált munkanélküliek száma általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel (dl)
 2010,2011,2012,2013

18. ÁBRA REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA ÁLTALÁNOS ISKOLA 8 OSZTÁLYNÁL KEVESEBB VÉGZETTSÉGGEL

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

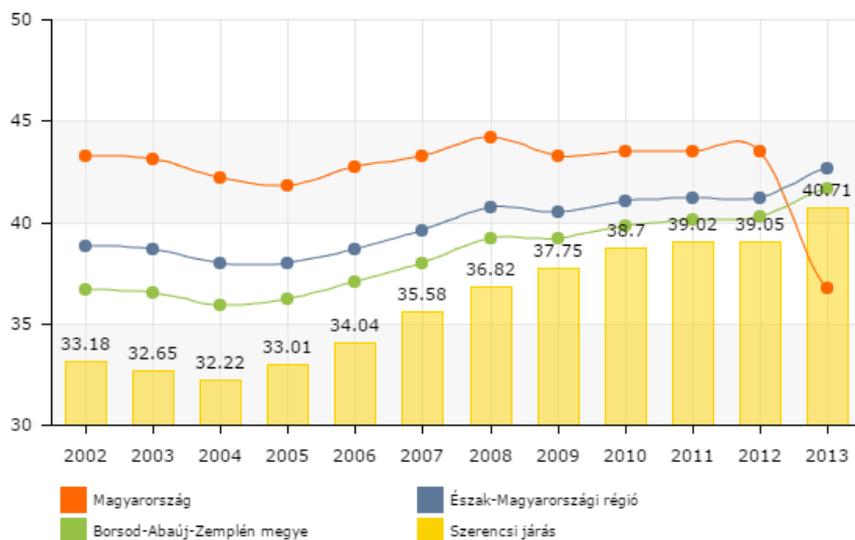
(Forrás: NGM/KEKKH)

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen, fő (éves átlagos létszám)	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2010	4967	596	1839
2011	5236	603	1940
2012	5081	616	1860
2013	3683	505	1369
2014	3479	473	1340

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

A járásban regisztrált álláskeresők száma meghaladja az országos átlagot, melynek oka a munkahelyek számának csökkenésével magyarázható. Az iskolai végzettség tekintetében a 8 általános iskolát betöltöttek számának alakulásában csökkenés figyelhető meg 2013-tól kezdődően. A pályakezdő álláskeresők száma csak kis mértékben mutat csökkenést.

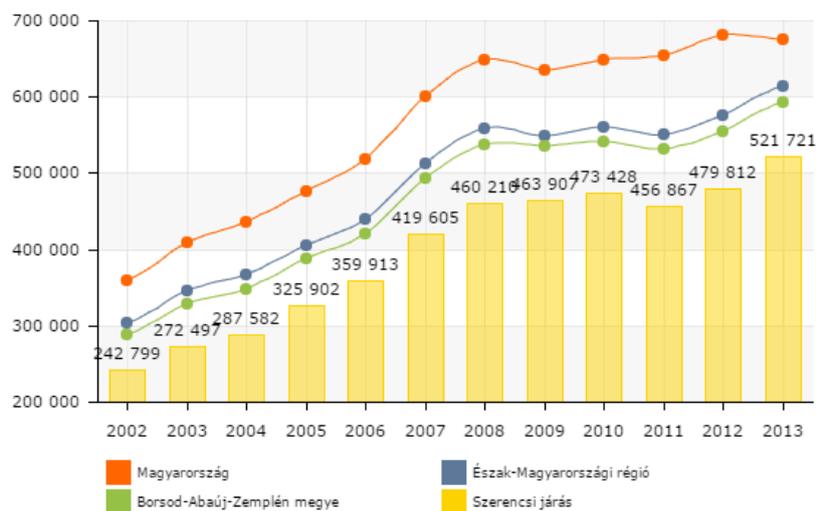
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

19. ÁBRA ADÓFIZETŐK ARÁNYA

SZJA alapot képező jövedelemmel rendelkezők száz állandó lakosra vetített száma.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

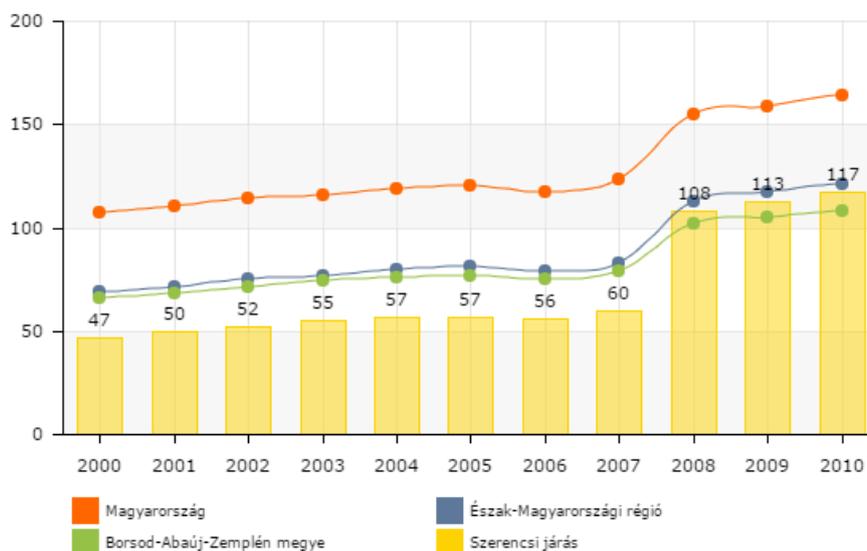

20. ÁBRA EGY LAKOSRA JUTÓ ÖSSZES NETTÓ JÖVEDELEM (FT)

SZJA alapot képező nettó jövedelemmel száz állandó lakosra vetített összege.

Lassú növekedést mutat az adófizetők aránya és az egy főre jutó nettó jövedelem mutatója.

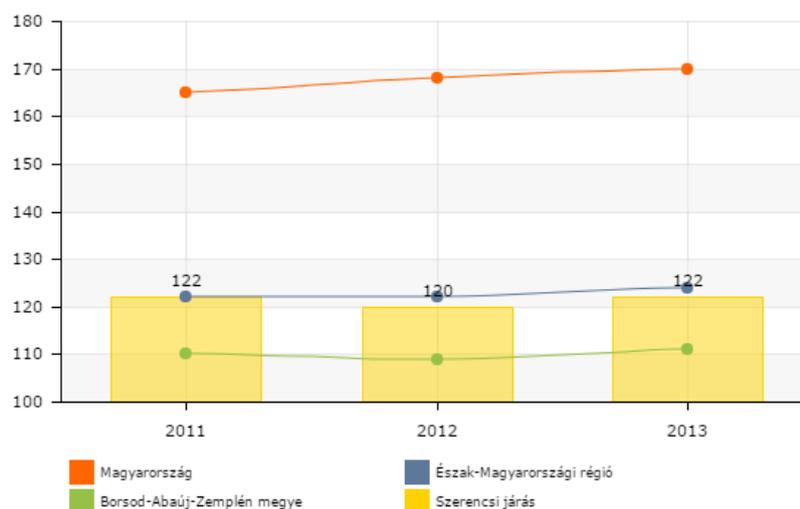
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

21. ÁBRA REGISZTRÁLT GAZDASÁGI VÁLLALKOZÁSOK SZÁMA EZER LAKOSRA 2010-IG

A megfigyelés időpontjában jogilag - adminisztratív nyilvántartások szerint - létező egység, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezet, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is.

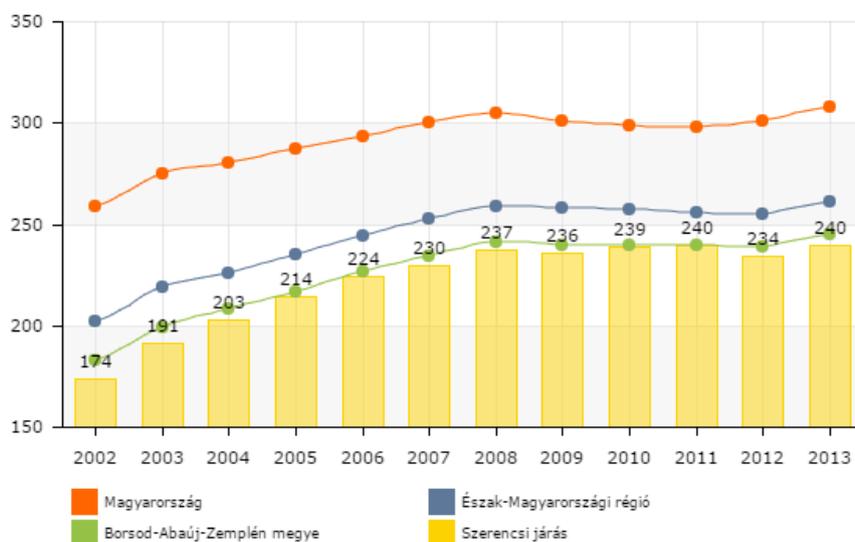
(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

22. ÁBRA REGISZTRÁLT GAZDASÁGI VÁLLALKOZÁSOK SZÁMA EZER LAKOSRA, 2011-TŐL (DB)

A megfigyelés időpontjában jogilag - adminisztratív nyilvántartások szerint - létező egység, azaz adószámmal rendelkező gazdasági szervezet, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is.

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

23. ÁBRA SZEMÉLYGÉPKOCSIK SZÁMA EZER LAKOSRA

A személygépjármű személyek szállítására szolgáló közúti gépjármű, és az ülőhelyek száma (a vezetővel együtt) nem több kilencnél. A személygépjármű fogalmába tartoznak a mopedautók (vezetésükhöz nem kell külön vezetői engedély), a taxik és a bérautók, feltéve, hogy tíznél kevesebb ülőhellyel rendelkeznek. E kategóriába tartozhatnak a raktérrel rendelkező személygépkocsik is.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Munkanélküli segély 2015 (Álláskeresők támogatása, keresetpótló juttatás 2015-ben)	
Álláskeresési járadék maximuma (folyósítási idő maximum 90 nap)	A munkaerő-piaci járulékalap 60%-a, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos minimálbér 100%-a: 105.000 forint/hó 3.500 forint/nap
Keresetpótló juttatás	A keresetpótló juttatás megállapításakor hatályos közfoglalkoztatási bér 60-100%-a közötti mértékben, mérlegelési jogkörben megállapított összeg: 47.493 forint/hó – 79.155 forint/hó
Nyugdíj előtti álláskeresési segély	A kérelem benyújtásának időpontjában hatályos minimálbér 40%-a: 42.000 forint/hó 1.400 forint/nap

A korábbi jogszabályi feltételeknek megfelelően az álláskeresők a Munkaügyi Központ által adható ellátásai két részre voltak oszthatóak: *álláskeresési járadékra*, valamint *álláskeresési segélyre*. Amennyiben valaki rendelkezett az előírt időtartamú munkaviszonnyal, az elsőként járadékot, ennek lejártát követően segélyre volt jogosult.

Jelenleg csak álláskeresői járadék megállapítására van lehetőség, nyugdíj előtti álláskeresői segélyre pedig az a kérelmező szerezhethet jogosultságot, aki – egyéb feltételek fennállása mellett – a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt megelőző 5 éven belüli életkorban van.

Amennyiben az ellátásra való jogosultságát az ellátott kimerítette, a települési önkormányzattól rendszeres szociális segélyre, vagy foglalkoztatást-helyettesítő támogatásra szerezhethet jogosultságot.

Az álláskeresői járadék feltétele a jogszabályban előírt – jelenleg a munkanélkülivé válást megelőző 3 éven belül 360 nap - jogosultsági idő megléte.

Álláskeresői segélyben részesülők száma (Forrás: NGM/KEKKH)

	Nyilvántartott álláskeresői száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2010. 1. negyedév	5625	576	10,2
2010. 2. negyedév	4754	277	5,8
2010. 3. negyedév	4637	363	7,8
2010. 4. negyedév	4853	479	9,9
2010. átlag	4967	424	8,5
2011. 1. negyedév	6163	697	11,3
2011. 2. negyedév	5283	290	5,5
2011. 3. negyedév	4861	343	7,1
2011. 4. negyedév	4634	75	1,6
2011. átlag	5236	351	6,7
2012. 1. negyedév	5700	26	0,5
2012. 2. negyedév	4865	23	0,5
2012. 3. negyedév	4848	24	0,5
2012. 4. negyedév	4913	27	0,5

2012. átlag	5081	25	0,5
2013. 1. negyedév	4452	33	0,7
2013. 2. negyedév	3535	55	1,6
2013. 3. negyedév	3593	64	1,8
2013. 4. negyedév	3152	74	2,4
2013. átlag	3683	56	1,5
2014. 1. negyedév	3363	79	2,3
2014. 2. negyedév	3742	90	2,4
2014. 3. negyedév	3412	104	3,1
2014. 4. negyedév	3401	118	3,5
2014. átlag	3479	98	2,8

Ki kell számolni, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül hány %-a részesült álláskeresési járadékban (korábban munkanélküli segély, keresetpótló támogatás).

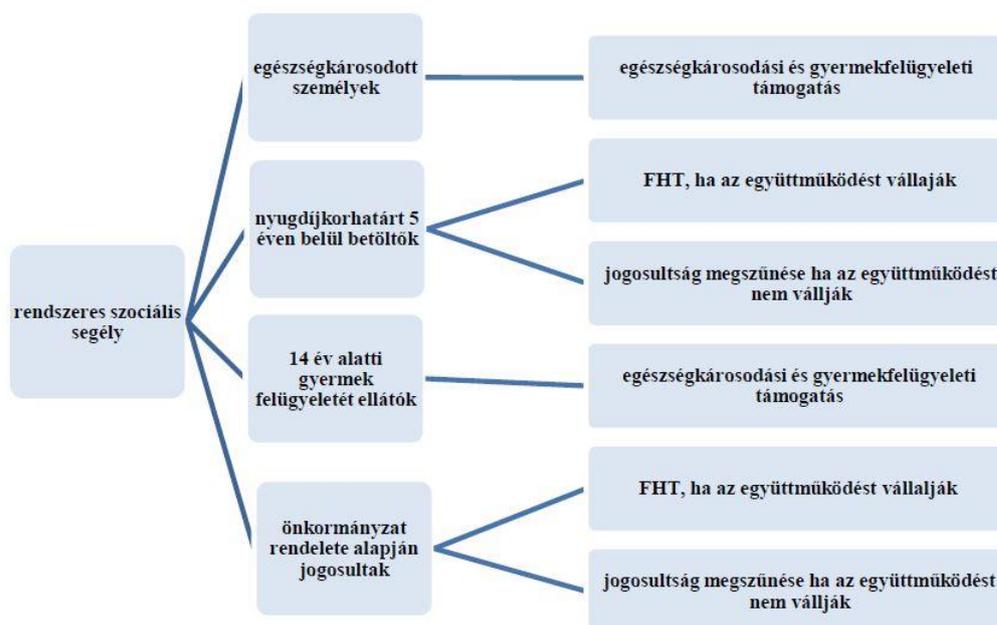
Ezeket az adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma (Forrás: NGM/KEKKH)

	nyilvántartott álláskeresők száma, fő (éves átlagos létszám)	Ebből: álláskeresési járadékra jogosultak	
		fő	%
2010	4967	624	12,6
2011	5236	659	12,6
2012	5081	320	6,3
2013	3683	210	5,7
2014	3479	219	6,3

E táblázatban a százalékos megoszlást úgy számoljuk ki, hogy az álláskeresési járadékra jogosultak létszámát (fő) elosztjuk a nyilvántartott álláskeresők számával, majd megszorozzuk százzal.

Az elemzés során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma (Forrás: NGM/KEKKH)

rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2010		2272		45,7	
2011		2306		44,0	
2012		2663		52,4	
2013		1739		47,2	

2014		1446	41,6		
------	--	------	------	--	--

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott járásban a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe.

Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2010	n.a.
2011	n.a.
2012	n.a.
2013	47
2014	45

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Közfoglalkoztatás:

A közfoglalkoztatás átalakítása következtében 2011. január 1-jétől megszűnt a közmunkaprogram, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés, melyeket az egységes közfoglalkoztatás rendszere váltott fel.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges

munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A közfoglalkoztatás számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására. Azt, hogy ki lehet közfoglalkoztatott, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Kftv.) határozza meg.

Eszerint közfoglalkoztatott az lehet, aki

- munkaviszonyt létesíthet és 16. életévét betöltötte, valamint
- megfelel az alábbi feltételek valamelyikének:
  - a járási hivatalban regisztrált álláskereső vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személy
  - a menekültügyi őrizetben lévő személy kivételével kérelmének jogerős elbírálásáig az, aki menekültként, oltalmazottként, vagy menedékesként történő elismerés iránti kérelmet nyújtott be,
  - olyan harmadik országbeli állampolgár, akinek az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 62. § (1) bekezdés a), c), d), f) pontok alapján kijelölt helyen való tartózkodását rendelte el.

Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Az együttműködő településeken nem áll rendelkezésre olyan adatbázis, amelyből kiderülne, hogy hány fogyatékossgal élő áll alkalmazásban.

A Fot. 4. § a) pontja alapján fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) fogyatékosága,
- b) egészségi állapota

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 4. § (5) bekezdése szerint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni:

- a) a közsférában és a verseny piacon a fogyatékkal élők teljes lakosságához viszonyított arányuknak megfelelő foglalkoztatására;
- b) az egészségügyi ellátások elérhetőségére;
- c) az egészségügyi ellátórendszer és rehabilitációs intézmények közti információáramlásra és együttműködésre;
- d) a szociális szolgáltatások szerepére a fogyatékkal élők rehabilitációjában;
- e) a közoktatási intézmények elérhetőségére, hozzáférhetőségére;
- f) az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében
  - fa) az önkormányzati közszolgáltatásokat nyújtó épületek akadálymentesítésére;
  - fb) az önkormányzati közszolgáltatások információs és kommunikációs akadálymentesítésére;
  - fc) az építésügyi hatóságok felkészültségére az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatában;
  - fd) a helyi tömegközlekedés akadálymentesítésre.

A Fot. 15. § (1) bekezdése alapján a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

foglalkoztatás területén beazonosított problémák és fejlesztési lehetőségek	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
pályakezdő fiatalok elvándorlása a járásból	- önkormányzati bérlakások támogatása
tartós munkanélküliek száma magas	- közmunkaprogramban való ideiglenes foglalkoztatás

	- képzések, átképzések
a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága alacsony	- munkahelyi esélyegyenlőség növelése fogyatékkal élők számára - távmunkára való felkészítés
magas a regisztrált munkanélküliek száma	- vállalkozások, civil szervezetek foglalkoztatásra való ösztönzése önkormányzati tulajdonban lévő épületek, területek kedvezményes bérbeadásával, ingyenes használatra adásával

III. Oktatás

A szegénységi ráta különböző társadalmi-demográfiai jellemzők szerinti értékeit elemezve a már korábban idézett TÁRKI kutatás megállapítja, hogy „a szegénység kockázata csökken az életkorral. A legmagasabb szegénységi kockázatú életkori csoport a gyermekeké és a fiataloké. Az általános, 16,6%-os szegénységi rátával szemben a 0–17 évesek körében a szegénység 22, a 18–24 évesek körében pedig 18%. A gyermekek szegénységi rátája 2007 és 2009 között 17-ről 21%-ra, 2012-re pedig 26%-ra növekedett. 2014-re a gyermekek körében a szegénység 22%-ra csökkent.

Magyarországon 2014-ben a legmagasabb szegénységi rátákat a három- és többgyermekes családok körében (50%), a gyermeküket egyedül nevelők (31%), az olyan gyerekes háztartásokban, ahol a szülőkön kívül más felnőtt (is) él (20%), valamint az egyszemélyes háztartások körében tapasztaltuk (életkortól függően: 24% ill. 18%). Ezzel szemben a gyermektelen háztartások szegénységi rátája átlag alatti: a gyermeket nem nevelő párok körében 9%, a gyermeket nem nevelő nem egyfős és nem is párok alkotta háztartásban élőké 13%. A gyerekesek körében 2014-ben a szegénység előfordulásának valószínűsége az egy vagy két gyermeket nevelő pároknál volt a legalacsonyabb (13-14%), míg – ahogyan láthattuk – a többgyermekes háztartásban az átlagosnál lényegesen magasabb.

2014-re az egy- és kétgyermekesek szegénységi rátája átlag alattivá vált, míg az ennél több gyermeket nevelőké jelentősen nőtt. A 2014-es adatok megerősítik azt a 2012-ben már kirajzolódó tendenciát, miszerint sokgyermekesek relatív helyzete jelentősen romlott, míg az egyedülálló szülőké nagyjából változatlan maradt. 2009-ig a gyermeküket egyedül nevelők szegénysége volt a legmagasabb, 2012-től azonban egyértelműen a harmadik gyermek vállalása az a tényező, ami a leginkább növeli a család szegénységi kockázatát. Szignifikáns javulás tapasztalható ugyanakkor az olyan gyerekes háztartások szegénységi rátájában, ahol a szülők mellett más felnőtt (is) él, mely 2012-et követően 29%-ról 20%-ra csökkent.”

A szegénység kockázatát befolyásoló tényező többek között a háztartásfő iskolázottsága, a háztartásfő gazdasági aktivitása, és a lakóhely. A hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása szorosan összefügg ezekkel a befolyásoló tényezőkkel. A fogalom 2013. szeptember 1-től változott, amely alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előző a)-c) pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jogosultság feltételeinek változása azt jelenti, hogy a 2013. szeptember 1-ig megállapított jogosultságok egy évig érvényesek, tehát 2014-ben a korábbi és az új szabályozás alapján megállapított jogosultságok is voltak.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdés 14. pontja a következőképpen definiálja a hátrányos – és a halmazottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló fogalmát:

„14. hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.”

A törvényi definíció 2013. augusztus 31. napjáig van hatályban, ugyanis 2013. szeptember 1-jétől a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg e két fogalmat, jelentősen átalakítva azokat. Így - többek között - hátrányos helyzetűnek fog minősülni az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek is, akinél alacsony a szülő vagy a családbafogadó gyám foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Sajnos megállapítható, hogy a járásban kevés az iskolapszichológus, a családterápiával foglalkozó pszichológus, illetve a mentálhigiénés szakember. Fontos volna már az óvodában felmerülő problémákat szakember segítségével kezelni, de erre sok esetben nincs, vagy korlátozott a lehetőség. Ugyanakkor sokszor nem elég magát a gyermeket „kezelni”, szükséges volna az egész családot bevonni a terápiába, így segítve elő a problémák megoldását

0–7 éves korúak speciális (oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztésre főleg a városokban van lehetőség. Itt érhetőek el ugyanis a megfelelő szakemberek.

Pénzbeli és természetbeni támogatások

A gyermekvédelmi törvény alapján megállapítható pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- óvodáztatási támogatás,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

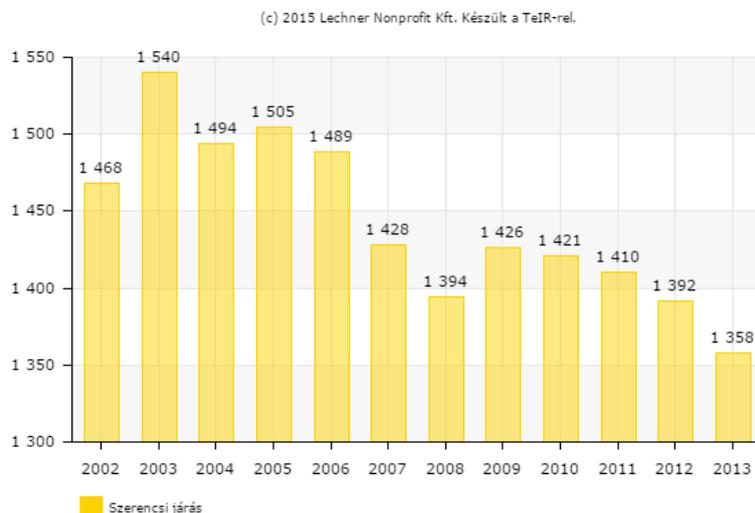
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek, szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményeire, ingyenes tankönyvre, a felsőfokú oktatásban +20 pontra, évente kétszer pedig pénzbeli ellátásra, és további kedvezményekre bizonyos pályázatokon.

A kedvezmény akkor állapítható meg, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege az öny. 130 %-át, ha a szülő egyedülálló, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve nagykorú, nappali tagozaton tanulmányokat folytató eltartott, a jövedelem 140 %-át nem haladja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők adatait a következő táblázat mutatja.

A védőnő már a terhesség kezdetétől jelen van a családok életében, végig kísérve a gyermek és család gondozását egészen a gyermek 6 éves koráig. Itt sem szűnik meg azonban a feladatuk, hiszen az óvodákban és iskolákban is figyelemmel kísérik a gyermekek életét.

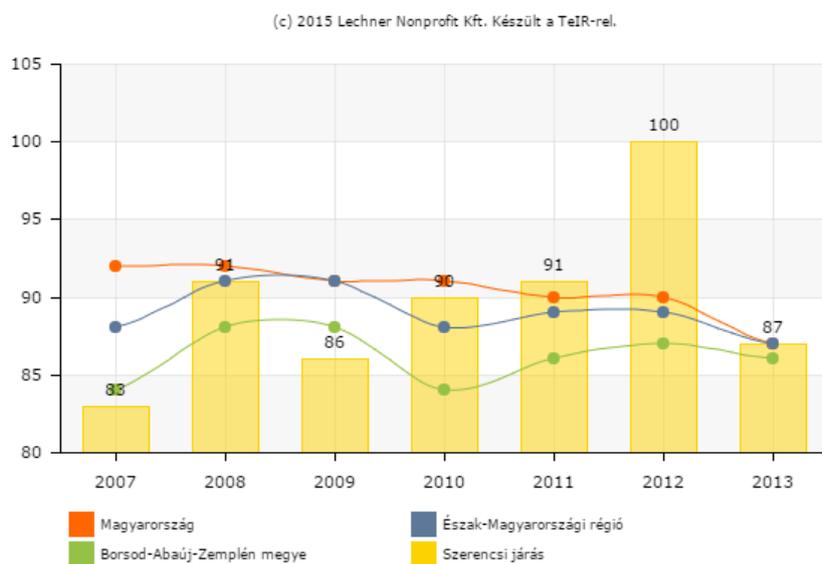
A védőnői gondozás formái:

- Családlátogatás
- Önálló védőnői tanácsadás
- Tanácsadás orvossal
- Fogadóóra tartása
- Nővédelem
- Egészségnevelés
  - családlátogatás során
  - a védőnői tanácsadóban
  - oktatási intézményekben (iskola, óvoda)
  - egészségfejlesztés közösségi szinten

24. ÁBRA ÓVODÁBA BEÍRT GYERMEKEK SZÁMA (FŐ)

Az óvodába felvett és az adatfelvétel eszmei időpontjában az óvoda nyilvántartásában szereplő gyermekek száma.

25. ÁBRA INTERNETTEL ELLÁTOTT ISKOLÁK ARÁNYA AZ ALAP ÉS KÖZÉPFOKÚ OKTATÁSBAN

Internettel ellátott feladatellátási helyek aránya. Feladatellátási hely: a köznevelési intézmény (2012 előtt közoktatási intézmény) igazgatási szervezetén belül a székhelyen vagy más telephelyen működő intézményegység, valamint a székhelyen, illetve az azonos telephelyen, de eltérő nevelési-oktatási feladatokat ellátó intézményegység.

Bölcsődék száma (db)	
Alsódobsza	0
Bekecs	0
Golop	0
Legyesbénye	0
Mád	1
Megyaszó	1
Mezőzombor	0
Monok	0
Prügy	0
Rátka	0
Sóstófalva	0
Szerencs	1
Taktaharkány	0
Taktakenéz	0
Taktaszada	0
Tállya	1
Tiszalúc	1
Újcsanáros	0

Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)	
Alsódobsza	16
Bekecs	180

Golop	0
Legyesbénye	133
Mád	114
Megyaszó	338
Mezőzombor	166
Monok	92
Prügy	275
Rátka	81
Sóstófalva	0
Szerencs	868
Taktaharkány	317
Taktakenéz	173
Taktaszada	208
Tállya	154
Tiszalúc	486
Újcsanáros	74

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma (fő)	
Alsódobsza	17
Bekecs	167
Golop	53
Legyesbénye	259
Mád	197

Megyaszó	530
Mezőzombor	539
Monok	293
Prügy	654
Rátka	50
Sóstófalva	47
Szerencs	459
Taktaharkány	545
Taktakenéz	353
Taktaszada	347
Tállya	254
Tiszalúc	702
Újcsanáros	159

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Egészséges táplálkozás

Napjainkban nagy hangsúlyt kap a már gyermekkortól tudatosan megalapozott egészséges életmód, ehhez kapcsolódóan az egészséges táplálkozás és a sport. Az érintett települések mindegyikén a közfoglalkoztatásban előállított növények is felhasználásra kerülnek a közétkeztetésben, illetve számos ismeretterjesztő és prevenciós program hívja fel a gyermekek figyelmét erre a témára. De sajnos ez leginkább a közoktatási intézményekre korlátozódik,

hiszen a rossz anyagi körülmények között élő családoknál korlátozott a lehetőség arra, hogy a egészségesebben táplálkozzanak. Ehhez kapcsolódóan járási szinten prevenciós programokat lehetne szervezni a Család –és Gyermejkölési Központ szervezésében, míg az önkormányzatok a megtermelt alapanyagokkal járulhatnának hozzá a programhoz.

Szabadidő hasznos eltöltése

Az érintett települések mindegyikén hasznos és a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartó szabadidős programok, tevékenységek szerveződnek iskolaidőben, iskolán kívül és szünidőben is. Mégis sajnos az tapasztalható, hogy sokszor a társas kapcsolatok beszűkülnek, vagy csak kis időre korlátozódnak. Ehhez kapcsolódóan szükség lehet a szabadidős programok összehangolására járási szinten, illetve a járásban lévő civil szervezetek tevékenységének megismertetésére, aktivitásának növelése.

A személyes kapcsolatok beszűkülése oda is visszavezethető, hogy a mai modern világban, amikor mindenki okostelefonnal és tablettel kommunikál, egyszerűbbnek tűnhet a kapcsolattartás. Sokszor azonban ezek a gyerekek nincsenek tisztában az internet veszélyeivel. A gyermekek- és fiatalok védelme az Internet káros tartalmaival szemben egyre fontosabb és égetően aktuális kérdés. Ennek oka az, hogy a felnövekvő nemzedék egyre otthonosabban mozog az Internet világában. Az Internet a gyermekekre egyrészt bizonyos tartalmainál fogva jelenthet veszélyt. A tisztességes weboldalak mellett ugyanis könnyen találkozhatunk az Interneten olyan oldalakkal, amelyek megtévesztő, hamis információkat, vagy egészséges erkölcsi- és szellemi fejlődésükre káros tartalmakat közölnek.

A gyerekek rengeteg időt töltenek az internet virtuális világában. A közösségi oldalakon sokszor túl sok személyes adatot és információt szolgáltatnak magukról, lakcímet, mobilszámot, aminek komoly következményei lehetnek. Ez a kíváncsiság és a naivitás komoly veszélyforrásokhoz vezethet. Ehhez kapcsolódóan interaktív prevenciós programokat lehetne szervezni az oktatási intézményekben.

oktatás területén beazonosított problémák és fejlesztési lehetőségek	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
készségfejlesztés lehetőségek hiánya	lehetőségek felkutatása, programszervezés

IV. Egészségügy

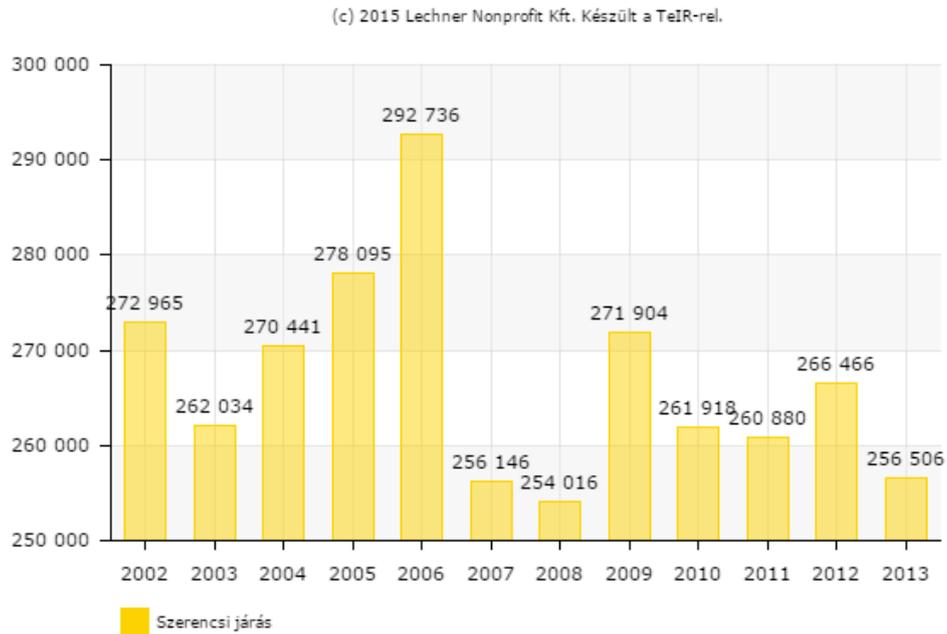
Az egészségügyi alapellátás Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 3. § (1) bekezdése értelmében az önkormányzatok kötelező feladatát képezi.

Megnevezés	Betöltött védőnői álláshelyek száma 2013(Település)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma 2013(Település)	Fiókgyógyszertárak száma (humán) 2013(Település)
Alsódobsza			
Bekecs	1,	1,	
Golop			
Legyesbénye	1,		
Mád	2,		
Megyaszó	2,	1,	
Mezőzombor	2,		
Monok	1,		1,
Prügy	2,	1,	1,
Rátka			1,
Szerencs	7,	5,	,
Taktaharkány	2,		
Taktakenéz	1,		1,
Taktaszada	1,		1,
Tállya	1,		

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

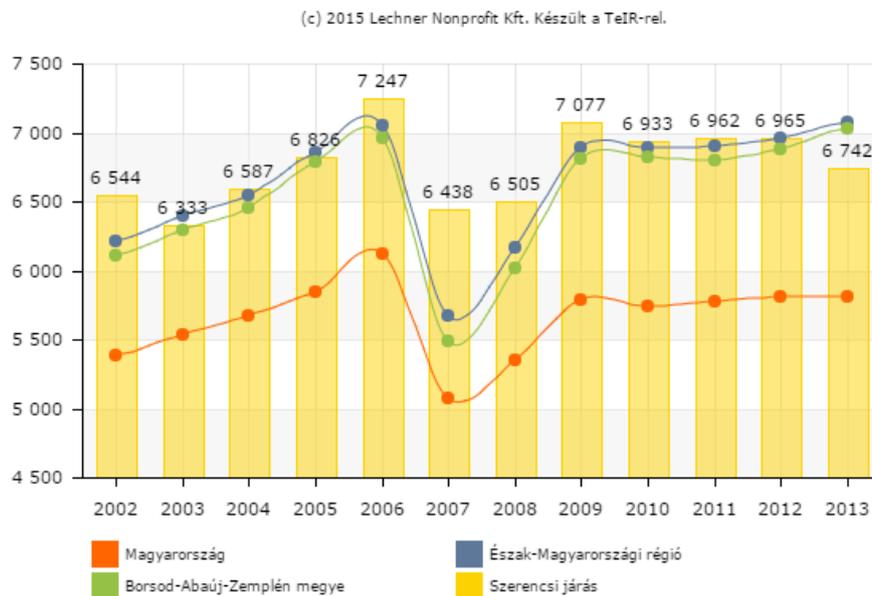
Tiszalúc	3,	2,	
----------	----	----	--

Megnevezés	A házi gyermekorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma 2013(Település)	A házi orvosi ellátásban a rendelésen megjelentek száma 2013(Település)
Alsódobsza	,	,
Bekecs	15143,	16487,
Golop	,	,
Legyesbénye	,	6709,
Mád	,	14897,
Megyaszó	7804,	19667,
Mezőzombor	,	12997,
Monok	,	13760,
Prügy	,	24330,
Rátka	,	11025,
Szerencs	8656,	54758,
Taktaharkány	,	27333,
Taktakenéz	6835,	,
Taktaszada	,	13384,
Tállya	,	24900,
Tiszalúc	9337,	34574,

26. ÁBRA A HÁZIORVOSOK BETEGFORGALMA (FŐ)

A háziorvos betegforgalma a háziorvosi rendelésen való megjelenések száma és a háziorvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások száma.

27. ÁBRA A HÁZIORVOSOK BETEGFORGALMA, EZER LAKOSRA (FŐ)

A háziorvosi rendelésen való megjelenések száma és a háziorvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások ezer lakosra vetített száma.

ESZEI - Szerencs Egyesített Szociális és Egészségügyi Intézet

Szerencs város és környéke mintegy 60 000 lakóját szolgálja ki az ambulánsan végezhető vizsgálatok elvégzésében, hogy ne kelljen Miskolcra bejárni. Egy beteg ember számára az utazás úgy fizikailag, mint pszichésen nagyon megterhelő, magát a betegséget is negatív irányban befolyásolja.

Jelenleg működő szakellátások és szolgáltatások:

- belgyógyászat I.
- belgyógyászat II.
- sebészet,
- nőgyógyászat,
- gyermekgyógyászat,
- fül-orr-gégészet,
- szemészet,
- bőrgyógyászat,
- ideggyógyászat,
- ortopédia,
- urológia,
- reumatológia,
- pszichiátria – addiktológia,
- tüdőgyógyászat,
- gasztroenterológia,
- laboratórium,
- röntgen,
- ultrahang,
- fizioterápia,
- foglalkozás-egészségügy és szakrendelés,
- pszichiátriai gondozó,
- tüdőgondozó,
- gyógytorna,
- sportorvosi rendelés,
- MSZSZ nőgyógyászat és gyermekgyógyászat.

Prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára a legtöbb településen biztosított. A 0-2 éves korú gyermekek évenkénti státusz vizsgálata a védőnő, illetve orvos bevonásával, az iskoláskorú gyermekek (2-4-6 évfolyam) kötelező szűrővizsgálata védőnő, orvos bevonásával történik.

Település szintű rendezvényeken, mint például a falunap vagy egészség-nap egészségügyi szűrést is végeznek a településeken (vérnyomásmérés, vércukor szint mérés) a helyi egészségügyi szolgáltatók bevonásával.

A települések lakosságának szűrővizsgálatokon való részvétele azonban elmarad az elvárt mértéktől, hiszen ha helyben nem megoldható a szűrés, akkor a lakosoknak ezt önköltségen kell vállalnia, de az utazáshoz szükséges anyagi lehetőségeik korlátozottak, vagy időskorúak.

Szükséges legalább éves rendszerességgel buszjáratokat indítani különböző szűréseken történő részvételhez (pl.: mammográfia, tüdőszűrés.) Ehhez az önkormányzatok nagyobb szerepvállalása figyelhető meg.

Megnevezés	Időskorúak otthonainak száma 2013(Település)	Időseket (is) ellátó nappali intézmények száma 2013(Település)	Idősek nappali ellátásában részesülők száma 2013(Település)	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma 2013(Település)
Alsódobsza	,	,	,	9,
Bekecs	,	,	,	16,
Golop	,	,	,	10,
Legyesbénye	,	,	,	9,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Mád	,	1,	19,	19,
Megyaszó	,	1,	18,	16,
Mezőzombor	,	1,	22,	17,
Monok	,	1,	25,	17,
Prügy	,	,	,	17,
Rátka	,	1,	33,	44,
Szerencs	2,	3,	65,	85,
Taktaharkány	,	1,	8,	17,
Taktakenéz	,	,	,	14,
Taktaszada	,	,	,	16,
Tállya	,	1,	36,	17,
Tiszalúc	,	1,	20,	20,

Megnevezés	Fogyatékosokat (is) ellátó nappali intézmények száma 2013(Település)	Fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma 2013(Település)
Alsódobsza	,	,
Bekecs	1,	24,
Golop	,	,
Legyesbénye	,	,
Mád	,	,
Megyaszó	,	,

Mezőzombor	,	,
Monok	,	,
Prügy	,	,
Rátka	,	,
Szerencs	,	,
Taktaharkány	,	,
Taktakenéz	,	,
Taktaszada	,	,
Tállya	,	,
Tiszalúc	,	,

egészségügy területén beazonosított problémák és fejlesztési lehetőségek	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
bentlakásos intézmények száma alacsony	intézmények létrehozása

V. Szociális helyzet

További feladatként jelentkezik helyi szinten is az egészségügyi terület és szociális terület közötti együttműködés erősítése, melyben kiemelkedő szerepe van a háziorvosoknak és védőnőknek, továbbá elő kell segíteni a fiatal orvosok bekapcsolódását, részvételét a helyi alapellátás rendszerébe.

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az aktív idősödés értelmezése egyre inkább komplex szemléletmódot tükröz. Az Egészségügyi Világszervezet és az Európai Unió legújabb megközelítései szerint a fogalom nem csupán arra való törekvésről szól, hogy az idősek minél tovább részt tudjanak venni a munka világában, és minél később kerüljenek olyan állapotba, hogy szervezett formában gondoskodjanak róluk.

A legújabb értelmezések fontos eleme az aktív és tevékeny időskor komplex, integratív értelmezése.

Alapelvek:

- Az aktivitás konkretizálása. A stratégiák olyan célokat kell tartalmazzanak, melyek a fogalmat jelentéssel töltik fel a jól-lét elérése érdekében (család, helyi közösség, társadalom szintjén) és nem szűkül le a foglalkoztatás területére. Az önkéntesség éppoly fontos terület, mint a fizetett munka. A mentális kapacitás megőrzése és frissen tartása éppoly fontos terület, mint a fizikai aktivitás (FUTURAGE, 2011).
- Elsődlegesen preventív programnak kell lennie. Tekintettel arra, hogy élethosszon át tartó programnak kell lennie, így ki kell terjedjen minden időskorú korcsoportra és célcsoportra, csakúgy, mint a fiatalabb korosztályok tagjaira (egyres programok, melyek a fiatalabb idősekre terjednek ki kirekeszthetik az idősebb időseket).
- Intergenerációs szolidaritást alapelvként kell kezelni – ez azt jelenti, hogy nincsenek félelmek, feszültségek a generációk között és a programok a generációk kapcsolatának szorosabbá tétele érdekében, valamint együttműködésük segítésére jönnek létre.
- A programok jogokat és követelményeket, pl. jog a szociális védelemre, élethosszig tartó tanulásra, képzésre.

- Minden stratégiának a kialakítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az idősök legnagyobb részvételével jöjjön létre, segítve az empowermentet.
- A stratégia egyszerre legyen elvi politika (policy) és gyakorlatban megvalósítható programok összessége
- Az active ageing minden esetben helyi értékeken, a kulturális és nemzetállami sajátosságok figyelembe vételével készüljön.

A demográfiai adatok szerint a 65 éven felüliek aránya folyamatos emelkedést mutat a járásban.

Ellátások

2013. január 1-jétől, illetve 2015. március 1-jétől jelentős változások léptek életbe a szociális igazgatás területén: kettévált a támogatások rendszere, hiszen míg korábban a támogatásokat szociális rászorultság alapján csak és kizárólag a települési önkormányzatoktól lehetett kérelmezni, addig 2013. január 1-jétől kétsíkúvá vált az ügymenet: az állami keretből finanszírozott támogatások egy részét a járási hivatalok, egy részét pedig az önkormányzatok biztosítják.

A további módosítások eredményeként 2015. március 1-jétől azokat a támogatásokat, melyeket 100 %-ban a központi költségvetés fedez, a járási hivatalok nyújtják (aktív korúak ellátása, alanyi és normatív közgyógyellátás, hadigondozás, időskorúak járadéka, ápolási díj) míg azokat a pénzbeli ellátásokat, melyeket a települési önkormányzatok finanszíroznak, a helyi rendeletben foglalt szabályozás alapján az önkormányzatok biztosítják.

Ennek eredményeként - mivel minden település maga finanszírozza a támogatásokat – felhatalmazást kaptak arra, hogy az egyes támogatási formákra való jogosultsági feltételeket önmaguk határozzák meg.

Az Szt. által kötelezően biztosítandó, a járási hivatal, illetve az önkormányzat által saját hatáskörben biztosított és finanszírozott pénzbeli és természetbeni ellátások:

- aktív korúak ellátása (rendszeres szociális segély, foglalkoztatást-helyettesítő támogatás – járási hivatal folyósítja),
- lakhatási támogatás, (önkormányzat biztosítja)
- rendkívüli élethelyzetben nyújtható települési támogatás (önkormányzat biztosítja),
- alanyi jogú ápolási díj, (járási hivatal hatásköre),

- közgyógyellátás, (alanyi, normatív jogon járó ellátást a járási hivatal, míg a gyógyszer támogatást a települési önkormányzat állapítja meg)
- temetési támogatás, (önkormányzat folyósítja)
- köztemetés, (önkormányzat biztosítja)
- hadigondozás (járási hivatal hatásköre),
- időskorúak járadéka (járási hivatal hatásköre),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása (járási hivatal hatásköre).

Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult - a jegyes kivételével - a hozzátartozó [Ptk. 685. § *b*) pontja], ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díjat - a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt méltányos ápolási díj kivételével - az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes járási hivatal állapítja meg.

Az ápolást végző személy számára egyidejűleg csak egy ápolási díjra való jogosultság állapítható meg, továbbá egy ápolott személyre tekintettel csak egy ápolást végző személy számára állapítható meg ápolási díj.

Súlyosan fogyatékos személy az, akinek

aa) segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy alig látóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,

ab) hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,

ac) értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),

ad) mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes

és állandó ápolásra, gondozásra szorul;

b) tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

A járási hivatal - kérelemre - **kiemelt ápolási díjra való jogosultságot állapít meg** annak a személynek, aki

a) komplex minősítés alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 3. § (2) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti minősítési kategóriába sorolt hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy

b) olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosságra tekintettel folyósítják.

Méltányossági ápolási díj

Az ellátás biztosítása az települési önkormányzatok számára jelenleg sem kötelező. A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. A 2015. március 1-jét megelőzően megállapított ellátások az önkormányzat mérlegelésétől függően biztosíthatók 2015. március 1-jét követően, települési támogatás formájában. Az önkormányzatok a települési támogatás keretében ellátást biztosíthatnak a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére.

Közgyógyellátás

Az Szt. alapján a szociálisan rászorult személyek részére közgyógy igazolvány állítható ki az egészségi állapot megőrzése, illetve helyreállítása érdekében. A közgyógyellátásra való jogosultságnak három formáját határozza meg a törvény, melyek közül az alanyi és normatív alapon való jogosultság elbírálása a törvény alapján történik, mely a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

A méltányossági közgyógyellátás helyébe lépő gyógyszer-támogatásra való jogosultság feltételeit pedig a települési önkormányzatoknak helyi rendeletükben kell szabályozniuk.

Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra

- a) az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- b) a rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy;
- c) a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- d) a központi szociális segélyben részesülő;
- e) a rokkantsági járadékos;
- f) az, aki
  - fa) rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,
  - fb) 2011. december 31-én rokkantsági ellátásban részesült, és I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,
  - fc) rokkantságára tekintettel 2012. január 1-je és 2012. április 15-e közötti időszakban közgyógyellátást állapítottak meg,
  - fd) akinek korábbi rokkantsági ellátását 2012. január 1-jét követően a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság öregségi nyugdíjként folyósítja tovább, és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy
  - fe) öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon a fa) vagy fb) alpont hatálya alá tartozott;
- g) az, aki, vagy aki után szülője, vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak a jogszabály által elismert térítési díja (a továbbiakban: rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át (2850 Ft-ot) meghaladja, feltéve hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (28.500 Ft-ot), egyedülélő esetén 150%-át (42.750 Ft-ot).

Fentieken túl, az a szociálisan rászorult személy is jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében az ÖR-ben meghatározott feltételek fennállnak. E szerint a jegyző rászorultsági alapon gyógyszer-támogatást biztosít annak a személynek, aki a gyógyító ellátásának költségeit életfenntartása veszélyeztetése nélkül nem képes viselni.

A gyógyító ellátás költségének mértéke abban az esetben veszélyezteti a létfenntartást, amennyiben az egy főre számított havi családi jövedelemhatár

- a. az öny. 150 %-át,
- b. két közeli hozzátartozóból álló család esetén az öny. 180 %-át,
- c. egyedül élő esetében 250 %-át,
- d. kivételes méltánylást érdemlő, az 1. § (4) bekezdés b) pontja esetében 270 %-át nem haladja meg, és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke az öny. 30 %-át eléri.

Méltányossági közgyógyellátás

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-től kikerültek a szociális törvényből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem kötelező.

Méltányossági közgyógyellátás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehetett benyújtani. A korábban hatályos szabályokat kell alkalmazni, tehát az ellátásra való jogosultság egy éves időtartamban fennáll az alábbi esetekben:

- Ha az ellátásra való jogosultságot 2015. március 1-jét megelőzően megállapították, vagy
- Ha az ellátásra való jogosultság megállapítása iránti eljárás 2015. február 28-án folyamatban van.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

Fogyatékossgal élők részére akadálymentesítés

A településeken részben akadálymentesítettek a középületek. A legtöbb helyen megvalósultak pályázati úton a fizikai akadálymentesítések, de az infokommunikációs és egyéb fogyatékossgal élők részére csak részlegesen oldották meg a problémát. Ehhez kapcsolódóan szükséges volna egy felmérés készítése az egyes településeken, hogy milyen fogyatékossgal élők vannak a településeken, milyen igény merülne fel az akadálymentesítésre vonatkozóan, ezt követően pedig a megvalósításhoz az ide kapcsolódó pályázati lehetőségeket kell figyelni.

szociális területen beazonosított problémák és fejlesztési lehetőségek	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénylése magas	más típusú ellátás minőségének emelése

Beazonosított problémákra hozott fejlesztési lehetőségek

Intézkedés címe:	„Sportpohár”
Feltárt probléma	Alacsony az elismertsége a betanított munkának. Kevés a kezűgyességet és a koncentrációs képességet javító közösségi rendezvény a járásban.
Célok - Általános megfogalmazás	<ul style="list-style-type: none"> • kezűgyesség fejlesztése, • kezűgyességet igénylő munkák (operátor) elismertségének növelése • koncentrációra való képesség növelése • szabályok betartására való nevelés • közösségi rendezvények
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • igényfelmérés, • rendezvényszervezés, közösségfejlesztő rendezvény • versenysorozat szervezése
Résztevők és felelős	sportegyesületek, KLIK, önkormányzat, egyesületek, művelődési intézmények dolgozói
Határidő(k) pontokba szedve	minden év első negyedévében
Szükséges erőforrások	segítő-, rendező szakemberek, pedagógusok, tornaterem pályázati forrás kihasználása

Intézkedés címe:	Menetrend egyeztetés Szerencs Járás településeit érintően
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A járás községeiben alacsony a buszjáratok száma, nem illeszkedik több műszakos munkába járáshoz.
Célok - Általános megfogalmazás	<ul style="list-style-type: none"> • településeken készüljön felmérés a buszközlekedést igénybevevőkről, • igény esetén történjen egyeztetés a tömegközlekedés menetrendjének átalakításáról
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • igényfelmérés, • egyeztetés kezdeményezése
Részvevők és felelős	Járási Hivatal Partner: közlekedési hatóság
Határidő	2018. 12. 31.
Szükséges erőforrások	szakfeladatokat ellátó szakember-ellátottság adott

Intézkedés címe:	Idősek bentlakásos ellátására vonatkozó igényfelmérése, feladatellátáshoz kapcsolódó pályázatfigyelés
Feltárt probléma	Magas az egyedül élő, ápolást-, ellátást igénylő idősök száma
Célok - Általános megfogalmazás	<ul style="list-style-type: none"> • bentlakásos ellátás igényének felmérése, • együttműködések feltérképezése, • feladatellátás lehetőségének felkutatása, • pályázatfigyelés
Tevékenységek	települési szintű igényfelmérés készítése, szükséges erőforrások feltérképezése, pályázati lehetőségek felkutatása, társulások kialakítása
Részvevők és felelős	Együttműködő partner önkormányzatok polgármesterei Partnerek: szakfeladatokat ellátó intézmények, egyházak, egyesületek, alapítványok
Határidő	2020. 08. 31.
Szükséges erőforrások	pályázati forrásból

Intézkedés címe:	Alapkompetencia-fejlesztés, felzárkóztató képzések indításának ösztönzése
Feltárt probléma	Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a Szerencs Járás lakónépességhez viszonyítva.
Célok - Általános megfogalmazás	Az oktatási infrastruktúra javítása, minőségének fejlesztése, valamint a munkanélküliek és hátrányos helyzetű célcsoportok munkaerő-piaci reintegrációjának elősegítése
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • alapkompetencia fejlesztésbe bevonni kívánt résztvevők felmérése, • képző intézettel együttműködés kialakítása, • 5-,6-,7-,8. osztályos felzárkóztató képzések szervezése (több település összefogásával)
Résztvevők és felelős	polgármesterek
Határidő(k) pontokba szedve	2018. 12. 31.
Szükséges erőforrások	pályázati forrás, felmérés készítéséhez önkormányzati munkatárs, szaktanterem képzéshez, tárgyi eszközök a képzéshez

Intézkedés címe:	Tudatos közfoglalkoztatás tervezés-szervezés
Feltárt probléma	Komplex problémakezelés hiányosságai a közfoglalkoztatás területén
Célok - Általános megfogalmazás	összehangolt foglalkoztatás szervezés: - foglalkoztatott kiválasztása - ha szükséges, képzésbe vonása - munkakörbe sorolás (képzettség szerint)
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • településen élők feltérképezése (iskolai végzettség, tapasztalat, szaktudás, stb.) • közfoglalkoztatási program • felhasználható terület összehangolása
Részvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködésben résztvevő polgármesterek • járási hivatal • foglalkoztatási osztály
Határidő	folyamatos
Szükséges erőforrások	pályázati forrásból finanszírozható, helyi szakembergárda bevonásával

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatásban résztvevők életpálya-modelljének kidolgozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közfoglalkoztatási rendszer rugalmatlansága miatt, nincs lehetőség a foglalkoztatottak közötti differenciálásra. Érdektelenség kialakulása.
Célok - Általános megfogalmazás	Erősödjön az elsődleges munkaerő-piacra jutás lehetősége
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • Települési szintű javaslatok kidolgozása. • Szintetizálása a helyi programoknak. • Differenciáltabb közfoglalkoztatási rendszer – javaslat kidolgozása; életpálya-modell.
Résztevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> • Kistérségi társulási tanács • Járási Hivatal
Határidő	folyamatos
Szükséges erőforrások	Szakterületen jártas szakemberek bevonása.

Intézkedés címe:	Duális szakképzés nyújtotta lehetőségek feltérképezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkaerő kereslet-kínálat szintetizálásának hiányosságai. Pályakezdő képzett fiatalok elvándorlása
Célok - Általános megfogalmazás	<ul style="list-style-type: none"> • fiatal szakképzett munkaerő képzettségének megfelelő munkához jusson, • járás megtartó ereje növekedjen
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • hiányszakmák feltérképezése • lehetőségek felmérése • gyakorlati helyszínek feltérképezése • elméleti és gyakorlati oktatói gárda felmérése
Résztevők és felelős	Foglalkoztatási osztály Szakképzési központ munkatársai
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérésenként 6 hónap
Szükséges erőforrások	Szakáganként biztosított a humán erőforrás. Pályázati forrás bevonása szükséges.

Intézkedés címe:	Vállalkozói fórum megalakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gazdasági szervezetek for-profit és non-profit ágának és az önkormányzatok valamint állami intézmények kommunikációja időben elhúzódó.
Célok - Általános megfogalmazás	<ul style="list-style-type: none"> • információáramlás hatékonyságának növelése, • együttműködések kialakítása
Tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzat tájékoztatása a járásban található vállalkozásokat a tervezett fejlesztésekről - összehangolt stratégiák kidolgozása - foglalkoztatás és foglalkoztathatóság kérdéseinek megvitatása - képzési programok összehangolása az elsődleges munkaerőpiacon megjelenő igényekkel
Részvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - pályázó önkormányzat - szakmai megvalósítók - gazdasági társaságok - alapítványok - szakképző intézet
Határidő	Minden év első negyedében
Szükséges erőforrások	saját erőforrásból megvalósítható, humán és technikai források adottak

Ábrajegyzék:

1. ábra Lakónépesség száma a Szerencsi Járásban	49
2. ábra Élveszületések száma a Szerencsi Járásban.....	50
3. ábra Halálozások száma a Szerencsi Járásban.....	51
4. ábra Természetes szaporodás/fogyás összehasonlító táblázata.....	52
5. ábra Belföldi vándorlási különbözet.....	52
6. ábra Odavándorlások száma a Szerencsi Járásban.....	53
7. ábra Elvándorlások száma	54
8. ábra Állandó népességből a 18-59 évesek száma	55
9. ábra öregedési mutató	56
10. ábra regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma, 2011-től	70
11. ábra Fogyasztási kiadások szerkezete 2012-2014	71
12. ábra Laksűrűség Szerencs Járásban.....	72
13. ábra új építésű lakások aránya	73
14. ábra fenntartott önkormányzati lakásbérlemények száma	74
15. ábra Munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként	78
16. ábra Regisztrált munkanélküliek száma (fő).....	79
17. ábra pályakezdő munkanélküliek aránya	82
18. ábra regisztrált munkanélküliek száma általános iskola 8 osztálynál kevesebb végzettséggel	83
19. ábra adófizetők aránya.....	85
20. ábra egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (ft)	85
21. ábra Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra 2010-ig.....	86
22. ábra Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2011-től (db).....	86
23. ábra Személygépkocsik száma ezer lakosra	87
24. ábra óvodába beírt gyermekek száma (fő).....	99
25. ábra internettel ellátott iskolák aránya az alap és középfokú oktatásban.....	99
26. ábra a háziorvosok betegforgalma (fő)	106
27. ábra a háziorvosok betegforgalma, ezer lakosra (fő)	106

1. számú melléklet – Összegző táblázat

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1	vállalkozói fórum megalakítása	a gazdasági szervezetek for-profit és non-profit ágának és az önkormányzatok valamint állami intézmények kommunikációja időben elhúzódó	információáramlás hatékonyságának növelése, együttműködések kialakítása	-települési szintű gazdasági programok - gazdaságfejlesztési tanulmány, helyi esélyegyenlőségi programok	- önkormányzat tájékoztassa a járásban található vállalkozásokat a tervezett fejlesztésekről - összehangolt stratégiák kidolgozása - foglalkoztatás és foglalkoztathatóság kérdéseinek megvitatása - képzési programok összehangolása az elsődleges munkaerőpiacra megjelenő igényekkel	- pályázó önkormányzati megvalósítók	Minden év első negyedévében	- alkalmazottak száma - megjelöltek száma (min. 20 fő)	saját erőforrásból megvalósítható, humán és technikai források adottak	eredményesség függvényében
2	duális szakképzés nyújtotta lehetőségek	a munkaerő-kereslet és kínálat nincs	fiatal szakképzett munkaerő	települési szintű gazdasági programok,	hiányszakmák feltérképezése lehetőségek	Foglalkoztatási osztály	Felmérésenként 6 hónap.	beiskolázottak száma, képzést sikeresen	Szakáganként biztosított a humán erőforrás	eredményesség függvényében. Pályázati forrás

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

	feltérképezése	összhangban pályakezdő képzett fiatalok elvándorlása	képzettségének megfelelő munkához jusson, járás megtartó ereje növekedjen	helyi esélyegyenlőségi programok	felmérése gyakorlati helyszínek feltérképezése elméleti és gyakorlati oktatói gárda felmérése			elvégzők száma, sikeresen elhelyezkedők száma	. Pályázati forrás bevonása szükséges.	kimerültség.
3	közfoglalkoztatásba résztvevők minősítésének kidolgozása	a közfoglalkoztatási rendszer rugalmatlansága miatt, nincs lehetőség a foglalkoztatottak közötti differenciálásra	erősödjön az elsődleges munkaerő-piacra jutás lehetősége	helyi esélyegyenlőségi programok	Települési szintű javaslatok kidolgozása. Szintetizálása a helyi programoknak. Differenciáltabb közfoglalkoztatási rendszer – javaslat kidolgozása; életpálya-modell	Kistérségi társulási tanács, Járási Hivatal	folyamatos	Életpálya-modell javaslat kidolgozása. Elsődleges munkaerőpiacra jutók száma.	Szakterületen jártas szakemberek bevonása.	Motiváció fenntartásával.
4	tudatos közfoglalkoztatás tervezés-szervezés	komplex problémakezelés hiánya	összehangolt foglalkoztatás szervezés: - foglalkoztatott kiválasztása - ha szükséges, képzésbe vonása - munkakörbe sorolás (képzettség szerint)	helyi esélyegyenlőségi programok	településen élők feltérképezése (iskolai végzettség, tapasztalat, szaktudás, stb.) közfoglalkoztatási program felhasználható terület összehangolása	Település önkormányzata, foglalkoztatási osztály	folyamatos	foglalkoztatottak száma	pályázati forrásból finanszírozható, helyi szakembergárda bevonásával	forrás kimerültségig
5	alapképzettség-fejlesztés,	magas az alacsony iskolai	Az oktatási infrastruktúra	helyi esélyegyenlőségi programok	alapképzettség-fejlesztésbe	polgármesterek	2018. 12. 31.	képzések száma, képzésbevonások	pályázati forrás, felmérés	pályázati forrás függvényében

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

	felzárkóztató képzések indításának ösztönzése	végzettséggel rendelkezők aránya	javítása, minőségének fejlesztése, valamint a munkanélküliek és hátrányos helyzetű célcsoportok munkaerő-piaci reintegrációjának elősegítése	i programok	bevonni kívánt résztvevők felmérése, képző intézettel együttműködés kialakítása, 5-,6-,7-,8. osztályos felzárkóztató képzések szervezése (több település összefogásával)			száma, képzést eredményesen befejezők száma	készítéséhez önkormányzati munkatárs, szaktanterem képzéshez, tárgyi eszközök a képzéshez	
6	idősek bentlakásos ellátására vonatkozó igényfelmérés, feladatellátás közösen pályázni	magas az egyedül élő idősek száma	bentlakásos ellátás igényének felmérése, együttműködések feltérképezése, feladatellátás lehetőségének felkutatása, pályázatfigyelés	helyi esélyegyenlőségi programok	települési szintű igényfelmérés készítése, szükséges erőforrások feltérképezése, pályázati lehetőségek felkutatása, társulások kialakítása	Együttműködő partner önkormányzatok polgármesterei	2020. 08. 31.	igényfelmérés száma, humán erőforrás, pályázatok	pályázati forrásból	pályázati forrás kimerüléséig
7	menetrend egyeztetés	a járás községeiben alacsony a buszjáratok száma, nem illeszkedik több műszakos munkába járáshoz	településeken készüljön felmérés a buszközlekedést igénybevevőkről, igény esetén egyeztetés a tömegközlekedés menetrendjének átalakításáról	helyi esélyegyenlőségi programok	igényfelmérés, egyeztetés kezdeményezés	járási hivatal	2018. 12. 31.	igényfelmérés	szakfeladatokat ellátó szakember-ellátottság adott	igény szerint
8	„sportpohár”	alacsony az elismertsége a	kézügyesség fejlesztése,	helyi esélyegyenlőségi programok	igényfelmérés, rendezvényszervezés	sportegyesületek, KLIK,	minden év első negyedévében	nevezések, díjazottak száma	pedagógusok, tornaterem	igény szerint

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

		betanított munkának	kézügyességet igénylő munkák (operátor) elismertségének növelése	i programok	vezés, versenysorozat	önkormányzat				
--	--	---------------------	--	-------------	-----------------------	--------------	--	--	--	--

2. számú melléklet – Együttműködési megállapodás

Együttműködési megállapodás

ÁROP-1.A.3-2014-2014-0117

Amely létrejött egyrészről a **Szerencs Város Önkormányzata 3900 Szerencs, Rákóczi út 89. képviseli Koncz Ferenc polgármester** (továbbiakban pályázó), másrészről a .....(továbbiakban együttműködő partner) között a mai napon és az alábbiak szerint:

1. A felek rögzítik, hogy jelen együttműködési megállapodás aláírásával megállapodnak abban, hogy az ÁROP-1.A.3 pályázat nyertese (jelen szerződésben: pályázó) a partner számára tájékoztatást nyújt az általa megvalósítandó programok részleteiről, illetve a partner bevonhatóságának körülményeiről és részleteiről.
2. Az együttműködésben partneri félként szereplő szervezet vállalja, hogy amennyiben a pályázó által nyújtott lehetőségekkel élni kíván, úgy azt a főpályázóval szoros együttműködésben valósítja meg.
3. Az együttműködő partnerek kijelentik, hogy a program megvalósítása során rendszeresen információt cserélnek egymással az esetleges tapasztalatokról, továbbá kijelentik, hogy a projektben a legjobb tudásuknak megfelelően közreműködnek.
4. Az együttműködés tagjai a megvalósítandó cél érdekében a következő feladatokat vállalják:

A pályázó projektben vállalt konkrét feladatai:

- A pályázó meghívja az Együttműködő Partnert a járási szintű felzárkózási kerekasztalon való részvételre.

A partner által vállalt konkrét feladatok:

- Az Együttműködő Partner képviselői részt vesznek a járási szintű felzárkózási kerekasztalon.
- Az Együttműködő Partner képviselői szakmai munkájukkal hozzájárulnak a járási szintű „Esélyegyenlőségi Programterv” elkészítéséhez.

5. Ezen megállapodás kifejezi a felek azon szándékát is, hogy a projekt lezárását követően a jövőben is együttműködnek és az addig elért eredmények további folyamatos fenntartását saját eszközeikkel is biztosítják.

A felek a fenti megállapodást, mint akaratukkal mindenben megegyezőt elolvasás után aláírták.

Kelt: , 2015.....

.....	.....
Együttműködő partner képviselője	Pályázó képviselője

3. számú melléklet - adattáblák

Lakónépesség száma az év végén				
Megnevezés	2010	2011	2012	2013
Alsódobsza	316,	319,	298,	294,
Bekecs	2410,	2391,	2521,	2528,
Golop	555,	523,	560,	550,
Legyesbénye	1527,	1516,	1538,	1524,
Mád	2130,	2128,	2290,	2260,
Megyaszó	2760,	2722,	2711,	2714,
Mezőzombor	2434,	2378,	2429,	2469,
Monok	1583,	1558,	1700,	1665,
Prügy	2370,	2348,	2489,	2488,
Rátka	942,	946,	970,	962,
Szerencs	9173,	9100,	9166,	9130,
Taktaharkány	3678,	3642,	3658,	3634,
Taktakenéz	1246,	1243,	1293,	1265,
Taktaszada	1882,	1878,	1949,	1952,
Tállya	1926,	1905,	1975,	1929,
Tiszalúc	5330,	5304,	5247,	5161,

Állandó népesség													
2010	Álla ndó nép ess ég, nők öss zes en	Álla ndó nép ess ég, fér fiak öss zes en	Álla ndó nép essé gből a 0- 2 éves ek szá ma	Álla ndó nép essé gből a 0- 14 éves nők szá ma	Álla ndó nép essé gből a 0- 14 éves férfi ak szá ma)	Álla ndó nép essé gből a 15- 17 éves nők szá ma	Álla ndó nép essé gből a 15- 17 éves férfi ak szá ma	Álla ndó nép essé gből a 18- 54 éves nők szá ma	Álla ndó nép essé gből a 18- 59 éves férfi ak szá ma	Álla ndó nép essé gből a 60- 64 éves nők szá ma	Álla ndó nép essé gből a 60- 64 éves férfi ak szá ma	Álla ndó nép essé gből a 65-X éves nők szá ma	Álla ndó nép essé gből a 65-X éves férfi ak szá ma

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Alsó dobs za	170 ,	159 ,	6,	21,	24,	7,	4,	70,	100,	7,	9,	46,	22,
Beke cs	131 7,	130 9,	60,	178,	206,	63,	55,	712,	869,	64,	71,	204,	108,
Golo p	322 ,	289 ,	15,	43,	40,	9,	13,	136,	185,	19,	12,	94,	39,
Legy esbé nye	836 ,	814 ,	38,	132,	148,	35,	36,	406,	519,	51,	32,	162,	79,
Mád	126 1,	110 3,	50,	129,	127,	49,	39,	635,	752,	99,	69,	256,	116,
Meg yasz ó	142 0,	140 9,	126,	311,	359,	74,	85,	662,	790,	69,	51,	228,	124,
Mez őzo mbo r	132 2,	122 7,	115,	282,	275,	49,	47,	636,	754,	68,	48,	214,	103,
Mon ok	886 ,	819 ,	63,	145,	164,	38,	37,	391,	483,	57,	45,	196,	90,
Prüg y	132 3,	131 1,	105,	291,	319,	61,	69,	648,	767,	56,	60,	199,	96,
Rátk a	523 ,	447 ,	20,	56,	44,	16,	22,	254,	303,	29,	21,	133,	57,
Szer encs	514 4,	450 0,	226,	576,	606,	146,	156,	246 3,	282 1,	354,	295,	116 9,	622,
Takt ahar kány	196 0,	186 5,	116,	332,	374,	75,	73,	901,	109 2,	136,	95,	377,	231,
Takt aken éz	668 ,	645 ,	75,	177,	171,	30,	21,	297,	365,	24,	34,	102,	54,
Takt asza da	102 4,	100 3,	68,	205,	236,	43,	42,	503,	602,	48,	41,	167,	82,
Tály a	107 3,	987 ,	55,	153,	152,	33,	36,	504,	636,	72,	36,	240,	127,
Tisza lúc	283 5,	266 9,	188,	516,	557,	128,	122,	137 6,	159 2,	158,	151,	447,	247,
2011													
Alsó dobs za	196 6,	177 ,	159,	9,	26,	24,	5,	3,	73,	105,	9,	10,	43,
Beke cs	692 ,	130 4,	129 3,	49,	167,	184,	59,	64,	711,	861,	75,	69,	201,
Golo p	131 3,	312 ,	277,	12,	44,	37,	6,	10,	130,	180,	20,	14,	91,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Legy esbé nye	116 6,	830 ,	812,	45,	128,	148,	37,	36,	399,	518,	52,	35,	158,
Mád	390 ,	125 9,	109 9,	52,	128,	134,	48,	36,	633,	741,	96,	73,	257,
Meg yasz ó	217 6,	141 2,	139 8,	115,	308,	352,	62,	80,	657,	793,	72,	54,	237,
Mez őzo mbo r	344 ,	130 3,	119 6,	99,	271,	260,	54,	44,	617,	737,	68,	53,	211,
Mon ok	782 ,	872 ,	816,	62,	144,	166,	34,	29,	381,	488,	59,	45,	192,
Prüg y	212 7,	130 5,	131 4,	101,	284,	307,	59,	77,	632,	776,	55,	57,	193,
Rátk a	124 6,	520 ,	450,	26,	55,	47,	17,	18,	250,	305,	37,	26,	129,
Szer encs	307 3,	512 6,	445 3,	223,	582,	598,	137,	148,	238 3,	279 0,	376,	292,	119 1,
Takt ahar kány	182 4,	195 4,	183 8,	109,	323,	358,	83,	78,	894,	107 6,	132,	98,	381,
Takt aken éz	287 8,	664 ,	643,	69,	160,	170,	35,	24,	299,	358,	28,	31,	100,
Takt asza da	313 ,	101 9,	997,	66,	209,	225,	33,	52,	511,	600,	52,	41,	162,
Tálly a	122 1,	105 9,	968,	47,	144,	149,	33,	32,	489,	631,	77,	42,	237,
Tisza lúc	283 9,	282 4,	266 6,	195,	521,	523,	123,	143,	137 0,	160 0,	162,	145,	433,
2012													
Alsó dobs za	196 6,	160 ,	156,	7,	22,	21,	3,	4,	64,	103,	9,	10,	39,
Beke cs	692 ,	129 0,	127 9,	47,	162,	171,	49,	60,	709,	863,	76,	70,	204,
Golo p	131 3,	317 ,	275,	14,	42,	38,	10,	8,	132,	175,	21,	20,	90,
Legy esbé nye	116 6,	820 ,	800,	45,	120,	135,	39,	42,	389,	513,	55,	40,	162,
Mád	390 ,	122 8,	109 3,	42,	125,	122,	33,	38,	617,	735,	93,	80,	257,
Meg yasz ó	217 6,	140 2,	137 9,	113,	293,	334,	71,	82,	647,	788,	74,	60,	239,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Mezőzombor	344,	1293,	1196,	95,	267,	253,	52,	48,	614,	734,	63,	58,	214,
Monok	782,	857,	794,	54,	139,	157,	30,	31,	383,	473,	60,	44,	193,
Prügy	2127,	1305,	1323,	110,	274,	297,	69,	85,	626,	785,	61,	60,	192,
Rátka	1246,	515,	451,	27,	55,	45,	12,	21,	245,	306,	43,	27,	128,
Szerencs	3073,	5071,	4393,	204,	558,	581,	133,	132,	2349,	2757,	388,	293,	1198,
Taktaharkány	1824,	1925,	1811,	116,	298,	352,	95,	84,	885,	1057,	134,	98,	376,
Taktakenez	2878,	650,	639,	54,	151,	168,	31,	29,	302,	352,	32,	31,	95,
Taktasada	313,	1017,	1001,	62,	211,	217,	26,	59,	513,	610,	50,	40,	156,
Tállya	1221,	1043,	947,	45,	140,	144,	39,	33,	474,	611,	72,	53,	234,
Tisza-lúc	2839,	2780,	2631,	196,	493,	506,	121,	145,	1359,	1601,	178,	129,	435,
2013													
Alsó-dobsza	1966,	158,	157,	9,	21,	21,	3,	3,	63,	99,	16,	13,	39,
Bekecs	692,	1283,	1304,	54,	158,	161,	45,	62,	697,	894,	80,	71,	212,
Golop	1313,	312,	269,	10,	39,	37,	12,	8,	132,	172,	17,	20,	92,
Legyésbénye	1166,	805,	794,	43,	116,	131,	36,	37,	379,	515,	53,	48,	158,
Mád	390,	1209,	1077,	36,	118,	117,	29,	35,	609,	724,	84,	79,	260,
Megyaszó	2176,	1410,	1381,	106,	294,	323,	61,	83,	670,	801,	83,	52,	233,
Mezőzombor	344,	1308,	1199,	95,	268,	255,	57,	48,	621,	728,	67,	56,	208,
Monok	782,	849,	800,	55,	127,	156,	35,	36,	379,	474,	59,	42,	195,
Prügy	2127,	1304,	1319,	118,	272,	298,	64,	83,	624,	781,	64,	57,	187,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Rátka	1246,	503,	443,	26,	55,	46,	9,	11,	243,	305,	39,	30,	122,
Szerencs	3073,	5049,	4389,	200,	553,	585,	126,	128,	2323,	2725,	396,	307,	1215,
Taktaharkány	1824,	1911,	1805,	119,	295,	340,	89,	85,	882,	1050,	137,	114,	377,
Taktakenéz	2878,	649,	638,	40,	149,	169,	34,	33,	301,	344,	34,	31,	92,
Taktaszada	313,	1021,	1004,	74,	208,	214,	32,	60,	501,	605,	50,	53,	162,
Tállya	1221,	1031,	934,	57,	147,	143,	34,	33,	470,	605,	67,	54,	234,
Tiszalúc	2839,	2749,	2615,	183,	478,	497,	116,	137,	1350,	1589,	186,	140,	439,

	Öregedési index						
2010	Állandó népességből a 65-X éves nők száma	Állandó népességből a 65-X éves férfiak száma	összesen (fő)	Állandó népességből a 0-14 éves nők száma	Állandó népességből a 0-14 éves férfiak száma)	összesen (fő)	öregedési index (%)
Alsódobsza	46,	22,		21,	24,		
Bekecs	204,	108,		178,	206,		
Golop	94,	39,		43,	40,		
Legyesbénye	162,	79,		132,	148,		
Mád	256,	116,		129,	127,		
Megyaszó	228,	124,		311,	359,		
Mezőzombor	214,	103,		282,	275,		
Monok	196,	90,		145,	164,		
Prügy	199,	96,		291,	319,		
Rátka	133,	57,		56,	44,		
Szerencs	1169,	622,		576,	606,		
Taktaharkány	377,	231,		332,	374,		
Taktakenéz	102,	54,		177,	171,		
Taktaszada	167,	82,		205,	236,		
Tállya	240,	127,		153,	152,		
Tiszalúc	447,	247,		516,	557,		

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

2011							
Alsódobsza	10,	43,		9,	26,		
Bekecs	69,	201,		49,	167,		
Golop	14,	91,		12,	44,		
Legyesbénye	35,	158,		45,	128,		
Mád	73,	257,		52,	128,		
Megyaszó	54,	237,		115,	308,		
Mezőzombor	53,	211,		99,	271,		
Monok	45,	192,		62,	144,		
Prügy	57,	193,		101,	284,		
Rátka	26,	129,		26,	55,		
Szerencs	292,	1191,		223,	582,		
Taktaharkány	98,	381,		109,	323,		
Taktakenéz	31,	100,		69,	160,		
Taktaszada	41,	162,		66,	209,		
Tállya	42,	237,		47,	144,		
Tiszalúc	145,	433,		195,	521,		
2012							
Alsódobsza	10,	39,		7,	22,		
Bekecs	70,	204,		47,	162,		
Golop	20,	90,		14,	42,		
Legyesbénye	40,	162,		45,	120,		
Mád	80,	257,		42,	125,		
Megyaszó	60,	239,		113,	293,		
Mezőzombor	58,	214,		95,	267,		
Monok	44,	193,		54,	139,		
Prügy	60,	192,		110,	274,		
Rátka	27,	128,		27,	55,		
Szerencs	293,	1198,		204,	558,		
Taktaharkány	98,	376,		116,	298,		
Taktakenéz	31,	95,		54,	151,		
Taktaszada	40,	156,		62,	211,		
Tállya	53,	234,		45,	140,		
Tiszalúc	129,	435,		196,	493,		

2013							
Alsódobosza	13,	39,		9,	21,		
Bekecs	71,	212,		54,	158,		
Golop	20,	92,		10,	39,		
Legyesbénye	48,	158,		43,	116,		
Mád	79,	260,		36,	118,		
Megyaszó	52,	233,		106,	294,		
Mezőzombor	56,	208,		95,	268,		
Monok	42,	195,		55,	127,		
Prügy	57,	187,		118,	272,		
Rátka	30,	122,		26,	55,		
Szerencs	307,	1215,		200,	553,		
Taktaharkány	114,	377,		119,	295,		
Taktakenéz	31,	92,		40,	149,		
Taktaszada	53,	162,		74,	208,		
Tállya	54,	234,		57,	147,		
Tiszalúc	140,	439,		183,	478,		

Belföldi vándorlások													
Megnevezés	Kód	Állandó odavándorlások száma 2010(Település)	Állandó elvándorlások száma 2010(Település)	egyeneleg	Állandó odavándorlások száma 2011(Település)	Állandó elvándorlások száma 2011(Település)	egyeneleg	Állandó odavándorlások száma 2012(Település)	Állandó elvándorlások száma 2012(Település)	egyeneleg	Állandó odavándorlások száma 2013(Település)	Állandó elvándorlások száma 2013(Település)	egyeneleg
Alsódobosza	1966,	8,	16,		21,	14,		10,	32,		12,	16,	

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Bekecs	692,	59,	81,		67,	86,		53,	126,		67,	87,	
Golop	1313,	8,	19,		16,	27,		10,	22,		11,	13,	
Legyesbénye	1166,	34,	37,		35,	40,		27,	86,		33,	44,	
Mád	390,	31,	40,		37,	37,		28,	100,		26,	50,	
Megyaszó	2176,	43,	80,		43,	64,		42,	161,		67,	62,	
Mezőzombor	344,	50,	61,		51,	100,		60,	130,		64,	54,	
Monok	782,	53,	59,		25,	48,		14,	82,		35,	45,	
Prügy	2127,	37,	49,		48,	74,		38,	116,		51,	70,	
Rátka	1246,	6,	18,		24,	30,		18,	46,		9,	21,	
Szerencs	3073,	203,	204,		219,	199,		190,	494,		245,	152,	
Taktaharkány	1824,	37,	92,		76,	80,		41,	173,		52,	58,	
Taktakénéz	2878,	28,	51,		43,	57,		30,	73,		45,	52,	
Taktasada	313,	28,	31,		46,	52,		48,	94,		38,	45,	
Tállya	12	32,	41,		35,	52,		14,	79,		36,	42,	

	21,											
Tiszalúc	2839,	68,	88,		88,	104,		51,	241,		42,	78,

Természetes szaporodás												
	Éves zületek száma 2010(Település)	Halálozások száma 2010(Település)	természetes szaporodás (fő)	Éves zületek száma 2011(Település)	Halálozások száma 2011(Település)	természetes szaporodás (fő)	Éves zületek száma 2012(Település)	Halálozások száma 2012(Település)	természetes szaporodás (fő)	Éves zületek száma 2013(Település)	Halálozások száma 2013(Település)	természetes szaporodás (fő)
Alsódoboz	1,	6,		3,	4,		2,	7,		3,	2,	
Bekecs	12,	27,		15,	22,		20,	27,		23,	20,	
Golop	7,	9,		2,	15,		3,	6,		2,	13,	
Legyesténye	12,	21,		24,	24,		11,	18,		10,	23,	
Mád	13,	34,		14,	27,		8,	27,		10,	21,	
Megyaszó	46,	30,		34,	28,		39,	25,		36,	29,	
Mezőmbor	37,	34,		26,	27,		28,	28,		36,	23,	
Monok	28,	29,		25,	15,		17,	25,		18,	14,	
Prügy	31,	22,		34,	22,		50,	21,		39,	27,	
Rátka	8,	17,		10,	8,		10,	10,		7,	16,	
Szerencs	79,	175,		66,	159,		59,	158,		69,	183,	
Taktaharkány	40,	36,		35,	58,		52,	64,		40,	57,	

Taktakenéz	27,	15,		16,	13,		11,	16,		13,	9,	
Taktasza da	21,	23,		18,	22,		24,	33,		25,	17,	
Tálya	16,	26,		13,	31,		18,	37,		16,	40,	
Tiszalúc	62,	65,		71,	67,		66,	76,		47,	68,	

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma								
2010	Állandó népességből a 15-17 éves nők száma	Állandó népességből a 15-17 éves férfiak száma	Állandó népességből a 18-54 éves nők száma	Állandó népességből a 18-59 éves férfiak száma	összesen	Nyilvántartott álláskeresők száma, nő	Nyilvántartott álláskeresők száma, férfi	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen
Alsódoboz	7,	4,	70,	100,		16,	12,	28,
Bekecs	63,	55,	712,	869,		92,	106,	198,
Golop	9,	13,	136,	185,		22,	22,	44,
Legyesbénye	35,	36,	406,	519,		108,	142,	250,
Mád	49,	39,	635,	752,		89,	78,	167,
Megyaszó	74,	85,	662,	790,		159,	201,	360,
Mezőzombor	49,	47,	636,	754,		177,	228,	405,
Monok	38,	37,	391,	483,		104,	142,	246,
Prügy	61,	69,	648,	767,		168,	224,	392,
Rátka	16,	22,	254,	303,		37,	44,	81,
Szerencs	146,	156,	2463,	2821,		327,	320,	647,
Taktaharkány	75,	73,	901,	1092,		165,	239,	404,
Taktakenéz	30,	21,	297,	365,		104,	136,	240,
Taktasza da	43,	42,	503,	602,		144,	149,	293,
Tálya	33,	36,	504,	636,		112,	119,	231,
Tiszalúc	128,	122,	1376,	1592,		287,	311,	598,
2011								

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Alsódobsza	24,	5,	3,	73,		13,	13,	26,
Bekecs	184,	59,	64,	711,		97,	95,	192,
Golop	37,	6,	10,	130,		25,	19,	44,
Legyesbénye	148,	37,	36,	399,		115,	141,	256,
Mád	134,	48,	36,	633,		94,	99,	193,
Megyaszó	352,	62,	80,	657,		151,	175,	326,
Mezőzombor	260,	54,	44,	617,		134,	143,	277,
Monok	166,	34,	29,	381,		96,	122,	218,
Prügy	307,	59,	77,	632,		176,	201,	377,
Rátka	47,	17,	18,	250,		28,	39,	67,
Szerencs	598,	137,	148,	2383,		282,	263,	545,
Taktaharkány	358,	83,	78,	894,		166,	254,	420,
Taktakenéz	170,	35,	24,	299,		108,	156,	264,
Taktasada	225,	33,	52,	511,		139,	105,	244,
Tállya	149,	33,	32,	489,		109,	127,	236,
Tiszalúc	523,	123,	143,	1370,		266,	270,	536,
2012								
Alsódobsza	21,	3,	4,	64,		11,	14,	25,
Bekecs	171,	49,	60,	709,		100,	106,	206,
Golop	38,	10,	8,	132,		19,	27,	46,
Legyesbénye	135,	39,	42,	389,		110,	151,	261,
Mád	122,	33,	38,	617,		110,	88,	198,
Megyaszó	334,	71,	82,	647,		147,	204,	351,
Mezőzombor	253,	52,	48,	614,		167,	194,	361,
Monok	157,	30,	31,	383,		97,	113,	210,
Prügy	297,	69,	85,	626,		241,	238,	479,
Rátka	45,	12,	21,	245,		17,	22,	39,
Szerencs	581,	133,	132,	2349,		304,	332,	636,
Taktaharkány	352,	95,	84,	885,		197,	246,	443,
Taktakenéz	168,	31,	29,	302,		122,	124,	246,
Taktasada	217,	26,	59,	513,		125,	82,	207,
Tállya	144,	39,	33,	474,		101,	128,	229,
Tiszalúc	506,	121,	145,	1359,		270,	300,	570,
2013								

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Alsódobsza	21,	3,	3,	63,		6,	15,	21,
Bekecs	161,	45,	62,	697,		68,	71,	139,
Golop	37,	12,	8,	132,		13,	19,	32,
Legyesbénye	131,	36,	37,	379,		71,	118,	189,
Mád	117,	29,	35,	609,		60,	70,	130,
Megyaszó	323,	61,	83,	670,		118,	147,	265,
Mezőzombor	255,	57,	48,	621,		63,	90,	153,
Monok	156,	35,	36,	379,		49,	51,	100,
Prügy	298,	64,	83,	624,		184,	264,	448,
Rátka	46,	9,	11,	243,		13,	27,	40,
Szerencs	585,	126,	128,	2323,		198,	185,	383,
Taktaharkány	340,	89,	85,	882,		168,	142,	310,
Taktakentéz	169,	34,	33,	301,		108,	124,	232,
Taktasada	214,	32,	60,	501,		73,	77,	150,
Tállya	143,	34,	33,	470,		52,	40,	92,
Tiszalúc	497,	116,	137,	1350,		190,	160,	350,

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint											
2010	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	20 éves és fiatalabb	A 21-25 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 26-30 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 31-35 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 36-40 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 41-45 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 46-50 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 51-55 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 56-60 éves nyilvántartott álláskeresők száma	A 61-X éves nyilvántartott álláskeresők száma
Alsódobsza	28,	3,	2,	5,	2,	5,	2,	2,	5,	2,	,
Bekecs	198,	10,	28,	28,	29,	28,	26,	19,	20,	10,	,
Golop	44,	1,	7,	11,	7,	4,	5,	1,	5,	3,	,
Legyesbénye	250,	10,	42,	27,	39,	30,	24,	26,	36,	15,	1,
Mád	167,	3,	20,	25,	18,	16,	13,	26,	33,	12,	1,
Megyaszó	360,	29,	60,	54,	54,	46,	41,	36,	31,	8,	1,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Mezőzombor	405,	37,	72,	42,	46,	48,	50,	45,	49,	16,	,
Monok	246,	8,	31,	23,	33,	33,	35,	38,	28,	15,	2,
Prügy	392,	30,	68,	44,	47,	62,	50,	35,	39,	15,	2,
Rátka	81,	3,	11,	16,	9,	5,	7,	12,	15,	3,	,
Szerencs	647,	14,	109,	81,	86,	72,	66,	80,	91,	46,	2,
Taktaharkány	404,	25,	53,	45,	63,	42,	54,	50,	50,	22,	,
Taktakenéz	240,	9,	41,	30,	30,	35,	30,	22,	29,	11,	3,
Taktaszada	293,	21,	41,	32,	41,	35,	38,	41,	33,	11,	,
Tállya	231,	10,	31,	33,	24,	23,	30,	22,	40,	15,	3,
Tiszalúc	598,	27,	80,	72,	72,	80,	81,	73,	80,	30,	3,
2011											
Alsódszabolcs	26,	2,	2,	6,	1,	4,	3,	2,	3,	3,	,
Bekecs	192,	9,	30,	17,	24,	28,	25,	18,	25,	13,	3,
Golop	44,	,	8,	4,	3,	6,	8,	5,	6,	4,	,
Legyesbénye	256,	8,	36,	26,	45,	32,	23,	29,	36,	19,	2,
Mád	193,	12,	28,	26,	20,	14,	20,	22,	26,	24,	1,
Megyeszabolcs	326,	24,	59,	40,	44,	51,	33,	34,	29,	11,	1,
Mezőzombor	277,	15,	58,	35,	27,	31,	31,	31,	31,	17,	1,
Monok	218,	6,	30,	19,	27,	34,	28,	27,	27,	18,	2,
Prügy	377,	30,	65,	44,	43,	56,	41,	31,	42,	24,	1,
Rátka	67,	4,	9,	12,	8,	6,	7,	5,	10,	6,	,
Szerencs	545,	13,	87,	60,	72,	65,	53,	55,	82,	57,	1,
Taktaharkány	420,	27,	72,	43,	49,	52,	53,	51,	52,	21,	,
Taktakenéz	264,	19,	54,	32,	26,	34,	27,	28,	32,	12,	,
Taktaszada	244,	22,	37,	22,	30,	35,	30,	26,	27,	15,	,
Tállya	236,	8,	25,	39,	31,	24,	27,	18,	37,	23,	4,
Tiszalúc	536,	25,	73,	60,	57,	69,	80,	70,	59,	43,	,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

2012											
Alsódobsza	25,	1,	1,	2,	4,	3,	1,	2,	4,	7,	,
Bekecs	206,	11,	38,	21,	32,	22,	30,	20,	15,	17,	,
Golop	46,	5,	11,	4,	2,	4,	6,	1,	5,	8,	,
Legyesbénye	261,	10,	39,	28,	39,	38,	24,	22,	37,	22,	2,
Mád	198,	5,	18,	28,	17,	21,	23,	19,	39,	26,	2,
Megyaszó	351,	24,	53,	44,	51,	52,	42,	31,	37,	17,	,
Mezőzombor	361,	20,	66,	48,	37,	43,	40,	39,	44,	24,	,
Monoik	210,	6,	28,	18,	32,	36,	35,	21,	21,	13,	,
Prügy	479,	28,	85,	57,	52,	72,	54,	50,	42,	37,	2,
Rátka	39,	2,	12,	6,	2,	4,	3,	5,	3,	2,	,
Szerencs	636,	21,	109,	96,	75,	72,	69,	66,	69,	56,	3,
Taktaharkány	443,	23,	74,	47,	41,	55,	49,	53,	56,	44,	1,
Taktakenéz	246,	20,	39,	30,	23,	32,	25,	35,	23,	19,	,
Taktaszada	207,	18,	33,	20,	20,	31,	26,	17,	29,	13,	,
Tállya	229,	8,	27,	27,	25,	21,	26,	25,	36,	32,	2,
Tiszalúc	570,	19,	98,	57,	53,	70,	73,	56,	73,	69,	2,
2013											
Alsódobsza	21,	,	2,	2,	4,	3,	,	4,	2,	4,	,
Bekecs	139,	7,	22,	20,	17,	13,	17,	15,	11,	17,	,
Golop	32,	1,	6,	3,	5,	3,	7,	2,	1,	4,	,
Legyesbénye	189,	12,	22,	19,	21,	25,	16,	22,	24,	25,	3,
Mád	130,	7,	15,	19,	15,	12,	9,	11,	20,	21,	1,
Megyaszó	265,	31,	44,	31,	27,	34,	31,	25,	19,	22,	1,
Mezőzombor	153,	6,	26,	14,	21,	19,	7,	14,	20,	25,	1,
Monoik	100,	7,	17,	10,	13,	8,	14,	11,	7,	12,	1,
Prügy	448,	36,	81,	60,	44,	67,	49,	42,	35,	33,	1,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Rátka	40,	1,	7,	4,	4,	3,	3,	5,	4,	9,	,
Szerencs	383,	16,	60,	54,	47,	37,	39,	36,	40,	49,	5,
Taktaharkány	310,	21,	40,	35,	29,	31,	46,	30,	36,	37,	5,
Taktakenéz	232,	17,	45,	26,	21,	34,	28,	27,	16,	16,	2,
Taktaszada	150,	19,	17,	20,	15,	14,	15,	14,	21,	14,	1,
Tállya	92,	1,	9,	13,	10,	8,	10,	13,	13,	13,	2,
Tiszalúc	350,	19,	47,	38,	27,	40,	35,	35,	42,	59,	8,

A munkanélküliek és a 180 naponál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya						
2010	Nyilvántartott álláskeresők száma, nő	Nyilvántartott álláskeresők száma, férfi	A+B	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma, nő	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma, férfi	C+D
Alsódobsza	16,	12,	28,	9,	6,	15,
Bekecs	92,	106,	198,	57,	53,	110,
Golop	22,	22,	44,	12,	13,	25,
Legyesbénye	108,	142,	250,	78,	85,	163,
Mád	89,	78,	167,	60,	31,	91,
Megyaszó	159,	201,	360,	106,	106,	212,
Mezőzombor	177,	228,	405,	127,	131,	258,
Monok	104,	142,	246,	42,	38,	80,
Prügy	168,	224,	392,	100,	111,	211,
Rátka	37,	44,	81,	14,	17,	31,
Szerencs	327,	320,	647,	192,	172,	364,
Taktaharkány	165,	239,	404,	106,	90,	196,
Taktakenéz	104,	136,	240,	60,	66,	126,
Taktaszada	144,	149,	293,	98,	76,	174,
Tállya	112,	119,	231,	65,	53,	118,
Tiszalúc	287,	311,	598,	174,	176,	350,
2011						
Alsódobsza	13,	13,	26,	8,	7,	15,
Bekecs	97,	95,	192,	56,	46,	102,

Járási szintű Esélyteremtő Programterv – Szerencsi Járás
 ÁROP – 1.A.3-2014-2014-0117

Golop	25,	19,	44,	10,	7,	17,
Legyesbénye	115,	141,	256,	78,	60,	138,
Mád	94,	99,	193,	51,	48,	99,
Megyaszó	151,	175,	326,	100,	102,	202,
Mezőzombor	134,	143,	277,	59,	37,	96,
Monok	96,	122,	218,	54,	42,	96,
Prügy	176,	201,	377,	111,	108,	219,
Rátka	28,	39,	67,	12,	16,	28,
Szerencs	282,	263,	545,	149,	111,	260,
Taktaharkány	166,	254,	420,	88,	70,	158,
Taktakenéz	108,	156,	264,	64,	69,	133,
Taktaszada	139,	105,	244,	77,	44,	121,
Tállya	109,	127,	236,	68,	64,	132,
Tiszalúc	266,	270,	536,	130,	125,	255,
2012						
Alsódobsza	11,	14,	25,	7,	5,	12,
Bekecs	100,	106,	206,	57,	53,	110,
Golop	19,	27,	46,	10,	12,	22,
Legyesbénye	110,	151,	261,	77,	89,	166,
Mád	110,	88,	198,	68,	54,	122,
Megyaszó	147,	204,	351,	109,	132,	241,
Mezőzombor	167,	194,	361,	126,	110,	236,
Monok	97,	113,	210,	68,	67,	135,
Prügy	241,	238,	479,	205,	145,	350,
Rátka	17,	22,	39,	8,	9,	17,
Szerencs	304,	332,	636,	196,	155,	351,
Taktaharkány	197,	246,	443,	130,	145,	275,
Taktakenéz	122,	124,	246,	94,	67,	161,
Taktaszada	125,	82,	207,	81,	24,	105,
Tállya	101,	128,	229,	54,	71,	125,
Tiszalúc	270,	300,	570,	187,	141,	328,
2013						
Alsódobsza	6,	15,	21,	3,	5,	8,
Bekecs	68,	71,	139,	44,	32,	76,
Golop	13,	19,	32,	8,	6,	14,

Legyesbénye	71,	118,	189,	49,	51,	100,
Mád	60,	70,	130,	30,	35,	65,
Megyaszó	118,	147,	265,	88,	67,	155,
Mezőzombor	63,	90,	153,	42,	45,	87,
Monok	49,	51,	100,	25,	25,	50,
Prügy	184,	264,	448,	129,	139,	268,
Rátka	13,	27,	40,	10,	12,	22,
Szerencs	198,	185,	383,	121,	92,	213,
Taktaharkány	168,	142,	310,	92,	49,	141,
Taktakenéz	108,	124,	232,	89,	68,	157,
Taktaszada	73,	77,	150,	46,	29,	75,
Tállya	52,	40,	92,	30,	16,	46,
Tiszalúc	190,	160,	350,	112,	83,	195,

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma			
2010	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma, nő	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma, férfi	összesen
Alsódobsza	1,	4,	5,
Bekecs	6,	15,	21,
Golop	3,	2,	5,
Legyesbénye	13,	13,	26,
Mád	5,	4,	9,
Megyaszó	20,	31,	51,
Mezőzombor	30,	35,	65,
Monok	5,	7,	12,
Prügy	24,	28,	52,
Rátka	3,	3,	6,
Szerencs	30,	27,	57,
Taktaharkány	22,	30,	52,
Taktakenéz	12,	9,	21,
Taktaszada	22,	21,	43,
Tállya	13,	14,	27,
Tiszalúc	29,	30,	59,

2011			
Alsódobsza	2,	1,	3,
Bekecs	10,	9,	19,
Golop	3,	1,	4,
Legyesbénye	14,	13,	27,
Mád	12,	13,	25,
Megyaszó	20,	31,	51,
Mezőzombor	22,	22,	44,
Monok	6,	7,	13,
Prügy	24,	19,	43,
Rátka	4,	3,	7,
Szerencs	28,	35,	63,
Taktaharkány	23,	35,	58,
Taktakenéz	22,	16,	38,
Taktaszada	24,	18,	42,
Tállya	10,	11,	21,
Tiszalúc	27,	27,	54,
2012			
Alsódobsza	1,	,	1,
Bekecs	17,	17,	34,
Golop	4,	7,	11,
Legyesbénye	13,	19,	32,
Mád	8,	6,	14,
Megyaszó	13,	44,	57,
Mezőzombor	24,	29,	53,
Monok	11,	6,	17,
Prügy	31,	33,	64,
Rátka	3,	2,	5,
Szerencs	39,	40,	79,
Taktaharkány	28,	32,	60,
Taktakenéz	23,	13,	36,
Taktaszada	24,	16,	40,
Tállya	10,	14,	24,
Tiszalúc	36,	30,	66,
2013			

Alsódobsza	,	2,	2,
Bekecs	10,	11,	21,
Golop	1,	4,	5,
Legyesbénye	10,	19,	29,
Mád	5,	6,	11,
Megyaszó	21,	38,	59,
Mezőzombor	7,	16,	23,
Monok	6,	7,	13,
Prügy	30,	44,	74,
Rátka	2,	2,	4,
Szerencs	29,	24,	53,
Taktaharkány	22,	19,	41,
Taktakenéz	27,	14,	41,
Taktaszada	16,	18,	34,
Tállya	2,	6,	8,
Tiszalúc	28,	17,	45,

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint								
	Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma 2010(Település)	Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma 2010(Település)	Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma 2011(Település)	Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma 2011(Település)	Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma 2012(Település)	Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma 2012(Település)	Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők száma 2013(Település)	Általános iskolai végzettségű nyilvántartott álláskeresők száma 2013(Település)
Alsódobsza	8,	7,	4,	10,	6,	6,	4,	4,
Bekecs	3,	47,	3,	44,	3,	54,	2,	35,
Golop	,	10,	,	15,	,	12,	,	8,

Legyesbénye	21,	99,	22,	104,	20,	107,	20,	75,
Mád	5,	49,	7,	45,	5,	65,	5,	35,
Megyaszó	95,	147,	95,	136,	101,	142,	81,	100,
Mezőzombor	70,	171,	42,	104,	69,	147,	22,	55,
Monok	25,	93,	19,	80,	17,	68,	5,	40,
Prügy	117,	175,	92,	161,	131,	222,	131,	211,
Rátka	,	16,	,	14,	,	7,	,	6,
Szerencs	14,	143,	10,	99,	17,	139,	10,	69,
Taktaharkány	84,	159,	79,	161,	85,	153,	53,	119,
Taktakénéz	59,	119,	57,	141,	55,	124,	52,	126,
Taktaszada	55,	145,	55,	103,	46,	83,	22,	63,
Tállya	15,	88,	11,	78,	7,	84,	1,	29,
Tiszalúc	47,	270,	40,	219,	44,	249,	17,	131,

Felnőttoktatás					
	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban 2013(Település)	Általános iskolai tanulók száma a felnőttoktatásban 2013(Település)	Eredményes érettségi vizsgát tett tanulók száma a felnőttoktatásban 2013(Település)	Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban 2013(Település)	Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban 2013(Település)
Alsódobsza	,	,	,	,	,
Bekecs	,	,	,	,	,
Golop	,	,	,	,	,
Legyesbénye	,	,	,	,	,
Mád	,	,	,	,	,
Megyaszó	,	,	,	,	,
Mezőzombor	,	,	,	,	,
Monok	,	,	,	,	,
Prügy	,	,	,	,	,
Rátka	,	,	,	,	,
Szerencs	,	,	6,	131,	45,

Taktaharká ny	,	,	,	,	,
Taktakenéz	,	,	,	,	,
Taktaszada	,	,	,	,	,
Tállya	,	,	,	,	,
Tiszalúc	,	,	6,	89,	,

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE